

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

435

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 8. сједници Представничког дома, одржаној 15. 19. и 20. маја 2020. године, и на 8. сједници Дома народа, одржаној 25. јуна 2020. године, усвојила је

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СИСТЕМУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

Члан 1.

У Закону о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 10/12) у члану 2. тач. б) и ц) мијењају се и гласе:

"б) **Постојећа државна помоћ** је свака државна помоћ која је постојала прије формирања Савјета, односно програми државне помоћи и појединачна државна помоћ чија је примјена започела прије, те се наставила и након формирања Савјета, државна помоћ која је одобрена у складу са одредбама овог закона, помоћ која се сматра постојећом државном помоћи у складу са чланом 18а. став (3) овог закона, те помоћ која се сматра постојећом државном помоћи јер је могуће установити да у тренутку када је почела њена примјена није представљала државну помоћ али је касније постала помоћ због развоја тржишне конкуренције, а није измијењена. У случају када одређене мјере постану државна помоћ ради либерализације неке дјелатности на основу закона Босне и Херцеговине, такве мјере не сматрају се постојећом државном помоћи након датума утврђеног за спровођење либерализације;

ц) **Помоћ мале вриједности** (*de minimis* помоћ) јесте помоћ која се додјељује једном привредном субјекту у складу с чланом 6а. овог закона."

Тач. д), е), ф), и), ј), к) и м) се бришу.

Досадашње тач. г), х), л) и н) постају тач. д), е), ф) и г).

Члан 2.

У члану 3. ст. (4) и (5) мијењају се и гласе:

- "(4) Програм државне помоћи (шема), у смислу овог закона, подразумева сваки акт на основу којег се могу, без потребе за даљим проведеним мјерама, додјељивати појединачне помоћи корисницима који су утврђени у акту на уопштен и апстрактан начин, те сваки акт на основу којег се помоћ која није повезана с одређеним пројектом може додијелити једном кориснику или више њих на неодређени период и/или у неодређеном износу.
- (5) Појединачна државна помоћ, у смислу овог закона, јесте помоћ која се не додјељује на основу програма помоћи и свака помоћ која подлијеже обавези пријаве, а додјељује се на основу програма помоћи."

Члан 3.

У члану 4. став (2) тачка ц) мијења се и гласи:

"ц) финансирање инфраструктуре јавним средствима, ако се коришћење те инфраструктуре не наплаћује од њених корисника и ако та инфраструктура није намијењена искључиво одређеном привредном субјекту, те ако се ради о инфраструктури која се односи на дјелатности које у складу са законским прописима нису либерализоване и отворене за тржишну конкуренцију."

Члан 4.

У члану 5. став (3) мијења се и гласи:

- "(3) Државна помоћ додијељена супротно члану 12. овог закона је незаконита и подлијеже поврату у складу са одредбама члана 18. овог закона."

Члан 5.

Члан 6. мијења се и гласи:

"Члан 6.

(Одобрена државна помоћ)

- (1) Одобрена државна помоћ је:
 - а) помоћ која има социјални карактер и која се додјељује појединачним корисницима без дискриминације у погледу поријекла предметних производа;
 - б) помоћ за отклањање штете настале због природних непогода или других ванредних догађаја уколико је додијељена у складу са прописима којима се уређује ова врста накнаде штете и подзаконским актима из члана 24. овог закона.
- (2) Државна помоћ може бити одобрена одлуком Савјета у складу са чланом 12. став (3) овог закона ако се ради о:
 - а) државној помоћи којом се унапређује економски развој подручја са неуобичајено ниским животним стандардом или великом незапослености;
 - б) државној помоћи која је намијењена спровођењу пројеката од посебног интереса за Босну и Херцеговину или за отклањање озбиљних поремећаја у економији Босне и Херцеговине;
 - ц) државној помоћи која олакшава развој одређених економских дјелатности или одређених економских подручја, ако таква помоћ не утиче негативно на трговинске услове у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је Босна и Херцеговина ратификовала;
 - д) државној помоћи за унапређење културе и очување баштине ако таква помоћ не утиче на трговинске услове и тржишну конкуренцију у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је Босна и Херцеговина ратификовала.
- (3) Државна помоћ може бити одобрена одлуком Савјета у складу са чланом 12. ставом (3) овог закона и као накнада за обављање услуге од општег економског интереса привредним субјектима којима је на основу посебних овлашћења повјерено обављање услуга од општег економског интереса или утврђено искључиво право обављања одређене економске дјелатности, ако би у случају непостојања такве накнаде те особе биле онемогућене у извршавању и спровођењу повјерених им задатака, под условом да државна помоћ представља искључиво накнаду за обављање и извршење тих задатака и да се тиме не утиче на трговинске услове у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је Босна и Херцеговина ратификовала."

Члан 6.

Иза члана 6. додаје се члан 6а. који гласи:

"Члан 6а.

(Помоћ мале вриједности)

- (1) Помоћ мале вриједности (*de minimis* помоћ) може се додијелити привредним субјектима без одобрења Савјета уколико испуњава услове који су уређени правилима за додјелу помоћи мале вриједности (*de minimis* помоћ).
- (2) Проведбена тијела, уз одобрење Савјета, усвајају усклађене подзаконске акте којима ће детаљније бити уређена правила за додјелу помоћи мале вриједности (*de minimis* помоћ) узимајући у обзир одговарајућа правила о *de minimis* помоћи у ЕУ."

Члан 7.

У члану 10. иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

- "(2) Савјет, по службеној дужности или на основу притужби које су поднијеле правна и/или физичка лица која за то имају правни и економски интерес, испитује податке о наводно незаконитој државној помоћи, односно помоћи коју није одобрио Савјет из било којег извора, при чему је дужан од provedбених тијела затражити мишљење о тој иницијативи или притужби, те спровести консултације у складу са чланом 14. ст. (1) и (2) овог закона."
- Досадашњи ст. (2), (3), (4), (5) и (6) постају ст. (3), (4), (5), (6) и (7).

Члан 8.

У члану 12. ставу (3) тачка ц) мијења се и гласи:

"ц) утврђује да одређена мјера не представља државну помоћ у смислу овог закона."

Иза тачке ц) додаје се тачка д) која гласи:

"д) утврђује да предложена државна помоћ није у складу са овим Законом и не може се одобрити (негативна одлука Савјета)."

У ставу (7) у првој реченици иза ријечи "Законом" брише се тачка и додају ријечи: "и подзаконским актима донесеним у складу са чланом 24. овог закона."

Иза става (8) додају се ст. (9) и (10) који гласе:

- "(9) Савјет може опозвати одлуку донесену у складу са ставом (3) тач. а), б), ц) и д) овог члана, уколико утврди да се та одлука заснивала на нетачним подацима достављеним током поступка, а који су пресудно утицали на доношење те одлуке. Прије опозива претходне и доношења нове одлуке, Савјет је дужан спровести испитни поступак у складу с чланом 10. ставом (2) овог закона.
- (10) Приликом доношења одлука из става (3) овог члана, Савјет, уколико овим законом није другачије прописано, примјењује одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16)."

Члан 9.

У члану 15. иза става (3) додаје се став (4) који гласи:

- "(4) Давалац државне помоћи може правовремено повући захтјев за одобрење државне помоћи, у поступку претходне контроле прије него што Савјет донесе одлуку у складу с чланом 12. ставом (3) овог закона."

Члан 10.

У члану 18. став (1) мијења се и гласи:

- "(1) Када у случају незаконито додијељене државне помоћи донесе негативну одлуку из члана 12. става (3) тачке д) овог закона, Савјет утврђује обавезу даваоцу државне помоћи да предузме мјере за поврат те незаконито додијељене помоћи од корисника. Износ помоћи који се треба вратити у складу са одлуком Савјета укључује искоришћени износ државне помоћи увећан за затезну камату. Камата се наплаћује почевши од дана када је незаконита помоћ дата на коришћење до дана поврата њеног износа."

У ставу (3) друга реченица мијења се и гласи:

"Ако давалац државне помоћи не отклони неправилности, Савјет доноси негативну одлуку из члана 12. става (3) тачке д) овог закона и утврђује обавезу поврата износа додијељене државне помоћи од корисника у висини утврђених неправилности, увећаном за износ затезних камата које теку од дана када су се утврђене неправилности појавиле до дана поврата њеног износа."

Члан 11.

Иза члана 18. додаје се члан 18а. који гласи:

"Члан 18а.
(Застара)

- (1) Овлашћења Савјета у вези са повратом помоћи подлијежу року застаре од десет година.
- (2) Рок застаре из става (1) почиње тећи даном када је незаконита помоћ додијељена кориснику, као појединачна помоћ или у оквиру програма помоћи. Рок застаре прекида се било којом радњом коју Савјет или provedбено тијело, у складу са захтјевом Савјета, предузме у вези са незаконитом помоћи. Након сваког прекида, рок застаре почиње се рачунати изнова.
- (3) Свака државна помоћ у вези са којом је истекао рок застаре сматра се постојећом помоћи."

Члан 12.

У члану 19. став (4) се брише.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01.02-02-1-1694/19

25. јуна 2020. године

Сарајево

Предсједавајући

Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ

Небојша Радмановић, с. р.

Предсједавајући

Дома народа Парламентарне
скупштине БиХ

Др Драган Човић, с. р.

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 8. сједници Представничког дома, одржаној 15. 19. и 20. маја 2020. године, и на 8. сједници Дома народа, одржаној 25. јуна 2020. године, усвојила је

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СИСТЕМУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

У Закону о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 10/12) у члану 2. таč. б) и с) мијењају се и гласе:

- "б) **Постојећа државна помоћ** је свака државна помоћ која је постојала prije формирања Вијећа, односно програми државне помоћи и појединачна државна помоћ чија је примјена започела prije те се наставила и након формирања Вијећа, државна помоћ која је одобрена у складу с одредбама овог закона, помоћ која се сматра постојећом државном помоћи у складу с чланом 18а. став (3) овог закона, те помоћ која се сматра постојећом државном помоћи jer је могуће установити да у тренутку када је почела njена примјена nije представљала државну помоћ, али је касније постала помоћ због развоја тржишне конкуренције, а nije измијењена. У случају када одређене мјере постану државна помоћ ради либерализације неке дјелатности на основу закона Босне и Херцеговине, такве се мјере не сматрају постојећом државном помоћи након датума утврђеног за провођење либерализације;
- с) **Помоћ мале вриједности** (*de minimis* помоћ) jeste помоћ која се додјелjuje једном привредном субјекту у складу с чланом 6а. овог закона;"

Таčке д), е), ф), и), j), к) и м) бришу се.

Досадашње таč. г), h), л) и н) постају таč. д), е), ф) и г).

Члан 2.

У члану 3. ст. (4) и (5) мијењају се и гласе:

- "(4) Програм државне помоћи (shema), у смислу овог закона, подразумева сваки акт на основу којег се могу, без потребе за даљњим provedбеним мјерама, додјелјивати појединачне помоћи корисницима који су утврђени у акту на опценит и апстрактан начин, те сваки акт на основу којег се помоћ која nije повезана с одређеним проектом може додјелити једном кориснику или више njih на неодређени период и/или у неодређеном износу.
- (5) Појединачна државна помоћ, у смислу овог закона, jeste помоћ која се не додјелjuje на основу програма помоћи и свака помоћ која подлијеже обавези пријаве, а додјелjuje се на основу програма помоћи."

Члан 3.

У члану 4. став (2) таčка с) мијења се и гласи:

"с) финансирање инфраструктуре јавним средствима, ако се коришћење те инфраструктуре не наплачује од njenih корисника и ако та инфраструктура nije namijenjena искључиво одређеном привредном субјекту, те ако је riječ о инфраструктури која се односи на дјелатности које, у складу са законским propisima, nisu liberalizirane и otvorene за тржишну конкуренцију."

Члан 4.

У члану 5. став (3) мијења се и гласи:

- "(3) Државна помоћ додјелјена супротно члану 12. овог закона је незаконита и подлијеже поврату у складу с одредбама члана 18. овог закона."

Члан 5.

Члан 6. мијења се и гласи:

"Члан 6.

(Одобрена државна помоћ)

- (1) Одобрена државна помоћ је:
- а) помоћ која има социјални карактер и која се додјелjuje појединачним корисницима без дискриминације у погледу поријекла предметних производа;
 - б) помоћ за отклањање штете настале због природних непогода или других ванредних догађаја ако је додјелјена у складу с propisima kojima се уређује ова врста накнаде штете и подзаконским актима из члана 24. овог закона.
- (2) Државна помоћ може бити одобрена одлуком Вијећа, у складу с чланом 12. став (3) овог закона, ако је riječ о:
- а) државној помоћи којом се унапредује економски развој подручја с неубиčajено ниским животним стандардом или великом незапосленošћу;
 - б) државној помоћи која је namijenjena provoђењу projekata од posebnog интереса за Босну и Херцеговину или за отклањање озбиљних poremećaja у економији Босне и Херцеговине;
 - с) државној помоћи која олакшава развој одређених економских дјелатности или одређених економских подручја ако таква помоћ не utiče негативно на трговинске услове у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је Босна и Херцеговина ratificirала;
 - д) државној помоћи за унапређење културе и очување baštine ако таква помоћ не utiče на трговинске услове и тржишну конкуренцију у мјери у којој би то било супротно међународним споразумима које је Босна и Херцеговина ratificirала.
- (3) Државна помоћ може бити одобрена одлуком Вијећа, у складу с чланом 12. став (3) овог закона, и као накнада за обављање услуге од опцег економског интереса привредним субјектима kojima је на основу посебних овлашћења

povjereno obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa ili utvrđeno isključivo pravo obavljanja određene ekonomske djelatnosti ako bi u slučaju nepostojanja takve naknade te osobe bile onemogućene u izvršavanju i provođenju povjerenih im zadataka, pod uslovom da državna pomoć predstavlja isključivo naknadu za obavljanje i izvršenje tih zadataka i da se time ne utiče na trgovinske uslove u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno međunarodnim sporazumima koje je Bosna i Hercegovina ratificirala."

Član 6.

Iza člana 6. dodaje se član 6a. koji glasi:

"Član 6a.

(Pomoć male vrijednosti)

- (1) Pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć) može se dodijeliti privrednim subjektima bez odobrenja Vijeća ako ispunjava uslove koji su uređeni pravilima za dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć).
- (2) Provedbena tijela uz odobrenje Vijeća usvajaju usklađene podzakonske akte kojima će se detaljnije urediti pravila za dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć) uzimajući u obzir odgovarajuća pravila o *de minimis* pomoći u EU."

Član 7.

U članu 10. iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

- "(2) Vijeće, po službenoj dužnosti ili na osnovu pritužbi koje su podnijela pravna i/ili fizička lica koja za to imaju pravni i ekonomski interes, ispituje podatke o navodno nezakonitoj državnoj pomoći, odnosno pomoći koju nije odobrilo Vijeće iz bilo kojeg izvora, pri čemu je dužno od provedbenih tijela zatražiti mišljenje o toj inicijativi ili pritužbi, te provesti konsultacije u skladu s članom 14. st. (1) i (2) ovog zakona." Dosadašnji st. (2), (3), (4), (5) i (6) postaju st. (3), (4), (5), (6) i (7).

Član 8.

U članu 12. stav (3) tačka c) mijenja se i glasi:

"c) utvrđuje da određena mjera ne predstavlja državnu pomoć u smislu ovog zakona,".

Iza tačke c) dodaje se tačka d) koja glasi:

"d) utvrđuje da predložena državna pomoć nije u skladu s ovim zakonom i ne može se odobriti (negativna odluka Vijeća)."

U stavu (7) u prvoj rečenici iza riječi "Zakonom" briše se tačka i dodaju riječi: "i podzakonskim aktima donesenim u skladu s članom 24. ovog zakona."

Iza stava (8) dodaju se st. (9) i (10) koji glase:

- "(9) Vijeće može opozvati odluku donesenu u skladu sa stavom (3) tač. a), b), c) i d) ovog člana ako utvrdi da se ta odluka zasnivala na netačnim podacima dostavljenim tokom postupka, a koji su presudno uticali na donošenje te odluke. Prije opoziva prethodne i donošenja nove odluke, Vijeće je dužno provesti ispitni postupak, u skladu s članom 10. stav (2) ovog zakona.
- (10) Prilikom donošenja odluka iz stava (3) ovog člana, Vijeće, ako ovim zakonom nije drukčije propisano, primjenjuje odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16)."

Član 9.

U članu 15. iza stava (3) dodaje se stav (4) koji glasi:

- "(4) Davalac državne pomoći može pravovremeno povući zahtjev za odobrenje državne pomoći u postupku prethodne kontrole prije nego što Vijeće donese odluku u skladu s članom 12. stav (3) ovog zakona."

Član 10.

U članu 18. stav (1) mijenja se i glasi:

- "(1) Kada u slučaju nezakonito dodijeljene državne pomoći donese negativnu odluku iz člana 12. stav (3) tačka d) ovog zakona, Vijeće utvrđuje obavezu davaocu državne pomoći da preduzme mjere za povrat te nezakonito dodijeljene pomoći od korisnika. Iznos pomoći koji se treba vratiti u skladu s odlukom Vijeća uključuje iskorišteni iznos državne pomoći uvećan za zateznu kamatu. Kamata se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita pomoć data na korištenje do dana povrata njenog iznosa."

U stavu (3) druga rečenica mijenja se i glasi:

"Ako davalac državne pomoći ne otkloni nepravilnosti, Vijeće donosi negativnu odluku iz člana 12. stav (3) tačka d) ovog zakona i utvrđuje obavezu povrata iznosa dodijeljene državne pomoći od korisnika u visini utvrđenih nepravilnosti, uvećanom za iznos zateznih kamata koje teku od dana kada su se utvrđene nepravilnosti pojavile do dana povrata njenog iznosa."

Član 11.

Iza člana 18. dodaje se član 18a. koji glasi:

"Član 18a.

(Zastara)

- (1) Ovlaštenja Vijeća u vezi s povratom pomoći podliježu roku zastare od deset godina.
- (2) Rok zastare iz stava (1) počinje teći danom kada je nezakonita pomoć dodijeljena korisniku kao pojedinačna pomoć ili u okviru programa pomoći. Rok zastare prekida se bilo kojom radnjom koju Vijeće ili provedbeno tijelo, u skladu sa zahtjevom Vijeća, preduzme u vezi s nezakonitom pomoći. Nakon svakog prekida, rok zastare počinje se računati iznova.
- (3) Svaka državna pomoć u vezi s kojom je istekao rok zastare smatra se postojećom pomoći."

Član 12.

U članu 19. stav (4) briše se.

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-1694/19

25. juna 2020. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Nebojša Radmanović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. Dragan Čović, s. r.

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 8. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 15., 19. i 20. svibnja 2020. godine, i na 8. sjednici Doma naroda, održanoj 25. lipnja 2020. godine, usvojila je

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUSTAVU DRŽAVNE POTPORE U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

U Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 10/12) u članku 2. toč. b) i c) mijenjaju se i glase:

- "b) **postojeća državna potpora** je svaka državna potpora koja je postojala prije formiranja Vijeća, odnosno programi državne potpore i pojedinačna državna potpora čija je primjena započela prije te se nastavila i nakon formiranja Vijeća, državna potpora koja je odobrena sukladno odredbama ovoga Zakona, potpora

koja se smatra postojećom državnom potporom sukladno članku 18a. stavku (3) ovoga Zakona, te potpora koja se smatra postojećom državnom potporom jer je moguće ustanoviti da u trenutku kada je počela njezina primjena nije predstavljala državnu potporu, ali je kasnije postala potporom zbog razvoja tržišne konkurencije, a nije izmijenjena. U slučaju kada određene mjere postanu državnom potporom radi liberalizacije neke djelatnosti na temelju zakona Bosne i Hercegovine, takve se mjere ne smatraju postojećom državnom potporom nakon datuma utvrđenog za provedbu liberalizacije;

- c) **potpora male vrijednosti** (*de minimis* potpora) jest potpora koja se dodjeljuje jednom gospodarskom subjektu u skladu s člankom 6a. ovoga Zakona;"

Toč. d), e), f), i), j), k) i m) brišu se.

Dosadašnje toč. g), h), l) i n) postaju toč. d), e), f) i g).

Članak 2.

U članku 3. st. (4) i (5) mijenjaju se i glase:

- "(4) Program državne potpore (shema) u smislu ovoga Zakona podrazumijeva svaki akt na temelju kojeg se mogu, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore korisnicima koji su utvrđeni u aktu na općenit i apstraktan način, te svaki akt na temelju kojeg se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom korisniku ili više njih na neodređeno razdoblje i/ili u neodređenom iznosu.
- (5) Pojedinačna državna potpora u smislu ovoga Zakona je potpora koja se ne dodjeljuje na temelju programa potpora i svaka potpora koja podliježe obvezi prijave, a dodjeljuje se na temelju programa potpore."

Članak 3.

U članku 4. stavku (2) točka c) mijenja se i glasi:

- "c) financiranje infrastrukture javnim sredstvima, ako se korištenje te infrastrukture ne naplaćuje od njezinih korisnika i ako ta infrastruktura nije namijenjena isključivo određenom gospodarskom subjektu, te ako se radi o infrastrukturi koja se odnosi na djelatnosti koje, sukladno zakonskim propisima, nisu liberalizirane i otvorene za tržišnu konkurenciju."

Članak 4.

U članku 5. stavak (3) mijenja se i glasi:

- "(3) Državna potpora dodijeljena suprotno članku 12. ovoga Zakona je nezakonita i podliježe povratu sukladno odredbama članka 18. ovoga Zakona."

Članak 5.

Članak 6. mijenja se i glasi:

"Članak 6.

(Odobrena državna potpora)

- (1) Odobrena državna potpora je:
- a) potpora koja ima socijalni karakter i koja se dodjeljuje pojedinačnim korisnicima bez diskriminacije u pogledu podrijetla predmetnih proizvoda;
 - b) potpora za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili drugih izvanrednih događaja ukoliko je dodijeljena u skladu s propisima kojima se uređuje ova vrsta naknade štete i podzakonskim aktima iz članka 24. ovoga Zakona.
- (2) Državna potpora može biti odobrena odlukom Vijeća sukladno članku 12. stavku (3) ovoga Zakona ako se radi o:
- a) državnoj potpori kojom se unapređuje gospodarski razvitak područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću;

- b) državnoj potpori koja je namijenjena provedbi projekata od posebnog interesa za Bosnu i Hercegovinu ili za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu Bosne i Hercegovine;

- c) državnoj potpori kojom se olakšava razvoj određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja ako takva potpora ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno međunarodnim sporazumima koje je Bosna i Hercegovina ratificirala;

- d) državnoj potpori za unapređenje kulture i očuvanje baštine ako takva potpora ne utječe na trgovinske uvjete i tržišnu konkurenciju u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno međunarodnim sporazumima koje je Bosna i Hercegovina ratificirala.

- (3) Državna potpora može biti odobrena odlukom Vijeća sukladno članku 12. stavku (3) ovoga Zakona i kao naknada za obavljanje usluge od općeg ekonomskog interesa gospodarskim subjektima kojima je, na temelju posebnih ovlasti, povjereno obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa ili utvrđeno isključivo pravo obavljanja određene ekonomske djelatnosti, ako bi u slučaju nepostojanja takve naknade te osobe bile onemogućene u izvršenju i provedbi povjerenih im zadaća, pod uvjetom da državna potpora predstavlja isključivo naknadu za obavljanje i izvršenje tih zadaća i da se time ne utječe na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno međunarodnim sporazumima koje je Bosna i Hercegovina ratificirala."

Članak 6.

Iza članka 6. dodaje se članak 6a. koji glasi:

"Članak 6a.

(Potpora male vrijednosti)

- (1) Potpora male vrijednosti (*de minimis* potpora) može se dodijeliti gospodarskim subjektima bez odobrenja Vijeća ukoliko ispunjava uvjete koji su uređeni pravilima za dodjelu potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore).
- (2) Provedbena tijela, uz odobrenje Vijeća, usvajaju usklađene podzakonske akte kojima će se detaljnije urediti pravila za dodjelu potpore male vrijednosti (*de minimis* potpora) uzimajući u obzir odgovarajuća pravila o *de minimis* potpori u EU."

Članak 7.

U članku 10. iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

- "(2) Vijeće, po službenoj dužnosti ili temeljem pritužbi koje su podnijele pravne i/ili fizičke osobe koje za to imaju pravni i ekonomski interes, ispituje podatke o navodno nezakonitoj državnoj potpori, odnosno potpori koju nije odobrilo Vijeće iz bilo kojeg izvora, pri čemu je dužno zatražiti od provedbenih tijela mišljenje o toj inicijativi ili pritužbi, te provesti konzultacije sukladno članku 14. st. (1) i (2) ovoga Zakona."
- Dosadašnji st. (2), (3), (4), (5) i (6) postaju st. (3), (4), (5), (6) i (7).

Članak 8.

U članku 12. stavku (3) točka c) mijenja se i glasi:

- "c) utvrđuje da određena mjera ne predstavlja državnu potporu u smislu ovoga Zakona,"

Iza točke c) dodaje se točka d) koja glasi:

- "d) utvrđuje da predložena državna potpora nije sukladna ovome Zakonu i ne može se odobriti (negativna odluka Vijeća)."

U stavku (7) u prvoj rečenici iza riječi "Zakonom" briše se točka i dodaju riječi: "i podzakonskim aktima donesenim sukladno članku 24. ovoga Zakona."

Iza stavka (8) dodaju se st. (9) i (10) koji glase:

- "(9) Vijeće može opozvati odluku donesenu u skladu sa stavkom (3) toč. a), b), c) i d) ovoga članka ukoliko utvrdi da se ta odluka temeljila na netočnim podacima dostavljenim tijekom postupka, a koji su presudno utjecali na donošenje te odluke. Prije opoziva prethodne i donošenja nove odluke, Vijeće je dužno provesti ispitni postupak sukladno članku 10. stavku (2) ovoga Zakona.
- (10) Prilikom donošenja odluka iz stavka (3) ovoga članka, Vijeće, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16)."

Članak 9.

U članku 15. iza stavka (3) dodaje se stavak (4) koji glasi:

- "(4) Davatelj državne potpore može pravovremeno povući zahtjev za odobrenje državne potpore u postupku prethodne kontrole prije no što Vijeće donese odluku sukladno članku 12. stavku (3) ovoga Zakona."

Članak 10.

U članku 18. stavak (1) mijenja se i glasi:

- "(1) Kada u slučaju nezakonito dodijeljene državne potpore donese negativnu odluku iz članka 12. stavka (3) točke d) ovoga Zakona, Vijeće utvrđuje obvezu davatelju državne potpore da poduzme mjere za povrat te nezakonito dodijeljene potpore od korisnika. Iznos potpore koji se treba vratiti u skladu s odlukom Vijeća uključuje iskorišteni iznos državne potpore uvećan za zateznu kamatu. Kamata se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita potpora dana na korištenje do dana povrata njezinog iznosa."

U stavku (3) druga rečenica mijenja se i glasi:

"Ako davatelj državne potpore ne otkloni nepravilnosti, Vijeće donosi negativnu odluku iz članka 12. stavka (3) točke d) ovoga Zakona i utvrđuje obvezu povrata iznosa dodijeljene državne potpore od korisnika u visini utvrđenih nepravilnosti, uvećanom za iznos zatezних камата које теку од дана када су се утврђене неpravilности појавиле до дана поврата нjezinog износа."

Članak 11.

Iza članka 18. dodaje se članak 18a. koji glasi:

"Članak 18a.

(Zastara)

- (1) Ovlasti Vijeća u vezi s povratom potpore podliježu roku zastare od deset godina.
- (2) Rok zastare iz stavka (1) počinje teći danom kada je nezakonita potpora dodijeljena korisniku kao pojedinačna potpora ili u okviru programa potpora. Rok zastare se prekida bilo kojom radnjom koju Vijeće ili provedbeno tijelo, sukladno zahtjevu Vijeća, poduzme u vezi s nezakonitom potporom. Nakon svakog prekida, rok zastare se počinje računati iznova.
- (3) Svaka državna potpora u vezi s kojom je istekao rok zastare smatra se postojećom potporom."

Članak 12.

U članku 19. stavak (4) briše se.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01.02-02-1-1694/19

25. lipnja 2020. godine

Sarajevo

Predsjedatelj

Zastupničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Nebojša Radmanović, v. r.

Predsjedatelj

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Dr. Dragan Čović, v. r.

436

На основу чл. 165. и 190. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 и 26/20), чл. 153 и 181. Пословника Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 58/14, 88/15, 96/15 и 53/16) и члана 6. Одлуке о оснивању и дјелокругу интерпарламентарних група пријатељства Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за билатералну сарадњу с парламентарним тијелима других земаља ("Службени гласник БиХ", број 61/07), Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 9. сједници Представничког дома, одржаној 10. јуна 2020. године, и на 8. сједници Дома народа, одржаној 25. јуна 2020. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНИХ ГРУПА ПРИЈАТЕЉСТВА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА БИЛАТЕРАЛНУ САРАДЊУ СА ПАРЛАМЕНТАРНИМ ТИЈЕЛИМА ДРУГИХ ЗЕМАЉА

Члан 1.

За чланове Групе за сусједне земље (Хрватска, Словенија, Италија, Малта, Србија, Црна Гора, Грчка, Кипар, Македонија, Албанија, Мађарска и Аустрија) именују се:

1. Драган Човић
2. Душанка Мајкић
3. Амир Фазлић
4. Шемсудин Мехмедовић
5. Сњежана Новаковић Бурсаћ
6. Борјана Кришто
7. Мирсад Кукић
8. Ненад Стевандић
9. Предраг Којовић
10. Шемсудин Дедић
11. Сања Вулић.

Члан 2.

За чланове Групе за Западну Европу (Њемачка, Швајцарска, Холандија, Белгија, Луксембург, Лихтенштајн, Шпанија, Норвешка, Шведска, Данска, Финска, Исланд, Француска, Велика Британија, Ирска и Португал) именују се:

1. Марина Пендеш
2. Асим Сарајлић
3. Халид Гењац
4. Лазар Продановић
5. Шемсудин Дедић
6. Даријана Филиповић
7. Џенан Ђонлагић
8. Влатко Главаш
9. Енвер Биједић
10. Едита Ђапо
11. Ненад Нешић.

Члан 3.

За чланове Групе за Централну и Источну Европу (Руска Федерација, Украјина, Бјелорусија, Литванија, Летонија, Естонија, Узбекистан, Јерменија, Таџикистан, Туркменистан, Киргистан, Казахстан, Пољска, Чешка, Словачка, Турска, Бугарска, Молдавија, Румунија, Грузија и Азербејџан) именују се:

1. Бариша Чолак
2. Младен Босић
3. Муниб Јусуфовић
4. Алма Чоло
5. Нермин Мандра

6. Небојша Радмановић
7. Љубица Миљановић
8. Предраг Кожул
9. Нада Младина
10. Јаков Галић
11. Мира Пекић.

Члан 4.

За чланове Групе за Азију (Кина, Индија, Индонезија, Иран, Бангладеш, Филипини, Сјеверна Кореја, Јужна Кореја, Тајланд, Брунеји, Шри Ланка, Лаос, Малдиви, Монголија, Мијанмар, Сингапур, Непал, Вијетнам, Пакистан и Малезија) именују се:

1. Лазар Продановић
2. Муниб Јусуфовић
3. Златко Милетић
4. Никола Ловриновић
5. Саша Магазиновић
6. Аида Баручија
7. Мирјана Маринковић Лепић
8. Мирко Шаровић
9. Бранислав Бореновић.

Члан 5.

За чланове Групе за Африку и земље Блиског истока (Египат, Јужноафричка Република, Либија и остале земље Африке, Саудијска Арабија, Израел, Јордан, Либан, Ирак, Сирија, Палестина, Кувајт, Катар, Уједињени Арапски Емирати, Оман, Бахреин и Јемен) именују се:

1. Марина Пендеш
2. Средоје Новић
3. Сафет Софтић
4. Адил Османовић
5. Мијо Матановић
6. Драган Мектић.

Члан 6.

За чланове Група за Сјеверну и Јужну Америку, Аустралију, Океанију и Јапан (Аустралија, Нови Зеланд, Јапан, Океанија, земље Јужне Америке, Куба, САД, Канада и Мексико) именују се:

1. Лидија Брадара
2. Младен Босић
3. Шемсудин Мехмедовић
4. Обрен Петровић
5. Златан Бегић
6. Дамир Арнаут
7. Јасмин Емрић
8. Драган Богданић.

Члан 7.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01,02-50-12-18-5,1/20

25. јуна 2020. године

Сарајево

Предсједавајући

Представничког дома

Парламентарне скупштине
БиХ

Небојша Радмановић, с. р.

Предсједавајући

Дома народа

Парламентарне скупштине
БиХ

Др Драган Човић, с. р.

Na osnovu čl. 165. i 190. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), čl. 153 i 181. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15, 96/15 i

53/16) i člana 6. Odluke o osnivanju i djelokrugu interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja ("Službeni glasnik BiH", broj 61/07), Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 9. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 10. juna 2020. godine, i na 8. sjednici Doma naroda, održanoj 25. juna 2020. godine, donijela je

ODLUKU

O IMENOVANJU ČLANOVA

**INTERPARLAMENTARNIH GRUPA PRIJATELJSTVA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I
HERCEGOVINE ZA BILATERALNU SARADNJU S
PARLAMENTARNIM TIJELIMA DRUGIH ZEMALJA**

Члан 1.

За чланове Групе за сусједне земље (Хрватска, Словенија, Италија, Малта, Србија, Црна Гора, Грчка, Кипар, Македонија, Албанија, Мађарска и Аустрија) именују се:

1. Dragan Čović
2. Dušanka Majkić
3. Amir Fazlić
4. Šemsudin Mehmedović
5. Snježana Novaković-Bursać
6. Borjana Krišto
7. Mirsad Kukić
8. Nenad Stevandić
9. Predrag Kojović
10. Šemsudin Dedić
11. Sanja Vulić.

Члан 2.

За чланове Групе за западну Европу (Нјемаčka, Швајцарска, Низоземска, Белгија, Луксембург, Лихтенштајн, Шпанија, Норвешка, Шведска, Данска, Финска, Island, Француска, Велика Британија, Ирска и Португал) именују се:

1. Marina Pendeš
2. Asim Sarajlić
3. Halid Genjac
4. Lazar Prodanović
5. Šemsudin Dedić
6. Darijana Filipović
7. Dženan Đonlagić
8. Vlatko Glavaš
9. Enver Bijedić
10. Edita Đapo
11. Nenad Nešić.

Члан 3.

За чланове Групе за средњу и истоћну Европу (Руска Федерација, Украјина, Bjелорусија, Литванија, Латвија, Естонија, Узбекистан, Арменија, Тадџикистан, Туркменистан, Киргистан, Казахстан, Пољска, Чешка, Словачка, Турска, Бугарска, Молдавија, Румунија, Грузија и Азербејџан) именују се:

1. Bariša Čolak
2. Mladen Bosić
3. Munib Jusufović
4. Alma Čolo
5. Nermin Mandra
6. Nebojša Radmanović
7. Ljubica Miljanović
8. Predrag Kožul
9. Nada Mladina
10. Jakov Galić
11. Mira Pečić.

Члан 4.

За чланове Групе за Азију (Кина, Индија, Индонезија, Иран, Бангладеш, Филипини, Сјеверна Кореја, Јужна Кореја, Тајланд,

Bruneji, Šri Lanka, Laos, Maldivi, Mongolija, Mianmar, Singapur, Nepal, Vijetnam, Pakistan i Malezija) imenuju se:

1. Lazar Prodanović
2. Munib Jusufović
3. Zlatko Miletić
4. Nikola Lovrinović
5. Saša Magazinović
6. Aida Baručija
7. Mirjana Marinković-Lepić
8. Mirko Šarović
9. Branislav Borenović.

Član 5.

Za članove Grupe za Afriku i zemlje Bliskog Istoka (Egipat, Južnoafrička Republika, Libija i ostale zemlje Afrike, Saudijska Arabija, Izrael, Jordan, Liban, Irak, Sirija, Palestina, Kuvajt, Katar, Ujedinjeni Arapski Emirati, Oman, Bahrein i Jemen) imenuju se:

1. Marina Pendeš
2. Sredoje Nović
3. Safet Softić
4. Adil Osmanović
5. Mijo Matanović
6. Dragan Mektić.

Član 6.

Za članove Grupa za Sjevernu i Južnu Ameriku, Australiju, Okeaniju i Japan (Australija, Novi Zeland, Japan, Okeanija, zemlje Južne Amerike, Kuba, SAD, Kanada i Meksiko) imenuju se:

1. Lidija Bradara
2. Mladen Bosić
3. Šemsudin Mehmedović
4. Obren Petrović
5. Zlatan Begić
6. Damir Arnaut
7. Jasmin Emrić
8. Dragan Bogdanić.

Član 7.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-50-12-18-5,1/20
25. juna 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Nebojša Radmanović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. Dragan Čović, s. r.

Na temelju čl. 165. i 190. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), čl. 153 i 181. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16) i članka 6. Odluke o osnivanju i djelokrugu međuparlamentarnih skupina prijateljstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za bilateralnu suradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja ("Službeni glasnik BiH", broj 61/07), Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 9. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 10. lipnja 2020. godine, i na 8. sjednici Doma naroda, održanoj 25. lipnja 2020. godine, donijela je

ODLUKU

O IMENOVANJU ČLANOVA MEĐUPARLAMENTARNIH SKUPINA PRIJATELJSTVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE ZA BILATERALNU SURADNJU S PARLAMENTARNIM TIJELIMA DRUGIH ZEMALJA

Članak 1.

Članovima Skupine za susjedne zemlje (Hrvatska, Slovenija, Italija, Malta, Srbija, Crna Gora, Grčka, Cipar, Makedonija, Albanija, Mađarska i Austrija) imenuju se:

1. Dragan Čović
2. Dušanka Majkić
3. Amir Fazlić
4. Šemsudin Mehmedović
5. Snježana Novaković - Bursać
6. Borjana Krišto
7. Mirsad Kukić
8. Nenad Stevandić
9. Predrag Kojović
10. Šemsudin Dedić
11. Sanja Vulić.

Članak 2.

Članovima Skupine za zapadnu Europu (Njemačka, Švicarska, Nizozemska, Belgija, Luksemburg, Lihtenštajn, Španjolska, Norveška, Švedska, Danska, Finska, Island, Francuska, Velika Britanija, Irska i Portugal) imenuju se:

1. Marina Pendeš
2. Asim Sarajlić
3. Halid Genjac
4. Lazar Prodanović
5. Šemsudin Dedić
6. Darijana Filipović
7. Dženan Donlagić
8. Vlatko Glavaš
9. Enver Bijedić
10. Edita Đapo
11. Nenad Nešić.

Članak 3.

Članovima Skupine za srednju i istočnu Europu (Ruska Federacija, Ukrajina, Bjelorusija, Litva, Letonija, Estonija, Uzbekistan, Armenija, Tadžikistan, Turkmenistan, Kirgistan, Kazahstan, Poljska, Češka, Slovačka, Turska, Bugarska, Moldavija, Rumunjska, Gruzija i Azerbajdžan) imenuju se:

1. Bariša Čolak
2. Mladen Bosić
3. Munib Jusufović
4. Alma Čolo
5. Nermin Mandra
6. Nebojša Radmanović
7. Ljubica Miljanović
8. Predrag Kožul
9. Nada Mladina
10. Jakov Galić
11. Mira Pekić.

Članak 4.

Članovima Skupine za Aziju (Kina, Indija, Indonezija, Iran, Bangladeš, Filipini, Sjeverna Koreja, Južna Koreja, Tajland, Bruneji, Šri Lanka, Laos, Maldivi, Mongolija, Mianmar, Singapur, Nepal, Vijetnam, Pakistan i Malezija) imenuju se:

1. Lazar Prodanović
2. Munib Jusufović
3. Zlatko Miletić
4. Nikola Lovrinović
5. Saša Magazinović
6. Aida Baručija

7. Mirjana Marinković - Lepić
8. Mirko Šarović
9. Branislav Borenović.

Članak 5.

Članovima Skupine za Afriku i zemlje Bliskog istoka (Egipat, Južnoafrička Republika, Libija i ostale afričke zemlje, Saudijska Arabija, Izrael, Jordan, Libanon, Irak, Sirija, Palestina, Kuvajt, Katar, Ujedinjeni Arapski Emirati, Oman, Bahrein i Jemen) imenuju se:

1. Marina Pendeš
2. Sredoje Nović
3. Safet Softić
4. Adil Osmanović
5. Mijo Matanović
6. Dragan Mektić.

Članak 6.

Članovima Skupine za Sjevernu i Južnu Ameriku, Australiju, Oceaniju i Japan (Australija, Novi Zeland, Japan, Oceanija, zemlje Južne Amerike, Kuba, SAD, Kanada i Meksiko) imenuju se:

1. Lidija Bradara
2. Mladen Bosić
3. Šemsudin Mehmedović
4. Obren Petrović
5. Zlatan Begić
6. Damir Arnaut
7. Jasmin Emrić
8. Dragan Bogdanić.

Članak 7.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-50-12-18-5,1/20
25. lipnja 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Nebojša Radmanović, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. **Dragan Čović**, v. r.

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

437

На основу члана 54. става (1) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 и 25/18) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 8. сједници одржаној 11.6.2020. године, донио је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ФОРМИРАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ПЛАТЕ И НАКНАДЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Одлуци о формирању Комисије за плате и накнаде у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 59/19), у члану 2. ставу (1) тачки г) ријечи: "Мехмедалија Хаџовић", мијењају се и гласе: "Илија Помбић".

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 105/20
11. јуна 2020. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 54. stava (1) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 8. sjednici održanoj 11.6.2020. godine, donijelo je

ODLUKU

O IZMJENI ODLUKE O FORMIRANJU KOMISIJE ZA PLAĆE I NAKNADE U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Odluci o formiranju Komisije za plaće i naknade u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 59/19), u članu 2. stavu (1) tački g) riječi: "Mehmedalija Hadžović", mijenjaju se i glase: "Ilija Džombić".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 105/20
11. juna 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 54. stavka (1) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 8. sjednici održanoj 11.6. 2020. godine, donijelo je

ODLUKU

O IZMJENI ODLUKE O FORMIRANJU POVJERENSTVA ZA PLAĆE I NAKNADE U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Odluci o formiranju Povjerenstva za plaće i naknade u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 59/19) u članku 2. stavku (1) točka g) riječi "Mehmedalija Hadžović" mijenjaju se i glase "Ilija Džombić".

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 105/20
11. lipnja 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

438 На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и
Херцеговине ("Службени гласник БиХ, бр. 30/03, 42/03,
81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 6. Споразума о

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

1) Федерација Босне и Херцеговине: заштитне маске - 73 800 комада; шатор - 61 комада; врећа за спавање - 123 комада; дека - 307 комада; спужvasti подметач - 1230 комада; алкохол - 1230 литара; заштитне наочаре - 1230 комада; визир - 615 комада.

- 2) Република Српска: заштитне маске - 45 000 комада; шатор - 37 комада; врећа за спавање - 75 комада; дека - 187 комада; спужвасти подметач - 750 комада; алкохол - 750 литара; заштитне наочаре - 750 комада; визир - 375 комада.
 - 3) Брчко дистрикт Босне и Херцеговине: заштитне маске - 1200 комада; шатор - 2 комада; врећа за спавање - 2 комада; дека - 6 комада; спужвасти подметач - 20 комада; алкохол - 20 литара; заштитне наочаре - 20 комада; визир - 10 комада.
- б) Достављена међународна помоћ Владе Републике Пољске у опреми и другим средствима расподјељује се на следећи начин:
- 1) Федерација Босне и Херцеговине: заштитне маске - 92 250 комада; алкохол - 6 765 литара.
 - 2) Република Српска: заштитне маске - 56 250 комада; алкохол - 4 125 литара.
 - 3) Брчко дистрикт Босне и Херцеговине: заштитне маске - 1 500 комада; алкохол - 110 литара.
- ц) Достављена међународна помоћ Владе Државе Катар у опреми и другим средствима расподјељује се на следећи начин:
- 1) Федерација Босне и Херцеговине: трослојне медицинске маске ФФП2 - 24 600 комада; трослојне медицинске маске ФФП3 - 27 700 комада; маске Н95 - 86 100 комада; хируршке маске - 289 050 комада; заштитне рукавице - 36 900 комада; заштитна одијела - 35 055 комада; заштитне наочаре - 18 450 комада; хируршки огртач - 21 525 комада; визир - 7 687 комада.
 - 2) Република Српска: трослојне медицинске маске ФФП2 - 15 000 комада; трослојне медицинске маске ФФП3 - 16 800 комада; маске Н95 - 52 500 комада; хируршке маске - 176 250 комада; заштитне рукавице - 22 500 комада; заштитна одијела - 21 375 комада; заштитне наочаре - 11 250 комада; хируршки огртач - 13 125 комада; визир - 4 687 комада.
 - 3) Брчко дистрикт Босне и Херцеговине: трослојне медицинске маске ФФП2 - 400 комада; трослојне медицинске маске ФФП3 - 500 комада; маске Н95 - 1 400 комада; хируршке маске - 4 700 комада; заштитне рукавице - 600 комада; заштитна одијела - 570 комада; заштитне наочаре - 300 комада; хируршки огртач 350 - комада; визир - 126 комада.
- д) Достављена међународна помоћ невладиних организација и појединаца из Народне Републике Кине у опреми и другим средствима расподјељује се на следећи начин:
- 1) Федерација Босне и Херцеговине: једнократне винилске рукавице - 61 500 комада; хируршке маске - 13 530 комада; заштитна одјећа за медицинску употребу - 129 комада; инфрацрвени термометри - 24 комада, визири - 1 230 комада.
 - 2) Република Српска: једнократне винилске рукавице - 37 500 комада; хируршке маске - 8 250 комада, заштитна одјећа за медицинску употребу 79 - комада; инфрацрвени термометри - 15 комада, визири - 750 комада.

- 3) Брчко дистрикт Босне и Херцеговине: једнократне винилске рукавице - 1 000 комада; хируршке маске - 220 комада, заштитна одјећа за медицинску употребу - 2 комада; инфрацрвени термометри - 1 комада, визири - 20 комада.

Члан 3.

(Извјештавање)

Задужује се Министарство безбједности Босне и Херцеговине да по завршетку расподјеле међународне помоћи за заштиту и спасавање поднесе Савјету министара Босне и Херцеговине извјештај о реализацији ове Одлуке.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 108/20
28. маја 2020. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др Зоран Тегелтија, с. р.

Na osnovu člana 8. stav (1) i člana 13. tačka i) Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i Odlukom o principima raspodjele međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje ("Službeni glasnik BiH", broj 24/20), na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 6. sjednici održanoj 28.05.2020. godine, donijelo je

ODLUKU O RASPODJELI MEĐUNARODNE POMOĆI ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE U OPREMI I DRUGIM SREDSTVIMA

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Ovom Odlukom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine utvrđuje raspodjelu, sadržaj i primaoce međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje za potrebe prevencije, zaštite, tretmana oboljelih i suzbijanja pojave korona virusa (COVID - 19), dobijenu od Vlade Republike Hrvatske, Vlade Republike Poljske, Vlade Države Katar i nevladinih organizacija i pojedinaca iz Narodne Republike Kine.

Члан 2.

(Садржај и примаоци међународне помоћи)

Међународна помоћ за заштиту и спаšавање добијена од Владе Републике Хрватске, Владе Републике Пољске, Владе Државе Катар и невладиних организација и појединаца из Народне Републике Кине расподјељује се крајњим корисницима, у складу са принципима за расподјелу утврђеним Одлуком о принципима расподјеле међународне помоћи за заштиту и спаšавање, како сlijеди:

- а) достављена међународна помоћ Владе Републике Хрватске у опреми и другим средствима расподјељује се на сlijедећи начин:
 - 1) Федерација Босне и Херцеговине: заштитне маске - 73 800 комада; шатор - 61 комада; врећа за спавање - 123 комада; дека - 307 комада; спужвасти подметач - 1230 комада; алкохол - 1230 литара; заштитне наочале - 1230 комада; визир - 615 комада.
 - 2) Република Српска: заштитне маске - 45 000 комада; шатор - 37 комада; врећа за спавање -

- 75 komada; deka - 187 komada; spužvasti podmetač - 750 komada; alkohol - 750 litara; zaštitne naočale - 750 komada; vizir - 375 komada.
- 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 1200 komada; šator - 2 komada; vreća za spavanje - 2 komada; deka - 6 komada; spužvasti podmetač - 20 komada; alkohol - 20 litara; zaštitne naočale - 20 komada; vizir - 10 komada.
- b) Dostavljena međunarodna pomoć Vlade Republike Poljske u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
- 1) Federacija Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 92 250 komada; alkohol - 6 765 litara.
 - 2) Republika Srpska: zaštitne maske - 56 250 komada; alkohol - 4 125 litara.
 - 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 1 500 komada; alkohol - 110 litara.
- c) Dostavljena međunarodna pomoć Vlade Države Katar u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
- 1) Federacija Bosne i Hercegovine: troslojne medicinske maske FFP2 - 24 600 komada; troslojne medicinske maske FFP3 - 27 700 komada; maske N95 - 86 100 komada; hirurške maske - 289 050 komada; zaštitne rukavice - 36 900 komada; zaštitna odijela - 35 055 komada; zaštitne naočale - 18 450 komada; hirurški ogrtač - 21 525 komada; vizir - 7 687 komada.
 - 2) Republika Srpska: troslojne medicinske maske FFP2 - 15 000 komada; troslojne medicinske maske FFP3 - 16 800 komada; maske N95 - 52 500 komada; hirurške maske - 176 250 komada; zaštitne rukavice - 22 500 komada; zaštitna odijela - 21 375 komada; zaštitne naočale - 11 250 komada; hirurški ogrtač - 13 125 komada; vizir - 4 687 komada.
 - 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: troslojne medicinske maske FFP2 - 400 komada; troslojne medicinske maske FFP3 - 500 komada; maske N95 - 1 400 komada; hirurške maske - 4 700 komada; zaštitne rukavice - 600 komada; zaštitna odijela - 570 komada; zaštitne naočale - 300 komada; hirurški ogrtač 350 - komada; vizir - 126 komada.
- d) Dostavljena međunarodna nevladinih organizacija i pojedinaca iz Narodne Republike Kine u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
- 1) Federacija Bosne i Hercegovine: jednokratne vinilske rukavice - 61 500 komada; hirurške maske - 13 530 komada; zaštitna odjeća za medicinsku upotrebu - 129 komada; infracrveni termometri - 24 komada, viziri - 1 230 komada.
 - 2) Republika Srpska: jednokratne vinilske rukavice - 37 500 komada; hirurške maske - 8 250 komada; zaštitna odjeća za medicinsku upotrebu 79 - komada; infracrveni termometri - 15 komada, viziri - 750 komada.
 - 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: jednokratne vinilske rukavice - 1 000 komada; hirurške maske - 220 komada; zaštitna odjeća za medicinsku upotrebu - 2 komada; infracrveni termometri - 1 komada, viziri - 20 komada.

Član 3.

(Izvršavanje)

Zadužuje se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da po završetku raspodjele međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje podnese Vijeću ministara Bosne i Hercegovine izvještaj o realizaciji ove Odluke.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 108/20
28. maja 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 8. stavak (1) i članka 13. točka i) Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i Odlukom o principima raspodjele međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje ("Službeni glasnik BiH", broj 24/20), na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 6. sjednici održanoj 28.5.2020. godine, donijelo je

ODLUKU**O RASPODJELE MEĐUNARODNE POMOĆI ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE U OPREMI I DRUGIM SREDSTVIMA**

Članak 1.

(Predmet odluke)

Ovom Odlukom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine utvrđuje raspodjelu, sadržaj i primatelje međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje za potrebe prevencije, zaštite, tretmana oboljelih i suzbijanja pojave korona virusa (COVID - 19), dobijenu od Vlade Republike Hrvatske, Vlade Republike Poljske, Vlade Države Katar i nevladinih organizacija i pojedinaca iz Narodne Republike Kine.

Članak 2.

(Sadržaj i primatelji međunarodne pomoći)

Međunarodna pomoć za zaštitu i spašavanje dobijena od Vlade Republike Hrvatske, Vlade Republike Poljske, Vlade Države Katar i nevladinih organizacija i pojedinaca iz Narodne Republike Kine raspodjeljuje se krajnjim korisnicima, sukladno principima za raspodjelu utvrđenim Odlukom o principima raspodjele međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje, kako slijedi:

- a) dostavljena međunarodna pomoć Vlade Republike Hrvatske u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
 - 1) Federacija Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 73 800 komada; šator - 61 komada; vreća za spavanje - 123 komada; deka - 307 komada; spužvasti podmetač - 1230 komada; alkohol - 1230 litara; zaštitne naočale - 1230 komada; vizir - 615 komada.
 - 2) Republika Srpska: zaštitne maske - 45 000 komada; šator - 37 komada; vreća za spavanje - 75 komada; deka - 187 komada; spužvasti podmetač - 750 komada; alkohol - 750 litara; zaštitne naočale - 750 komada; vizir - 375 komada.

- 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 1200 komada; šator - 2 komada; vreća za spavanje - 2 komada; deka - 6 komada; spužvasti podmetač - 20 komada; alkohol - 20 litara; zaštitne naočale - 20 komada; vizir - 10 komada.
- b) Dostavljena međunarodna pomoć Vlade Republike Poljske u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
 - 1) Federacija Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 92 250 komada; alkohol - 6 765 litara.
 - 2) Republika Srpska: zaštitne maske - 56 250 komada; alkohol - 4 125 litara.
 - 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: zaštitne maske - 1 500 komada; alkohol - 110 litara.
- c) Dostavljena međunarodna pomoć Vlade Države Katar u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
 - 1) Federacija Bosne i Hercegovine: troslojne medicinske maske FFP2 - 24 600 komada; troslojne medicinske maske FFP3 - 27 700 komada; maske N95 - 86 100 komada; kirurške maske - 289 050 komada; zaštitne rukavice - 36 900 komada; zaštitna odijela - 35 055 komada; zaštitne naočale - 18 450 komada; kirurški ogrtač - 21 525 komada; vizir - 7 687 komada.
 - 2) Republika Srpska: troslojne medicinske maske FFP2 - 15 000 komada; troslojne medicinske maske FFP3 - 16 800 komada; maske N95 - 52 500 komada; kirurške maske - 176 250 komada; zaštitne rukavice - 22 500 komada; zaštitna odijela - 21 375 komada; zaštitne naočale - 11 250 komada; kirurški ogrtač - 13 125 komada; vizir - 4 687 komada.
 - 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: troslojne medicinske maske FFP2 - 400 komada; troslojne medicinske maske FFP3 - 500 komada; maske N95 - 1 400 komada; kirurške maske - 4 700 komada; zaštitne rukavice - 600 komada; zaštitna odijela - 570 komada; zaštitne naočale - 300 komada; kirurški ogrtač - 350 komada; vizir - 126 komada.
- d) Dostavljena međunarodna pomoć nevladinih organizacija i pojedinaca iz Narodne Republike Kine u opremi i drugim sredstvima raspodjeljuje se na sljedeći način:
 - 1) Federacija Bosne i Hercegovine: jednokratne vinilske rukavice - 61 500 komada; kirurške maske - 13 530 komada, zaštitna odjeća za medicinsku upotrebu - 129 komada; infracrveni termometri - 24 komada, viziri - 1 230 komada.
 - 2) Republika Srpska: jednokratne vinilske rukavice - 37 500 komada; kirurške maske - 8 250 komada, zaštitna odjeća za medicinsku upotrebu - 79 komada; infracrveni termometri - 15 komada, viziri - 750 komada.
 - 3) Brčko distrikt Bosne i Hercegovine: jednokratne vinilske rukavice - 1 000 komada; kirurške maske - 220 komada, zaštitna odjeća za medicinsku upotrebu - 2 komada; infracrveni termometri - 1 komada, viziri - 20 komada.

Članak 3.
(Izvještavanje)

Zadužuje se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da po završetku raspodjele međunarodne pomoći za zaštitu i

spašavanje podnese Vijeću ministara Bosne i Hercegovine
izvješće o realizaciji ove Odluke.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 108/20
28. svibnja 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

440

На основу члана 17. и члана 22. став (1) Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Стратегијом у области миграција и азила и Акционим планом за период 2012-2015. године, коју је Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио на 10. сједници одржаној 12.06.2012. године, Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Министарства безбједности Босне и Херцеговине, на 8. сједници, одржаној 11. јуна 2020. године, донио је

ОДЛУКУ О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ФОРМИРАЊУ КООРДИНАЦИОНОГ ТИЈЕЛА ЗА ПИТАЊА МИГРАЦИЈА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1

У Одлуци о формирању Координационог тијела за питања миграција у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/13, 64/33, 1/14, 20/16 и 83/17), члан 2. став (1) мијења се и гласи:

"(1) У Координационо тијело именују се:

- a) Маријан Баотић, помоћник министра у Сектору за азил Министарства безбједности - предсједник Координационог тијела,
- б) Мурвета Каферовић, помоћник министра у Сектору за имиграцију Министарства безбједности - замијеник предсједника Координационог тијела,
- ц) Слободан Ујић, директор Службе за послове са странцима - члан,
- д) Драган Кулић, помоћник директора Граничне полиције Босне и Херцеговине - члан,
- е) Франо Планинић, помоћник министра у Сектору за међународно-правне и конзуларне послове Министарства иностраних послова - члан,
- ф) Жељка Марковић-Секулић, помоћник министра у Сектору за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику Министарства за људска права и избјеглице - члан,
- г) Салиха Цудерија, помоћник министра у Сектору за људска права Министарства за људска права и избјеглице - члан,
- х) Елвир Мраковић, самостални инспектор у Одсеку за спречавање и откривање организованог криминалитета, криминалитета у вези с трговином људима, опојним дрогама и осталим кривичним дјелима у Државној агенцији за истраге и заштиту - члан "

Члан 2.

У члану 3. у ставу (7) иза ријечи "улазе" додају се ријечи: "представници Министарства одбране, Министарства финансија и трезора, Министарства цивилних послова и Тужилаштва Босне и Херцеговине".

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 109/20
11. јуна 2020. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 17. i člana 22. stav (1) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Strategijom u oblasti migracija i azila i Akcionim planom za period 2012 - 2015. godine, koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na 10. sjednici održanoj 12.06.2012. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, na 8. sjednici, održanoj 11. juna 2020. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IZMJENI I DOPUNI ODLUKE O FORMIRANJU
KOORDINACIONOG TIJELA ZA PITANJA MIGRACIJA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Član 1.

U Odluci o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/13, 64/13, 1/14, 20/16 i 83/17), član 2. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) U Koordinaciono tijelo imenuju se:

- a) Marijan Baotić, pomoćnik ministra u Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti - predsjednik Koordinacionog tijela,
- b) Murveta Džaferović, pomoćnik ministra u Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti - zamjenik predsjednika Koordinacionog tijela,
- c) Slobodan Ujić, direktor Službe za poslove sa strancima - član,
- d) Dragan Kulić, pomoćnik direktora Granične policije Bosne i Hercegovine - član,
- e) Frano Planinić, pomoćnik ministra u Sektoru za međunarodno-pravne i konzularne poslove Ministarstva vanjskih poslova - član,
- f) Željka Marković-Sekulić, pomoćnik ministra u Sektoru za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice - član,
- g) Saliha Džuderija, pomoćnik ministra u Sektoru za ljudska prava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice - član,
- h) Elvir Mraković, samostalni inspektor u Odsjeku za sprječavanje i otkrivanje organizovanog kriminaliteta, kriminaliteta u vezi s trgovinom ljudima, opojnim drogama i ostalim krivičnim djelima u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu - član.

Član 2.

U članu 3. u stavu (7) iza riječi "ulaze" dodaju se riječi: "predstavnici Ministarstva odbrane, Ministarstva finansija i trezora, Ministarstva civilnih poslova i Tužilaštva Bosne i Hercegovine".

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 109/20
11. juna 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Temeljem članaka 17. i članka 22. stavak (1) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u svezi sa Strategijom u oblasti migracija i azila i Akcijskim planom za razdoblje 2012 - 2015. godine, koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na 10. sjednici održanoj 12.06.2012. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, na 8. sjednici, održanoj 11. lipnja 2020. godine, donijelo je

ODLUKU

**O IZMJENI I DOPUNI ODLUKE O FORMIRANJU
KOORDINACIJSKOG TIJELA ZA PITANJA MIGRACIJA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Članak 1.

U Odluci o formiranju Koordinacijskog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/13, 64/13, 1/14, 20/16 i 83/17), članak 2. stavak (1) mijenja se i glasi:

"(1) U Koordinacijsko tijelo imenuju se:

- a) Marijan Baotić, pomoćnik ministra u Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti - predsjednik Koordinacijskog tijela,
- b) Murveta Džaferović, pomoćnik ministra u Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti - zamjenik predsjednika Koordinacijskog tijela,
- c) Slobodan Ujić, direktor Službe za poslove sa strancima - član,
- d) Dragan Kulić, pomoćnik direktora Granične policije Bosne i Hercegovine - član,
- e) Frano Planinić, pomoćnik ministra u Sektoru za međunarodno-pravne i konzularne poslove Ministarstva vanjskih poslova - član,
- f) Željka Marković-Sekulić, pomoćnik ministra u Sektoru za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice - član,
- g) Saliha Džuderija, pomoćnik ministra u Sektoru za ljudska prava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice - član,
- h) Elvir Mraković, samostalni inspektor u Odsjeku za sprječavanje i otkrivanje organizovanog kriminaliteta, kriminaliteta u vezi s trgovinom ljudima, opojnim drogama i ostalim krivičnim djelima u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu - član."

Članak 2.

U članku 3. u stavku (7) iza riječi "ulaze" dodaju se riječi: "predstavnici Ministarstva odbrane, Ministarstva finansija i trezora, Ministarstva civilnih poslova i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine".

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 109/20
11. lipnja 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

441

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/3, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 4. Инструкције о донацији, односно, размјени сталних средстава између буџетских корисника те донирању сталних средстава екстерним

корисницима број 08-02-8857-1/16 од 20.10.2016. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 4. сједници одржаној 06.02.2020. године, донио је

ОДЛУКУ О ПРЕНОСУ ПРАВА ВЛАСНИШТВА СТАЛНИХ СРЕДСТАВА

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Преноси се без накнаде, право власништва над сталним средствима - рачунари и рачунарска опрема, која се не користе у Комисији за концесије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија), Дому за незбринуту дјецу "Рада Врањешјевић" у Бањалуци.

Члан 2.
(Средства одлуке)

Средства из члана 1. ове одлуке су:

- а) LCD монитор HP 1706 - 4 ком
- б) PC HP pentium DC 5100 - 1 ком
- ц) PC HP интернал 5100 - 3 ком
- д) Lexmark 8232 laser jet - 2 ком
- е) LCD монитор HP 1710 - 1 ком
- ф) PC HP компакт DH6120 - 2 ком
- г) PC HP компакт DH2300 - 1 ком

Члан 3.
(Закључивање уговора)

На основу ове одлуке Комисија ће закључити уговор о донацији са Домом за незбринуту дјецу "Рада Врањешјевић" у Бањалуци, којим ће се ближе уредити међусобна права и обвезе у поступку преноса права власништва над предметним средствима.

Члан 4.
(Реализација)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Комисија.

Члан 5.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

CM број 110/20
06. фебруара 2020. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 4. Инструкције о донацији, односно, размјени сталних средстава између прорачунских корисника те донарању сталних средстава екстерним корисницима број 08-02-8857-1/16 од 20.10.2016. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Вijeће министара Босне и Херцеговине је, на 4. сједници одржаној 06.02.2020. године, донijело

ОДЛУКУ О ПРИЈЕНОСУ ПРАВА ВЛАСНИШТВА СТАЛНИХ СРЕДСТАВА

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Преноси се без накнаде, право власништва над сталним средствима - рачунари и рачунарска опрема, која се не користе у Повјеренству за концесије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Повјеренство), Дому за незбринуту дјецу "Рада Врањешјевић" у Бањалуци.

Члан 2.

(Средства одлуке)

Средства из члана 1 ове одлуке су:

- а) Lcd monitor HP 1706 - 4 ком
- б) PC HP pentium DC 5100 - 1 ком
- с) PC HP internal 5100 - 3 ком
- д) Lexmark 8232 laser jet - 2 ком
- е) Lcd monitor HP 1710 - 1 ком
- ф) PC HP compact DX6120 - 2 ком
- г) PC HP compact DX2300 - 1 ком

Члан 3.

(Закључивање уговора)

На основу ове одлуке Повјеренство ће закључити уговор о донацији са Домом за незбринуту дјецу "Рада Врањешјевић" у Бањалуци, којим ће се ближе уредити међусобна права и обвезе у поступку пријеноса права власништва над предметним средствима.

Члан 4.

(Realizacija)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Повјеренство.

Члан 5.

(Stupanje na snagu)

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 110/20
06. фебруара 2020. године
Сарајево

Предсједavajuћи
Вijeћа министара БиХ
Др. **Zoran Tegeltija**, с. р.

На основу чланка 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и чланка 4. Инструкције о донацији, односно, размјени сталних средстава између прорачунских корисника те донарању сталних средстава екстерним корисницима број 08-02-8857-1/16 од 20.10.2016. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 4. сједници одржаној 6.2.2020. године, донijело је

ОДЛУКУ О ПРИЈЕНОСУ ПРАВА ВЛАСНИШТВА СТАЛНИХ СРЕДСТАВА

Чланак 1.
(Предмет Одлуке)

Преноси се без накнаде, право власништва над сталним средствима - рачунари и рачунарска опрема, која се не користе у Повјеренству за концесије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Повјеренство), Дому за незбринуту дјецу "Рада Врањешјевић" у Бањалуци.

Чланак 2.
(Средства одлуке)

Средства из чланка 1 ове одлуке су:

- а) LCD monitor HP 1706 - 4 ком
- б) PC HP pentium DC 5100 - 1 ком
- с) PC HP internal 5100 - 3 ком
- д) Lexmark 8232 laser jet - 2 ком
- е) LCD monitor HP 1710 - 1 ком
- ф) PC HP compact DX6120 - 2 ком
- г) PC HP compact DX2300 - 1 ком

Чланак 3.

(Закључивање уговора)

На основу ове одлуке Повјеренство ће закључити уговор о донацији са Домом за незбринуту дјецу "Рада Врањешјевић" у Бањалуци, којим ће се ближе уредити међусобна права и обвезе у поступку пријеноса права власништва над предметним средствима.

Članak 4.
(Realizacija)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Povjerenstvo.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 110/20
06. veljače 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

442

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/06, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Пресудом Суда Босне и Херцеговине, број С1 3 П 027950 20 Гж 2 од 10.04.2020. године, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 7. сједници одржаној 02. јуна 2020. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ
О ПОНИШТЕЊУ РЈЕШЕЊА О ИМЕНОВАЊУ
ДИРЕКТОРА АГЕНЦИЈЕ ЗА ФОРЕНЗИЧКА
ИСПИТИВАЊА И ВЈЕШТАЧЕЊА

1. Поништава се Рјешење о именовању директора Агенције за форензичка испитивања и вјештачења ("Службени гласник БиХ", број 91/17).
2. Рјешење из тачке 1. овог рјешења се поништава на основу Пресуде Суда Босне и Херцеговине, број С1 3 П 027950 20 Гж 2 од 10.04.2020. године, којом је потврђена првостепена Пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 П 027950 18 П од 18.07.2019. године.
3. Ово Рјешење ступа на снагу даном доношења и примјењује се од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 104/20
02. јуна 2020. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/06, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 3 P 027950 20 Gž 2 od 10.04.2020. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 7. sjednici održanoj 02. juna 2020. godine, donijelo je

RJEŠENJE

O PONIŠTENJU RJEŠENJA O IMENOVANJU DIREKTORA AGENCIJE ZA FORENZIČKA ISPITIVANJA I VJEŠTAČENJA

1. Poništava se Rješenje o imenovanju direktora Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja ("Službeni glasnik BiH", broj 91/17).
2. Rješenje iz tačke 1. ovog rješenja se poništava na osnovu Presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 3 P 027950 20 Gž 2 od 10.04.2020. godine, kojom je potvrđena prvostepena Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 P 027950 18 P od 18.07.2019. godine.

3. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i primjenjuje se od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 104/20
02. juna 2020. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/06, 81/07, 94/07 i 24/08), a u svezi sa Presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 3 P 027950 20 Gž 2 od 10.04.2020. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 7. sjednici održanoj 02. lipnja 2020. godine, donijelo je

RJEŠENJE

O PONIŠTENJU RJEŠENJA O IMENOVANJU DIREKTORA AGENCIJE ZA FORENZIČKA ISPITIVANJA I VJEŠTAČENJA

1. Poništava se Rješenje o imenovanju direktora Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja ("Službeni glasnik BiH", broj 91/17).
2. Rješenje iz točke 1. ovog rješenja se poništava na osnovu Presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 3 P 027950 20 Gž 2 od 10.04.2020. godine, kojom je potvrđena prvostupanjska Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 P 027950 18 P od 18.07.2019. godine.
3. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i primjenjuje se od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 104/20
02. lipnja 2020. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

**УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

443

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број АП 3548/18, рјешавајући апелацију **Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (2) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Мирсад Ђеман, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија

na sjednici održanoj 4. juna 2020. godine donio je

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.**

Утврђује се повреда права на имовину из члана II(3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3
У 21654 18 Увп од 26. априла 2018. године.

Предмет се враћа Суду Босне и Херцеговине који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Суду Босне и Херцеговине да у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине у року од 90 дана од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. (у даљњем тексту: апелант) из Аустрије, којег заступа Бранко Марић, адвокат из Сарајева, поднио је 2. јула 2018. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) број С1 3 У 21654 18 Увп од 26. априла 2018. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ, Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: УИО) и Групе за контролу великих пореских обвезника Сарајево – Сектор за порезе (у даљњем тексту: Сектор за порезе) затражено је 20. децембра 2019. године да доставе одговор на апелацију.

3. Суд БиХ и тужена су доставили одговор на апелацију 3. јануара 2020. године. Сектор за порезе није доставио одговор на апелацију.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произлазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

5. Апелант је, позивајући се на члан 13 Закона о поступку индиректног опорезивања (у даљњем тексту: ЗОПИО), 4. новембра 2014. године Групи за контролу великих пореских обвезника Сарајево (у даљњем тексту: Група за контролу) поднио захтјев за обрачун и исплату затезне камате за небаговремено извршене поврате ПДВ-а по основу поништених првостепених рјешења бр. 04/5-3/ИВ-л7-УП-л 0-3/13, 04/5-3/ИВ-л7-УП-л11 -3/13 и 04/5-3/ИВ-л7-УП-л2-2/13 од 14. маја 2013. године којим је наведена група утврдила додатну пореску обавезу за контролисане периоде 1. април 2010. – 31. децембар 2012. године.

6. Рјешењем Групе за контролу број 04/4-1 /ИИ-17-1 - УП-419-1/14 од 4. децембра 2014. године одбијен је апелантов захтјев за обрачун и исплату затезних камата за небаговремено извршене поврате ПДВ-а након поништења наведених првостепених рјешења о разрезу пореза од 14. маја 2013. године.

7. Рјешењем Сектора за порезе број 04/4-1/11-17-1 - УП-419-3/14 од 20. јануара 2015. године одбијена је као неоснована апелантова жалба против наведеног рјешења од 4. децембра 2014. године.

8. Рјешењем УИО-а број 01/4-УП/лл-56/15 од 15. јануара 2016. године одбијена је апелантова жалба изјављена против наведеног рјешења Сектора за порезе од 20. јануара 2015. године.

9. Апелант је покренуо управни спор против наведеног рјешења УИО-а. Суд БиХ је у Вијећу за управне спорове Пресудом број С13 У 021654 16 У од 12. јануара 2018. године одбио апелантову тужбу за поништење наведеног рјешења УИО-а. У образложењу је наведено да из стања списка произлази да је оспореним рјешењем коначно одбијен

апелантов захтјев за обрачун и исплату затезних камата по основу поништених првостепених рјешења о разрезу пореза од 14. маја 2013. године. Имајући у виду да је УИО сазнао за тачан износ средстава за поврат тек након што је провео поновни поступак контроле и рјешењем од 6. јуна 2014. године утврдио тачан износ за поврат који апеланту припада и тај износ му вратио у року у смислу одредбе члана 14 став 2 ЗОПИО-а, односно у року од шест мјесеци од дана сазнања, Вијеће за управне спорове је сматрало да је рјешење УИО-а правилно и законито када је УИО закључио да се у конкретном случају нису стекли услови за исплату затезне камате. Вијеће се у образложењу одлуке позвало на одредбе члана 14 ЗОПИО-а и члан 52 Закона о порезу на додату вриједност (у даљњем тексту: Закон о ПДВ-у). Такође је наведено да је у ставу 9 члана 52 Закона о ПДВ-у УИО-у дато овлашћење да донесе прописе којима се регулишу услови и начин поврата, у којем смислу је УИО донио Упутство о поступку поврата ПДВ-а и одобравању пореског кредита по основу подношења пријаве ПДВ-а. Истакнуто је да је одредбом члана 8 наведеног упутства одређено да, уколико се у поступку одобравања поврата утврди да је Група за ревизију и контролу покренула поступак контроле код обвезника који су захтијевали поврат или код обвезника којима је доспио рок за поврат неискоришћених пореских кредита, Група за обраду пореских пријава ће у испитном поступку извршити додатне провјере како би утврдила да ли се обвезнику може извршити поврат, у којем случају је потребно привремено прекинути поступак поврата док се не испуне услови за наставак поступка. Одредбом члана 46 ЗОПИО-а, ради обезбјеђења наплате дуга по основу индиректних пореза, предвиђене су привремене мјере обезбјеђења, па је тако, између осталог, ставом 4 под тачком а) истог закона предвиђена и мјера обезбјеђења – "задржавање поврата по основу индиректног пореза или било којег износа који УИО мора да плати дужнику". У образложењу је такође наведено да нису основани приговори тужбе који се односе на прекид поступка јер је, према оцјени вијећа, УИО у поступку поступао у складу са ЗОПИО-ом, Законом о ПДВ-у и Упутством о поступку поврата ПДВ-а. Утврђено је да је УИО поступак водио у складу са роковима који су законом прописани уз примјену прописа који се односе на рјешавање претходног питања, између осталог, одредбе члана 139.а став 1 тачка 4 Закона о управном поступку (у даљњем тексту: ЗУП). Наведеном одредбом је прописано да прекидом поступка престају тећи сви рокови одређени за процесне радње, због чега су без основа наводи тужбе да су доношењем закључака о привременом прекиду поступка продужени рокови за поврат средстава. Наиме, како је то даље одређено истим чланом, у вријеме прекида поступка не тече рок за издавање рјешења из члана 208 став 1, односно из члана 235 став 1 наведеног закона. Вијеће за управне спорове је закључило да је оспорено рјешење засновано на правилно утврђеном чињеничном стању и правилној примјени закона, за што је УИО дао ваљано образложење, те је на основу члана 37ст. 1 и 2 Закона о управним споровима БиХ апелантову тужбу одбило.

10. Апелант је против наведене пресуде Вијећа за управне спорове поднио захтјев за ванредно преиспитивање судске одлуке. Одлучујући о захтјеву, апелационо вијеће Суда БиХ је Пресудом број С1 3 У 21654 18 Увп од 26. априла 2018. године захтјев за ванредно преиспитивање судске одлуке одбило као неоснован.

11. У образложењу пресуде апелационо вијеће је истакло да је УИО био у обавези да проведе поступак контроле тачности података које је апелант као порески обвезник исказао у поднесеним пријавама самоопорезивања

(ПДВ пријаве), између осталих и за контролисане пореске периоде. Будући да је апелант у пријавама исказао износ за поврат пореза, а да је при томе исказао мањи износ улазног пореза од износа излазне пореске обавезе, те да је у ПДВ пријавама исказао износ за поврат ПДВ-а, УИО је покренуо поступак контроле ради правилног и потпуног утврђења одлучних чињеница у пореском периоду у којем је апелант тражио поврат ПДВ-а. Прије одлучивања о захтијевању поврату пореза, сходно члану 135 ЗУП-а, донесени су закључци којима се поступци одобравања поврата прекидају док се не испуне услови за наставак поступка. Апелационо вијеће је утврдило да је поступак контроле вођен у складу с прописима из области индиректног опорезивања и одредбама ЗУП-а и окончан у складу с упутама датим у наведеним пресудама Суда БиХ којима су поништена рјешења о разрезу пореза од 14. маја 2013. године тог суда, а што је била битна претпоставка, односно претходно питање у којем је требало утврдити да ли апелант има право на поврат средстава исказан у пријавама ПДВ-а. Наиме, како је истакнуто, било је потребно утврдити да ли је апелант у пријавама ПДВ-а исказао тачан износ средстава за поврат, због чега су, према оцјени апелационог вијећа, без основа приговори из захтјева да су прописи неправилно примјењени. Апелационо вијеће је сматрало да је тек након окончања поступка контроле (који је правоснажно окончан рјешењима од 6. јуна 2014. године) УИО имао сазнања да је потребно извршити поврат пореза апеланту, а који је извршио у периоду од 1. до 10. јула 2014. године, односно у року краћем од рокова за поврат индиректних пореза прописаних одредбом члана 14 ЗОП-а. Самим тим, како је закључило апелационо вијеће, прије окончања поступка контроле нису се могли примјенити рокови који се односе на поврат у смислу одредбе члана 52 Закона о ПДВ-у с обзиром на то, како је већ и утврђено, да је УИО сазнање о потреби вршења поврата имао тек након окончања поступка контроле. Утврђено је да је апелант након пријема средстава на име поврата по основу поништених рјешења првостепеном органу поднио захтјев за обрачун и исплату затезних камата, који је образложио чињеницом да су органи тужене по основу поништених рјешења о разрезу додатне пореске обавезе поврат извршили неблаговремено. Апелационо вијеће је утврдило да је у предметном поступку, након дјелимичне контроле, УИО правилно као неоснован одбио апелантов захтјев јер је правилно оцијенио да су апеланту враћена средства у роковима из члана 14 ЗОП-а, због чега му не припада право на исплату камате. Такође, апелационо вијеће је, цијенећи наводе захтјева за преиспитивање у којима је апелант поновио приговоре из тужбе који се односе на погрешну примјену прописа из члана 139.а став 1 тачка 4 ЗУП-а, утврдило да је у оспореној пресуди правилно закључено да је наведеном одредбом прописано да прекидом поступка престају тећи сви рокови одређени за процесне радње. Стога су као неосновани одбијени апелантови приговори да су доношењем закључка о привременом прекиду поступка продужени рокови за поврат средстава.

12. Апелационо вијеће је закључило да је оспорена пресуда правилна и законита, а захтјев за њено преиспитивање неоснован, па га је одбило сходно члану 54 став 1 Закона о управним споровима БиХ.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

13. Апелант сматра да му је оспореном одлуком повријеђено право на правично суђење из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем

тексту: Европска конвенција) и право на имовину из члана II(3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апелант је навео да је по основу међународног тендера изводио радове на пројекту реконструкције жељезничке инфраструктуре БиХ. Даље је навео да је имао право на поврат ПДВ-а који је платио у току пословања. Стога је УИО-у поднио захтјев за поврат ПДВ-а у мјесечним пореским пријавама за мјесеце од септембра 2011. године до фебруара 2012. године. Међутим, УИО је, према апелантовом мишљењу, да би избјегао поврат траженог ПДВ-а, неосновано донио рјешења (од 14. маја 2013. године) којима је незаконито апеланту разрезао додатне пореске обавезе. Након што је водио управни поступак и три поступка управног спора пред Судом БиХ, пресудама Суда БиХ је утврђено да су додатне пореске обавезе незаконито разрезане и да апелант има право на поврат ПДВ-а, након чега је УИО извршио поврат ПДВ-а. Даље је навео да је 4. новембра 2014. године поднио захтјев за обрачун и исплату камата у периоду у којем је тужена незаконито користила апелантова средства, а све сходно одредби члана 13 ЗОП-а. Апелант сматра да се УИО у погледу одбијања апелантовог захтјева за исплату камата неосновано позвао на институт прекида поступка до окончања поступка контроле пореских органа. Апелант сматра да је такво поступање УИО-а злоупотреба процесних овлашћења и као такво незаконито. Наводи да право на затезне камате представља материјалноправни институт, а прекид поступка процесноправни институт па тиме прекид поступка не може имати утицај на егзистирање права на камате које припадају апеланту. Сматра да има право на затезне камате у периоду након протека рока од 60 дана од дана када је поднио захтјев за поврат ПДВ-а. Апелант истиче да су органи управе и Суд БиХ у погледу рока за поврат ПДВ-а арбитрарно примјенили одредбу члана 14 став 2 ЗОП-а будући да је у конкретном случају у погледу рокова за поврат ПДВ-а требало примјенити члан 52 Закона о ПДВ-у. Према апелантовом мишљењу, члан 52 Закона о ПДВ-у је *lex specialis* у односу на одредбу члана 14 став 2 ЗОП-а.

14. Такође, апелант наводи да му је прекршено право на имовину и зато што је УИО "преко три године незаконито држао његова средства у износу од приближно 10.000.000,00 КМ", за шта му је "без ваљаног разлога одбио да накнади штету у смислу да му исплати припадајуће камате." Апелант је навео и да је на тај начин "онемогућен да користи енормна новчана средства јер их је УИО држао, користио и њима располагао" иако за то није имао правни основ.

б) Одговор на апелацију

15. Суд БиХ је у одговору на апелацију истакао да у односу на наведене повреде уставних права разлози које је апелант навео у апелацији нису основани, те да је оспорена одлука апелационог вијећа Суда БиХ донесена правилном примјеном материјалног и процесног права.

16. У одговору на апелацију тужена је навела да је Група за контролу провела поновни поступак контроле будући да су пресудама Суда БиХ поништена рјешења од 14. маја 2013. године и окончала га рјешењима од 6. јуна 2014. године, у којем поступку је разрежала апеланту додатну обавезу у мањем износу од обавезе утврђене у поништеним рјешењима. Даље, УИО је након окончања поновног поступка контроле, а при томе се апелант није жалио на рјешења донесена у поновном поступку контроле, апеланту као пореском обвезнику вратио неспорно утврђени износ средстава за поврат, што ни апелант током поступка није оспоравао. У односу на апелантов захтјев за обрачун и исплату затезних камата, УИО је истакао да из наведених чињеница произлази

да је у поступку који је претходно доношењу оспорених пресуда у цијелости испоштован процедурални оквир унутар којег се доносе судске одлуке, те да су оне донијете правилном примјеном прописа на правилно утврђено чињенично стање. Предложено је да се апелација одбије као неоснована.

V. Релевантни прописи

17. Закон о поступку индиректног опорезивања ("Службени гласник БиХ" бр. 89/05 и 100/13) у релевантном дијелу гласи:

Члан 6.

У смислу овог закона, појам индиректни порези односи се на увозне и извозне дажбине када се искључиво наведу, акцизе, порез на додату вриједност, путарину и све друге порезе на државном нивоу зарачунате на робу и услуге поред, или умјесто горе наведених обавеза.

Члан 13.

(Обавезе УИО)

(1) УИО је обавезан да пореском обвезнику изврши поврат новчаних средстава, сагласно одредбама овог закона, и то:

- а) изврши поврате који произлазе из прописа за сваки индиректни порез,
- б) изврши поврат неосновано извршених уплата,
- ц) изврши поврат трошкова за гаранције и
- д) плати затезне камате.

(2) Осим обавеза наведених у ставу (1) овог члана, УИО је дужан да извршава и друге обавезе утврђене овим законом, а у вези са поступком индиректног опорезивања и правним системом Босне и Херцеговине.

Члан 14.

(Поврати који произлазе из сваког индиректног пореза)

(1) Након поравнања других обавеза обвезника индиректних пореза, УИО врши поврат сваког износа у складу с одредбама прописаним законом за сваки индиректни порез.

(2) Поврат се врши у року утврђеном законом за сваки индиректни порез. Ако прописима о индиректним порезима није утврђен рок, поврати се врше у року од шест мјесеци од дана подношења захтјева или сазнања УИО да је потребно извршити поврат.

(3) Када УИО не изврши поврат у датом року, обавезан је по службеној дужности да плати затезну камату према члану 10. овог закона.

(4) Затезна камата тече од дана истека рока за поврат до дана издавања налога за поврат.

Члан 17.

Обвезник има право да:

[...]

б) добије, без захтјева и у временским периодима утврђеним овим законом, поврате који произлазе из сваког индиректног пореза, поврате неосновано извршених уплата и поврат трошкова гаранције како је прописано овим законом, уз утврђену затезну камату [...]

18. Закон о порезу на додату вриједност ("Службени гласник БиХ" бр. 9/05, 35/05, 100/08 и 33/17) у релевантном дијелу гласи:

Члан 52.

Поврат улазног пореза

Ако је износ улазног пореза у пореском периоду већи од износа излазне пореске обавезе за исти период, обвезник има право на поврат разлике.

Ако обвезник одлучи да му се не изврши поврат разлике из става 1. овог члана, та разлика се признаје као порески кредит.

Сваки порески кредит који се не искористи након периода од шест мјесеци враћа се.

Сваки доспјели поврат из става 1. овог члана, на захтјев обвезника, врши се најкасније у року од 60 дана по истеку рока за предају пријаве за ПДВ.

Поврат улазног пореза због исправке грешке у плаћању врши се у року из става 3. овог члана, након што обвезник обавијести УИО о насталој грешци или након што је УИО утврди на било који други начин.

Обвезник чија је основна дјелатност извоз добара и који у узастопним пријавама за ПДВ исказује износ улазног пореза, који је већи од износа његове излазне пореске обавезе, има право на поврат у року од 30 дана од подношења пријаве за ПДВ.

Обвезник који не прими разлику у ПДВ-у у року из ст. 3. и 4. овог члана има право на камату по стопи прописаној законом којим се регулише стопа затезне камате, почевши од првог дана након истека рока од 30 дана од дана подношења пријаве за ПДВ.

[...]

19. Закон о управном поступку ("Службени гласник БиХ" бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16). За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ који гласи:

Члан 139 а. став 1. тачка 4), став 2. тачка 3), ст. 3. и 4.

Прекид поступка

(1) Поступак се прекида ако:

4) орган који води поступак одлучи да о претходном питању неће одлучивати сам, односно ако по закону не може сам рјешавати претходно питање;

[...]

(2) Прекид поступка траје док трају разлози из става (1) овог члана, и то за разлоге:

[...]

3) из тачке 4) - док претходно питање није коначно, односно правоснажно ријешено;

[...]

(3) Прекидом поступка престају да теку сви рокови одређени за процесне радње. У вријеме прекида не тече рок за издавање рјешења из члана 208. став (1), односно из члана 235. став (1) овог закона.

(4) Против закључка којим се прекида поступак дозвољена је жалба, која не задржава извршење закључка.

VI. Допустивост

20. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд има и апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

21. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако је поднесена у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

22. У конкретном случају, предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Суда БиХ број С1 3 У 21654 18 Увп од 26. априла 2018. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 3. маја 2018. године, а

апелација је поднесена 2. јула 2018. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

23. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине и члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

24. Апелант оспорава наведену одлуку апелационог вијећа Суда БиХ тврдећи да су му оспореном одлуком повријеђена права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и право из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Имајући у виду да предмет, прије свега, покреће питање права на имовину, Уставни суд сматра сврсисходним најприје испитати наводе о повреди права на имовину.

Право на имовину

25. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

к) Право на имовину.

26. Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију гласи:

Свако физичко или правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примјењује такве законе које сматра потребним да би надзирала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбиједила наплату пореза или других доприноса или казни.

27. Уставни суд запажа да је у конкретном предмету апелант пред органима управе и Судом БиХ тражио исплату затезне камате за неблаговремено извршене поврате ПДВ-а који су му враћени рјешењем органа управе. Апелант сматра да му је оспореном одлуком повријеђено право на имовину јер је мијешање у право на имовину извршено арбитрарном примјеном материјалног и процесног права приликом утврђивања неоснованости његовог захтјева за исплату затезних камата.

28. Приликом разматрања да ли је дошло до повреде члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, Уставни суд, прије свега, мора утврдити да ли апелант има "имовину" у смислу гаранција члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. У вези с тим, Уставни суд указује да, према конзистентној пракси Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) и Уставног суда, "имовина", у смислу члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, може бити или "постојећа имовина" или "добра", укључујући и потраживања у односу на која лице има бар "легитимно очекивање" да ће их реализовати (види Европски суд, *Jantner против Словачке*, представка број 39050/97, пресуда од 4. марта 2003. године, став 27 и Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП 2349/06 од 27. фебруара 2008. године, став 44, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba). При томе,

Уставни суд указује да "легитимно очекивање" мора бити много конкретније од саме наде, ма колико она била разумна, и мора се заснивати на законској одредби или правном акту као што је судска одлука (види Европски суд, *Korecký против Словачке*, представка број 44912/98, пресуда од 28. септембра 2004. године, ст. 48–49, и Уставни суд, Одлука о допустивости број АП 2361/06 од 10. јануара 2008. године, став 10, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba). Уставни суд запажа да чл. 13 и 14 став 4 ЗОПНО-а експлицитно прописују обавезу надлежног органа да пореском обвезнику врати новчана средства како је прописано, укључујући и затезне камате. Стога, Уставни суд закључује да је апелант у конкретном случају имао легитимно очекивање да ће му бити исплаћена тражена затезна камата, односно да апелант у конкретном предмету ужива гаранције права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

29. Уставни суд се такође позива на праксу Европског суда у којој је заузет став да је одбијање државе да подносиоци представке – компанији плати камату како би надокнадила кашњење у рефундирању пореза који је неисправно плаћен компатибилно са чланом 1 Протокола број 1 и, према мишљењу суда, то питање треба испитати на основу прве реченице првог става члана 1 Протокола број 1, који прописује принцип мирног уживања имовине на уопштен начин (види Европски суд, *Eko-Elda AVEE против Грчке*, пресуда од 9. марта 2006. године, тачка 28).

30. Имајући у виду наведено, Уставни суд закључује да конкретни предмет покреће питања према члану 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију и да оспорена одлука представља мијешање у апелантово право на мирно уживање те имовине.

31. Уставни суд континуирано указује да члан 1 Протокола број 1 садржи три различита правила: прво правило, утврђено у првој реченици првог става, генералне је природе и њиме се одређује принцип мирног уживања имовине; друго правило, садржано у другој реченици првог става, обухвата лишење имовине и чини га подложним одређеним условима; треће правило из другог става допушта државама чланицама, између осталог, контролисање коришћења имовине у складу с општим интересом. Међутим, та три правила нису различита у смислу да нису повезана. Друго и треће правило односе се на посебне случајеве мијешања у право на мирно уживање имовине, те их стога треба тумачити с обзиром на опште принципе утврђене у првом правилу (види Европски суд, *Sporrong u Lönnroth против Шведске*, пресуда од 23. септембра 1982. године, серија А, број 52, став 61).

32. У конкретном случају, Уставни суд понавља да је апелантов захтјев за исплату затезних камата одбијен зато што су органи управе и судови закључили да је УИО апеланту извршио поврат ПДВ-а у року из члана 14 став 2 ЗОПНО-а. С обзиром на околности конкретног случаја, Уставни суд ће испитати мијешање у апелантово право на мирно уживање имовине у смислу општег правила из прве реченице првог става члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

33. Да би мијешање у нечије право на мирно уживање имовине било оправдано, оно мора бити не само "законито" на начин на који то прописује Европска конвенција већ мора служити легитимном циљу у јавном интересу и, такође, одржати разуман однос пропорционалности између употребљених средстава и циља који се жели остварити. Мијешање у право на имовину не смије ићи даље од потребног да би се постигао легитиман циљ, а носиоци права се не смију подвргавати произвољном третману и од њих се

не смије тражити да снесе превелик терет у остваривању легитимног циља (види Европски суд, *Sunday Times против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 26. априла 1979. године, серија А, број 30, став 49 и *Malone против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 2. августа 1984. године, серија А, број 82, ст. 67 и 68).

34. У вези с првим питањем које мора испитати, Уставни суд подсјећа на то да је, према пракси Европског суда, први и најважнији захтјев из члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију онај који тражи да мијешање јавних власти у право на имовину буде "законито". Наиме, друга реченица првог става члана 1 Протокола број 1 допушта лишавање права на имовину само "под условима предвиђеним законом", а други став члана 1 признаје државама право да контролишу коришћење имовине "доношењем закона". Принцип правне сигурности је присутан у цијелој Европској конвенцији и мора бити испоштован без обзира на то које се од три правила из члана 1 Протокола број 1 примјењује. Тај принцип подразумијева како постојање тако и поштовање адекватно доступних и довољно прецизних домаћих закона који задовољавају основне захтјеве појма "закон" (види Европски суд, *Iatridis против Грчке*, пресуда од 25. марта 1999. године, Извјештаји о пресудама и одлукама 1999-II, тачка 58). Тек када је тај захтјев у цијелости испуњен, може се разматрати да ли постоји правична равнотежа између захтјева од општег или јавног интереса и захтјева за заштиту појединачног права на имовину.

35. У конкретном случају, несумњиво је да прописи који су примјењени у доношењу оспорених одлука испуњавају формалноправне захтјеве "законитости" у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију: јавно су објављени, доступни су и њихове одредбе су јасне и прецизне. Међутим, ово само, како је речено, није довољно за закључак да је мијешање "законито" будући да остаје питање да ли се ти прописи поштују.

36. Уставни суд запажа да у погледу плаћања камата на поврат износа плаћених на име индиректних пореза ЗОПИО експлицитно прописује обавезу надлежног органа да пореском обвезнику врати новчана средства како то прописује члан 13 ЗОПИО-а, укључујући и затезне камате. Чланом 14 став 2 ЗОПИО-а прописано је да се поврат врши у року који је "утврђен законом за сваки индиректни порез", а ако тим законом није утврђен рок, онда се поврат врши у року од шест мјесеци од дана подношења захтјева или сазнања УИО-а да треба извршити поврат. Ако УИО не изврши поврат "у датом року", онда мора по службеној дужности платити затезну камату "од дана истека рока за поврат до дана издавања налога за поврат" (члан 14 став 4 ЗОПИО-а).

37. У конкретном случају се поставља питање да ли је Суд БиХ произвољно примјенио одредбу члана 14 став 2 ЗОПИО-а када је закључио да апелант нема право на камату на поврат уплаћеног ПДВ-а зато што је поврат извршен у року од "шест мјесеци од када је УИО сазнао за тачан износ" који апеланту треба вратити, а не у року који прописује Закон о ПДВ-у који прописује да се "доспјели поврат врши најкасније у року од 60 дана по истеку рока за предају пријаве за ПДВ".

38. У овом случају, очигледно је да је законодавац узео у обзир могућност различитог регулисања поврата различитих индиректних пореза. У складу с тим је и формулација прве реченице члана 14 став 2 ЗОПИО-а, према којој се рок за поврат индиректног пореза утврђује законом за сваки индиректни порез понаособ. Једино у случају када прописима о индиректним порезима није утврђен рок има се

примијенити рок од шест мјесеци од дана подношења захтјева или од дана сазнања УИО-а да је потребно извршити поврат (друга реченица истог члана). У сваком случају, када УИО не изврши поврат "у датом року", дужан је платити затезну камату "од дана истека рока за поврат до дана издавања налога за поврат" (члан 14 став 4 ЗОПИО-а).

39. Када се ради о поврату ПДВ-а, као у конкретном случају, неспорно је да је Законом о ПДВ-у регулисано питање рока за поврат ПДВ-а. Стога је овај закон свакако *lex specialis* у односу на ЗОПИО. У таквом случају, примјена рока из друге реченице члана 14 став 2 ЗОПИО-а не долази у обзир будући да је посебним законом уређено питање рока за поврат ПДВ-а. То значи да се за поврат ПДВ-а не може примјенити одредба друге реченице члана 14 став 2 и рок за поврат рачунати од дана "сазнања УИО-а да је потребно извршити поврат" (као што је то урађено у конкретном случају), будући да је према тој одредби такво рачунање рока могуће само када посебним законом о индиректном порезу није прописан рок.

40. У конкретном случају се може закључити да је прва реченица члана 14 став 2 ЗОПИО-а довољно јасна и предвидљива у дијелу који се тиче рока за поврат индиректних пореза када је то питање утврђено посебним законом о одређеном индиректном порезу. Стога се у односу на тај дио одредбе не може рећи да се поставља питање "квалитета закона", нити апелант поставља такво питање. Напротив, и сам апелант истиче да је ЗОПИО довољно јасно и детаљно регулисао питање поврата и да је прописао и обавезу плаћања затезне камате, али да УИО и Суд БиХ тај закон примјењују произвољно.

41. Уставни суд сматра да се, у суштини, у конкретном случају ради о произвољном мијешању у право на имовину због примјене рока за поврат од шест мјесеци из члана 14 став 2 ЗОПИО-а у ситуацији када је прописом о одређеном индиректном порезу, у конкретном случају Законом о ПДВ-у, прописан другачији рок и за поврат и за затезну камату. Стога, у таквом случају, како је већ речено, није примјенљив рок од шест мјесеци од када је УИО "сазнао да треба извршити поврат". Уставни суд закључује да ако УИО или суд у таквом случају примјене рок од шест мјесеци из друге реченице ради се о незаконитом (произвољном) мијешању у право на имовину.

42. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра произвољним начин на који су примјењени релевантни прописи, због чега се не може закључити да је мијешање у апелантово право на имовину било "законито" на начин на који то захтјева члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

43. С обзиром на наведени закључак, Уставни суд закључује да је у конкретном случају прекршено апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

44. Такође, с обзиром на закључак у односу на право на имовину, Уставни суд сматра да нема потребе посебно разматрати наводе о кршењу права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

VIII. Закључак

45. Уставни суд закључује да је прекршено апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију када су органи управе и судови одбили апелантов захтјев за исплату затезне камате за неблаговремено извршене поврате ПДВ-а примјењујући произвољно релевантне прописе, због чега се не може закључити да је мијешање у апелантово право на

имовину било "законито" у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

46. На основу члана 59 ст. (1) и (2) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

47. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Златко М. Кнежевић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вјећу, у предмету број **AP 3548/18**, рјешавајући апелацију **Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.**, на основу члана VI/3.b) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка b) и члана 59. ст. (1) и (2) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник

Мато Тодић, потпредсједник

Мирсад Ћеман, потпредсједник

Валерија Галић, судија

Миодраг Симоновић, судија

Сеада Palavriћ, судија

на сједници одржаној 4. јуна 2020. године донио је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Усваја се апелација **Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.**

Утврђује се повреда права на имовину из члана II/3.k) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Суда Босне и Херцеговине број S1 3 U 21654 18 Uvp од 26. априла 2018. године.

Предмет се враћа Суду Босне и Херцеговине који је дужан да по hitnom поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3.k) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Суду Босне и Херцеговине да у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине у року од 90 дана од дана достављања ове одлуке обавјести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. (у даљњем тексту: апелант) из Аустрије, којег заступа Бранко Марић, адвокат из Сарајева, поднио је 2. јула 2018. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) број S1 3 U 21654 18 Uvp од 26. априла 2018. године.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Суда БиХ, Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: UIO) и Групе за контролу великих порезних обвезника Сарајево – Сектор за порезе (у даљњем тексту: Сектор за порезе) затражено је 20. децембра 2019. године да доставе одговор на апелацију.

3. Суд БиХ и тужена су доставили одговор на апелацију 3. јануара 2020. године. Сектор за порезе није доставио одговор на апелацију.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Apelant je, pozivajući se na član 13. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja (u daljnjem tekstu: ZOPIO), 4. novembra 2014. godine Grupi za kontrolu velikih poreznih obveznika Sarajevo (u daljnjem tekstu: Grupa za kontrolu) podnio zahtjev za obračun i isplatu zatezne kamate za neblagovremeno izvršene povrate PDV-a po osnovu poništenih prvostepenih rješenja br. 04/5-3/IV-17-UP-I 0-3/13, 04/5-3/IV-17-UP-11 -3/13 i 04/5-3/IV-17-UP-12-2/13 od 14. maja 2013. godine kojim je navedena grupa utvrdila dodatnu poreznu obavezu za kontrolirane periode 1. april 2010. – 31. decembar 2012. godine.

6. Rješenjem Grupe za kontrolu broj 04/4-1 /II-17-1 -UP-419-1/14 od 4. decembra 2014. godine odbijen je apelantov zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata za neblagovremeno izvršene povrate PDV-a nakon poništenja navedenih prvostepenih rješenja o razrezu poreza od 14. maja 2013. godine.

7. Rješenjem Sektora za poreze broj 04/4-1/11-17-1 -UP-419-3/14 od 20. januara 2015. godine odbijena je kao neosnovana apelantova žalba protiv navedenog rješenja od 4. decembra 2014. godine.

8. Rješenjem UIO-a broj 01/4-UP/II-56/15 od 15. januara 2016. godine odbijena je apelantova žalba izjavljena protiv navedenog rješenja Sektora za poreze od 20. januara 2015. godine.

9. Apelant je pokrenuo upravni spor protiv navedenog rješenja UIO-a. Sud BiH je u Vijeću za upravne sporove Presudom broj S13 U 021654 16 U od 12. januara 2018. godine odbio apelantovu tužbu za poništenje navedenog rješenja UIO-a. U obrazloženju je navedeno da iz stanja spisa proizlazi da je osporenim rješenjem konačno odbijen apelantov zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata po osnovu poništenih prvostepenih rješenja o razrezu poreza od 14. maja 2013. godine. Imajući u vidu da je UIO saznao za tačan iznos sredstava za povrat tek nakon što je proveo ponovni postupak kontrole i rješenjem od 6. juna 2014. godine utvrdio tačan iznos za povrat koji apelantu pripada i taj iznos mu vratio u roku u smislu odredbe člana 14. stav 2. ZOPIO-a, odnosno u roku od šest mjeseci od dana saznanja, Vijeće za upravne sporove je smatralo da je rješenje UIO-a pravilno i zakonito kada je UIO zaključio da se u konkretnom slučaju nisu stekli uvjeti za isplatu zatezne kamate. Vijeće se u obrazloženju odluke pozvalo na odredbe člana 14. ZOPIO-a i član 52. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost (u daljnjem tekstu: Zakon o PDV-u). Također je navedeno da je u stavu 9. člana 52. Zakona o PDV-u UIO-u dato ovlaštenje da donese propise kojima se reguliraju uvjeti i način povrata, u kojem smislu je UIO donio Uputstvo o postupku povrata PDV-a i odobravanju poreznog kredita po osnovu podnošenja prijave PDV-a. Istaknuto je da je odredbom člana 8. navedenog uputstva određeno da, ukoliko se u postupku odobravanja povrata utvrdi da je Grupa za reviziju i kontrolu pokrenula postupak kontrole kod obveznika koji su zahtijevali povrat ili kod obveznika kojima je dospio rok za povrat neiskorištenih poreznih kredita, Grupa za obradu poreznih prijava će u ispitnom postupku izvršiti dodatne provjere kako bi utvrdila da li se obvezniku može izvršiti povrat, u kojem slučaju je potrebno privremeno prekinuti postupak povrata dok se ne ispune uvjeti za nastavak postupka. Odredbom člana 46. ZOPIO-a, radi osiguranja naplate duga po osnovu indirektnih poreza, predviđene su privremene mjere osiguranja, pa je tako, između ostalog, stavom 4. pod tačkom a) istog zakona predviđena i mjera osiguranja – "zadržavanje povrata po osnovu indirektnog poreza ili bilo kojeg iznosa koji UIO mora platiti dužniku". U obrazloženju je također navedeno da nisu osnovani prigovori tužbe koji se odnose na prekid postupka jer je, prema ocjeni vijeća, UIO u postupku postupao u skladu sa ZOPIO-om,

Zakonom o PDV-u i Uputstvom o postupku povrata PDV-a. Utvrđeno je da je UIO postupak vodio u skladu s rokovima koji su zakonom propisani uz primjenu propisa koji se odnose na rješavanje prethodnog pitanja, između ostalog, odredbe člana 139.a stav 1. tačka 4. Zakona o upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZUP). Navedenom odredbom je propisano da prekidom postupka prestaju teći svi rokovi određeni za procesne radnje, zbog čega su bez osnova navodi tužbe da su donošenjem zaključaka o privremenom prekidu postupka produženi rokovi za povrat sredstava. Naime, kako je to dalje određeno istim članom, u vrijeme prekida postupka ne teče rok za izdavanje rješenja iz člana 208. stav 1, odnosno iz člana 235. stav 1. navedenog zakona. Vijeće za upravne sporove je zaključilo da je osporeno rješenje zasnovano na pravilno utvrđenom činjeničnom stanju i pravilnoj primjeni zakona, za što je UIO dao valjano obrazloženje, te je na osnovu člana 37. st. 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima BiH apelantovu tužbu odbilo.

10. Apelant je protiv navedene presude Vijeća za upravne sporove podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke. Odlučujući o zahtjevu, apelaciono vijeće Suda BiH je Presudom broj S1 3 U 21654 18 Uvp od 26. aprila 2018. godine zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke odbilo kao neosnovan.

11. U obrazloženju presude apelaciono vijeće je istaklo da je UIO bio u obavezi provesti postupak kontrole tačnosti podataka koje je apelant kao porezni obveznik iskazao u podnesenim prijavama samooporezivanja (PDV prijave), između ostalih i za kontrolirane porezne periode. Budući da je apelant u prijavama iskazao iznos za povrat poreza, a da je pri tome iskazao manji iznos ulaznog poreza od iznosa izlazne porezne obaveze, te da je u PDV prijavama iskazao iznos za povrat PDV-a, UIO je pokrenuo postupak kontrole radi pravilnog i potpunog utvrđenja odlučnih činjenica u poreznom periodu u kojem je apelant tražio povrat PDV-a. Prije odlučivanja o zahtijevanom povratu poreza, shodno članu 135. ZUP-a, doneseni su zaključci kojima se postupci odobravanja povrata prekidaju dok se ne ispune uvjeti za nastavak postupka. Apelaciono vijeće je utvrdilo da je postupak kontrole vođen u skladu s propisima iz oblasti indirektnog oporezivanja i odredbama ZUP-a i okončan u skladu s uputama datim u navedenim presudama Suda BiH kojima su poništena rješenja o razrezu poreza od 14. maja 2013. godine tog suda, a što je bila bitna pretpostavka, odnosno prethodno pitanje u kojem je trebalo utvrditi da li apelant ima pravo na povrat sredstava iskazan u prijavama PDV-a. Naime, kako je istaknuto, bilo je potrebno utvrditi da li je apelant u prijavama PDV-a iskazao tačan iznos sredstava za povrat, zbog čega su, prema ocjeni apelacionog vijeća, bez osnova prigovori iz zahtjeva da su propisi nepravilno primijenjeni. Apelaciono vijeće je smatralo da je tek nakon okončanja postupka kontrole (koji je pravosnažno okončan rješenjima od 6. juna 2014. godine) UIO imao saznanja da je potrebno izvršiti povrat poreza apelantu, a koji je izvršio u periodu od 1. do 10. jula 2014. godine, odnosno u roku kraćem od rokova za povrat indirektnih poreza propisanih odredbom člana 14. ZOPIO-a. Samim tim, kako je zaključilo apelaciono vijeće, prije okončanja postupka kontrole nisu se mogli primijeniti rokovi koji se odnose na povrat u smislu odredbe člana 52. Zakona o PDV-u s obzirom na to, kako je već i utvrđeno, da je UIO saznanje o potrebi vršenja povrata imao tek nakon okončanja postupka kontrole. Utvrđeno je da je apelant nakon prijema sredstava na ime povrata po osnovu poništenih rješenja prvostepenom organu podnio zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata, koji je obrazložio činjenicom da su organi tužene po osnovu poništenih rješenja o razrezu dodatne porezne obaveze povrat izvršili neblagovremeno. Apelaciono vijeće je utvrdilo da je u predmetnom postupku, nakon djelimične kontrole, UIO pravilno kao neosnovan odbio apelantov zahtjev jer je pravilno ocijenio da su apelantu vraćena sredstva u rokovima iz člana 14. ZOPIO-a,

zbog čega mu ne pripada pravo na isplatu kamate. Također, apelaciono vijeće je, cijeneći navode zahtjeva za preispitivanje u kojima je apelant ponovio prigovore iz tužbe koji se odnose na pogrešnu primjenu propisa iz člana 139.a stav 1. tačka 4. ZUP-a, utvrdilo da je u osporenoj presudi pravilno zaključeno da je navedenom odredbom propisano da prekidom postupka prestaju teći svi rokovi određeni za procesne radnje. Stoga su kao neosnovani odbijeni apelantovi prigovori da su donošenjem zaključaka o privremenom prekidu postupka produženi rokovi za povrat sredstava.

12. Apelaciono vijeće je zaključilo da je osporena presuda pravilna i zakonita, a zahtjev za njeno preispitivanje neosnovan, pa ga je odbilo shodno članu 54. stav 1. Zakona o upravnim sporovima BiH.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelant smatra da mu je osporen odlukom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelant je naveo da je po osnovu međunarodnog tendera izvodio radove na projektu rekonstrukcije željezničke infrastrukture BiH. Dalje je naveo da je imao pravo na povrat PDV-a koji je platio u toku poslovanja. Stoga je UIO-u podnio zahtjev za povrat PDV-a u mjesečnim poreznim prijavama za mjesec od septembra 2011. godine do februara 2012. godine. Međutim, UIO je, prema apelantovom mišljenju, da bi izbjegao povrat traženog PDV-a, neosnovano donio rješenja (od 14. maja 2013. godine) kojima je nezakonito apelantu razrezao dodatne porezne obaveze. Nakon što je vodio upravni postupak i tri postupka upravnog spora pred Sudom BiH, presudama Suda BiH je utvrđeno da su dodatne porezne obaveze nezakonito razrezane i da apelant ima pravo na povrat PDV-a, nakon čega je UIO izvršio povrat PDV-a. Dalje je naveo da je 4. novembra 2014. godine podnio zahtjev za obračun i isplatu kamata u periodu u kojem je tužena nezakonito koristila apelantova sredstva, a sve shodno odredbi člana 13. ZOPIO-a. Apelant smatra da se UIO u pogledu odbijanja apelantovog zahtjeva za isplatu kamata neosnovano pozvao na institut prekida postupka do okončanja postupka kontrole poreznih organa. Apelant smatra da je takvo postupanje UIO-a zloupotreba procesnih ovlaštenja i kao takvo nezakonito. Navodi da pravo na zatezne kamate predstavlja materijalnopравни institut, a prekid postupka procesnopравни institut pa time prekid postupka ne može imati utjecaj na egzistiranje prava na kamate koje pripadaju apelantu. Smatra da ima pravo na zatezne kamate u periodu nakon proteka roka od 60 dana od dana kada je podnio zahtjev za povrat PDV-a. Apelant ističe da su organi uprave i Sud BiH u pogledu roka za povrat PDV-a arbitramo primijenili odredbu člana 14. stav 2. ZOPIO-a budući da je u konkretnom slučaju u pogledu rokova za povrat PDV-a trebalo primijeniti član 52. Zakona o PDV-u. Prema apelantovom mišljenju, član 52. Zakona o PDV-u je *lex specialis* u odnosu na odredbu člana 14. stav 2. ZOPIO-a.

14. Također, apelant navodi da mu je prekršeno pravo na imovinu i zato što je UIO "preko tri godine nezakonito držao njegova sredstva u iznosu od približno 10.000.000,00 KM", za šta mu je "bez valjanog razloga odbio da naknadi štetu u smislu da mu isplati pripadajuće kamate." Apelant je naveo i da je na taj način "onemogućen da koristi enormna novčana sredstva jer ih je UIO držao, koristio i njima raspolagao" iako za to nije imao pravni osnov.

b) Odgovor na apelaciju

15. Sud BiH je u odgovoru na apelaciju istakao da u odnosu na navedene povrede ustavnih prava razlozi koje je apelant naveo u apelaciji nisu osnovani, te da je osporena odluka apelacionog vijeća Suda BiH donesena pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava.

16. U odgovoru na apelaciju tužena je navela da je Grupa za kontrolu provela ponovni postupak kontrole budući da su presudama Suda BiH poništena rješenja od 14. maja 2013. godine i okončala ga rješenjima od 6. juna 2014. godine, u kojem postupku je razrezala apelantu dodatnu obavezu u manjem iznosu od obaveze utvrđene u poništenim rješenjima. Dalje, UIO je nakon okončanog ponovnog postupka kontrole, a pri tome se apelant nije žalio na rješenja donesena u ponovnom postupku kontrole, apelantu kao poreznom obvezniku vratio nesporno utvrđeni iznos sredstava za povrat, što ni apelant tokom postupka nije osporavao. U odnosu na apelantov zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata, UIO je istakao da iz navedenih činjenica proizlazi da je u postupku koji je prethodio donošenju osporenih presuda u cijelosti ispoštovan proceduralni okvir unutar kojeg se donose sudske odluke, te da su one donijete pravilnom primjenom propisa na pravilno utvrđeno činjenično stanje. Predloženo je da se apelacija odbije kao neosnovana.

V. Relevantni propisi

17. **Zakon o postupku indirektnog oporezivanja** ("Službeni glasnik BiH" br. 89/05 i 100/13) u relevantnom dijelu glasi:

Član 6.

U smislu ovog zakona, pojam indirektni porezi odnosi se na uvozne i izvozne dažbine kada se isključivo navedu, akcize, porez na dodatu vrijednost, putarinu i sve druge poreze na državnom nivou zaračunate na robu i usluge pored, ili umjesto gore navedenih obaveza.

Član 13.**(Obaveze UIO)**

(1) UIO je obavezan da poreskom obvezniku izvrši povrat novčanih sredstava, saglasno odredbama ovog zakona, i to:

- a) izvrši povrate koji proizlaze iz propisa za svaki indirektni porez,*
- b) izvrši povrat neosnovano izvršenih uplata,*
- c) izvrši povrat troškova za garancije i*
- d) plati zatezne kamate.*

(2) Osim obaveza navedenih u stavu (1) ovog člana, UIO je dužan da izvršava i druge obaveze utvrđene ovim zakonom, a u vezi sa postupkom indirektnog oporezivanja i pravnim sistemom Bosne i Hercegovine.

Član 14.

(Povrati koji proizlaze iz svakog indirektnog poreza)

(1) Nakon poravnja drugih obaveza obveznika indirektnih poreza, UIO vrši povrat svakog iznosa u skladu s odredbama propisanim zakonom za svaki indirektni porez.

(2) Povrat se vrši u roku utvrđenom zakonom za svaki indirektni porez. Ako propisima o indirektnim porezima nije utvrđen rok, povrat se vrše u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili saznanja UIO da je potrebno izvršiti povrat.

(3) Kada UIO ne izvrši povrat u datom roku, obavezan je po službenoj dužnosti da plati zateznu kamatu prema članu 10. ovog zakona.

(4) Zatezna kamata teče od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat.

Član 17.

Obveznik ima pravo da:

[...]

b) dobije, bez zahtjeva i u vremenskim periodima utvrđenim ovim zakonom, povrate koji proizlaze iz svakog indirektnog poreza, povrate neosnovano izvršenih uplata i povrat troškova garancije kako je propisano ovim zakonom, uz utvrđenu zateznu kamatu [...]

18. **Zakon o porezu na dodatu vrijednost** ("Službeni glasnik BiH" br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17) u relevantnom dijelu glasi:

Član 52.**Povrat ulaznog poreza**

Ako je iznos ulaznog poreza u poreskom periodu veći od iznosa izlazne poreske obaveze za isti period, obveznik ima pravo na povrat razlike.

Ako obveznik odluči da mu se ne izvrši povrat razlike iz stava 1. ovog člana, ta razlika se priznaje kao poreski kredit.

Svaki poreski kredit, koji se ne iskoristi nakon perioda od šest mjeseci, vraća se.

Svaki dospjeli povrat iz stava 1. ovog člana, na zahtjev obveznika, vrši se najkasnije u roku od 60 dana po isteku roka za predaju prijave za PDV.

Povrat ulaznog poreza zbog ispravke greške u plaćanju vrši se u roku iz stava 3. ovog člana, nakon što obveznik obavijesti UIO o nastaloj grešci ili nakon što je UIO utvrdi na bilo koji drugi način.

Obveznik čija je osnovna djelatnost izvoz dobara i koji u uzastopnim prijavama za PDV iskazuje iznos ulaznog poreza koji je veći od iznosa njegove izlazne poreske obaveze, ima pravo na povrat u roku od 30 dana od podnošenja prijave za PDV.

Obveznik, koji ne primi razliku u PDV-u u roku iz st. 3. i 4. ovog člana, ima pravo na kamatu po stopi propisanoj zakonom kojim se regulira stopa zatezne kamate, počevši od prvog dana nakon isteka roka od 30 dana od dana podnošenja prijave za PDV.

[...]

19. **Zakon o upravnom postupku** ("Službeni glasnik BiH" br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Član 139 a. stav 1. tačka 4), stav 2. tačka 3), st. 3. i 4.

Prekid postupka

(1) Postupak se prekida ako:

[...]

4) organ koji vodi postupak odluči da o prethodnom pitanju neće odlučivati sam, odnosno ako po zakonu ne može sam rješavati prethodno pitanje;

(2) Prekid postupka traje dok traju razlozi iz stava (1) ovog člana, i to za razloge:

[...]

3) iz tačke 4) - dok prethodno pitanje nije konačno, odnosno pravosnažno riješeno;

[...]

(3) Prekidom postupka prestaju teći svi rokovi određeni za procesne radnje. U vrijeme prekida ne teče rok za izdavanje rješenja iz člana 208. stav (1), odnosno iz člana 235. stav (1) ovog zakona.

(4) Protiv zaključka kojim se prekida postupak dozvoljena je žalba, koja ne zadržava izvršenje zaključka.

VI. Dopustivost

20. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud ima i apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

21. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome osporava, iscrpljeni svi

djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

22. U konkretnom slučaju, predmet osporavanja apelacijom je Presuda Suda BiH broj S1 3 U 21654 18 Uvp od 26. aprila 2018. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelant je primio 3. maja 2018. godine, a apelacija je podnesena 2. jula 2018. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

23. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

24. Apelant osporava navedenu odluku apelacionog vijeća Suda BiH tvrdeći da su mu osporenim odlukom povrijeđena prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i pravo iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Imajući u vidu da predmet, prije svega, pokreće pitanje prava na imovinu, Ustavni sud smatra svrsishodnim najprije ispitati navode o povredi prava na imovinu.

Pravo na imovinu

25. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

26. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju glasi:

Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

27. Ustavni sud zapaža da je u konkretnom predmetu apelant pred organima uprave i Sudom BiH tražio isplatu zatezne kamate za neblagovremeno izvršene povrate PDV-a koji su mu vraćeni rješenjem organa uprave. Apelant smatra da mu je osporenim odukom povrijeđeno pravo na imovinu jer je miješanje u pravo na imovinu izvršeno arbitrarnom primjenom materijalnog i procesnog prava prilikom utvrđivanja neosnovanosti njegovog zahtjeva za isplatu zateznih kamata.

28. Prilikom razmatranja da li je došlo do povrede člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, Ustavni sud, prije svega, mora utvrditi ima li apelant "imovinu" u smislu garancija člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema konzistentnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) i Ustavnog suda, "imovina", u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, može biti ili "postojeća imovina" ili "dobra", uključujući i potraživanja u odnosu na koja lice ima bar "legitimno očekivanje" da će ih realizirati (vidi Evropski sud, *Jantner protiv Slovačke*, predstavka broj 39050/97, presuda od 4. marta 2003. godine, stav 27. i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2349/06 od 27. februara 2008. godine, stav 44, dostupna na

internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavisud.ba). Pri tome, Ustavni sud ukazuje da "legitimno očekivanje" mora biti mnogo konkretnije od same nade, ma koliko ona bila razumna, i mora se zasnivati na zakonskoj odredbi ili pravnom aktu kao što je sudska odluka (vidi Evropski sud, *Kopecký protiv Slovačke*, predstavka broj 44912/98, presuda od 28. septembra 2004. godine, st. 48–49, i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP 2361/06 od 10. januara 2008. godine, stav 10, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavisud.ba). Ustavni sud zapaža da čl. 13. i 14. stav 4. ZOPIO-a eksplicitno propisuju obavezu nadležnog organa da poreznom obvezniku vrati novčana sredstva kako je propisano, uključujući i zatezne kamate. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je apelant u konkretnom slučaju imao legitimno očekivanje da će mu biti isplaćena tražena zatezna kamata, odnosno da apelant u konkretnom predmetu uživa garancije prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

29. Ustavni sud se također poziva na praksu Evropskog suda u kojoj je zauzet stav da je odbijanje države da podnositeljici predstavke – kompaniji plati kamatu kako bi nadoknadila kašnjenje u refundiranju poreza koji je neispravno plaćen kompatibilno sa članom 1. Protokola broj 1 i, prema mišljenju suda, to pitanje treba ispitati na osnovu prve rečenice prvog stava člana 1. Protokola broj 1, koji propisuje princip mirnog uživanja imovine na uopćen način (vidi Evropski sud, *Eko-Elda AVEE protiv Grčke*, presuda od 9. marta 2006. godine, tačka 28).

30. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da konkretni predmet pokreće pitanja prema članu 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i da osporena odluka predstavlja miješanje u apelantovo pravo na mirno uživanje te imovine.

31. Ustavni sud kontinuirano ukazuje da član 1. Protokola broj 1 sadrži tri različita pravila: prvo pravilo, utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava, općenite je prirode i njime se određuje princip mirnog uživanja imovine; drugo pravilo, sadržano u drugoj rečenici prvog stava, obuhvata lišenje imovine i čini ga podložnim određenim uvjetima; treće pravilo iz drugog stava dopušta državama članicama, između ostalog, kontroliranje korištenja imovine u skladu s općim interesom. Međutim, ta tri pravila nisu različita u smislu da nisu povezana. Drugo i treće pravilo odnose se na posebne slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine, te ih stoga treba tumačiti s obzirom na opće principe utvrđene u prvom pravilu (vidi Evropski sud, *Sporrong i Lönnroth protiv Švedske*, presuda od 23. septembra 1982. godine, serija A, broj 52, stav 61).

32. U konkretnom slučaju, Ustavni sud ponavlja da je apelantov zahtjev za isplatu zateznih kamata odbijen zato što su organi uprave i sudovi zaključili da je UIO apelantu izvršio povrat PDV-a u roku iz člana 14. stav 2. ZOPIO-a. S obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud će ispitati miješanje u apelantovo pravo na mirno uživanje imovine u smislu općeg pravila iz prve rečenice prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

33. Da bi miješanje u nečije pravo na mirno uživanje imovine bilo opravdano, ono mora biti ne samo "zakonito" na način na koji to propisuje Evropska konvencija već mora služiti legitimnom cilju u javnom interesu i, također, održati razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti. Miješanje u pravo na imovinu ne smije ići dalje od potrebnog da bi se postigao legitiman cilj, a nosioci prava se ne smiju podvrgavati proizvoljnom tretmanu i od njih se ne smije tražiti da snose prevelik teret u ostvarivanju legitimnog cilja (vidi Evropski sud, *Sunday Times protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 26. aprila 1979. godine, serija A, broj 30, stav 49. i *Malone protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 2. augusta 1984. godine, serija A, broj 82, st. 67. i 68).

34. U vezi s prvim pitanjem koje mora ispitati, Ustavni sud podsjeća na to da je, prema praksi Evropskog suda, prvi i najvažniji zahtjev iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju onaj koji traži da miješanje javnih vlasti u pravo na imovinu bude "zakonito". Naime, druga rečenica prvog stava člana 1. Protokola broj 1 dopušta lišavanje prava na imovinu samo "pod uvjetima predviđenim zakonom", a drugi stav člana 1. priznaje državama pravo da kontroliraju korištenje imovine "donošenjem zakona". Princip pravne sigurnosti je prisutan u cijeloj Evropskoj konvenciji i mora biti ispoštovan bez obzira na to koje se od tri pravila iz člana 1. Protokola broj 1 primjenjuje. Taj princip podrazumijeva kako postojanje tako i poštovanje adekvatno dostupnih i dovoljno preciznih domaćih zakona koji zadovoljavaju osnovne zahtjeve pojma "zakon" (vidi Evropski sud, *Iatridis protiv Grčke*, presuda od 25. marta 1999. godine, Izvještaji o presudama i odlukama 1999-II, tačka 58). Tek kada je taj zahtjev u cijelosti ispunjen, može se razmatrati da li postoji pravična ravnoteža između zahtjeva od općeg ili javnog interesa i zahtjeva za zaštitu pojedinačnog prava na imovinu.

35. U konkretnom slučaju, nesumnjivo je da propisi koji su primijenjeni u donošenju osporenih odluka ispunjavaju formalnopravne zahtjeve "zakonitosti" u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju: javno su objavljeni, dostupni su i njihove odredbe su jasne i precizne. Međutim, ovo samo, kako je rečeno, nije dovoljno za zaključak da je miješanje "zakonito" budući da ostaje pitanje da li se ti propisi poštuju.

36. Ustavni sud zapaža da u pogledu plaćanja kamata na povrat iznosa plaćenih na ime indirektnih poreza ZOPIO eksplicitno propisuje obavezu nadležnog organa da poreznom obvezniku vrati novčana sredstva kako to propisuje član 13. ZOPIO-a, uključujući i zatezne kamate. Članom 14. stav 2. ZOPIO-a propisano je da se povrat vrši u roku koji je "utvrđen zakonom za svaki indirektni porez", a ako tim zakonom nije utvrđen rok, onda se povrat vrši u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili saznanja UIO-a da treba izvršiti povrat. Ako UIO ne izvrši povrat "u datom roku", onda mora po službenoj dužnosti platiti zateznu kamatu "od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat" (član 14. stav 4. ZOPIO-a).

37. U konkretnom slučaju se postavlja pitanje je li Sud BiH proizvoljno primijenio odredbu člana 14. stav 2. ZOPIO-a kada je zaključio da apelant nema pravo na kamatu na povrat uplaćenog PDV-a zato što je povrat izvršen u roku od "šest mjeseci od kada je UIO saznao za tačan iznos" koji apelantu treba vratiti, a ne u roku koji propisuje Zakon o PDV-u koji propisuje da se "dospjeli povrat vrši najkasnije u roku od 60 dana po isteku roka za predaju prijave za PDV".

38. U ovom slučaju, očigledno je da je zakonodavac uzeo u obzir mogućnost različitog reguliranja povrata različitih indirektnih poreza. U skladu s tim je i formulacija prve rečenice člana 14. stav 2. ZOPIO-a, prema kojoj se rok za povrat indirektnog poreza utvrđuje zakonom za svaki indirektni porez ponaosob. Jedino u slučaju kada propisima o indirektnim porezima nije utvrđen rok ima se primijeniti rok od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili od dana saznanja UIO-a da je potrebno izvršiti povrat (druga rečenica istog člana). U svakom slučaju, kada UIO ne izvrši povrat "u datom roku", dužan je platiti zateznu kamatu "od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat" (član 14. stav 4. ZOPIO-a).

39. Kada se radi o povratu PDV-a, kao u konkretnom slučaju, nesporno je da je Zakonom o PDV-u regulirano pitanje roka za povrat PDV-a. Stoga je ovaj zakon svakako *lex specialis* u odnosu na ZOPIO. U takvom slučaju, primjena roka iz druge rečenice člana 14. stav 2. ZOPIO-a ne dolazi u obzir budući da je posebnim zakonom uređeno pitanje roka za povrat PDV-a. To znači da se za povrat PDV-a ne može primijeniti odredba druge rečenice člana 14. stav 2. i rok za povrat računati od dana

"saznanja UIO-a da je potrebno izvršiti povrat" (kao što je to urađeno u konkretnom slučaju), budući da je prema toj odredbi takvo računanje roka moguće samo kada posebnim zakonom o indirektnom porezu nije propisan rok.

40. U konkretnom slučaju se može zaključiti da je prva rečenica člana 14. stav 2. ZOPIO-a dovoljno jasna i predvidljiva u dijelu koji se tiče roka za povrat indirektnih poreza kada je to pitanje utvrđeno posebnim zakonom o određenom indirektnom porezu. Stoga se u odnosu na taj dio odredbe ne može reći da se postavlja pitanje "kvaliteta zakona", niti apelant postavlja takvo pitanje. Naprotiv, i sam apelant ističe da je ZOPIO dovoljno jasno i detaljno regulirao pitanje povrata i da je propisao i obavezu plaćanja zatezne kamate, ali da UIO i Sud BiH taj zakon primjenjuju proizvoljno.

41. Ustavni sud smatra da se, u suštini, u konkretnom slučaju radi o proizvoljnom miješanju u pravo na imovinu zbog primjene roka za povrat od šest mjeseci iz člana 14. stav 2. ZOPIO-a u situaciji kada je propisom o određenom indirektnom porezu, u konkretnom slučaju Zakonom o PDV-u, propisan drugačiji rok i za povrat i za zateznu kamatu. Stoga, u takvom slučaju, kako je već rečeno, nije primjenljiv rok od šest mjeseci od kada je UIO "saznao da treba izvršiti povrat". Ustavni sud zaključuje da ako UIO ili sud u takvom slučaju primijene rok od šest mjeseci iz druge rečenice radi se o nezakonitom (proizvoljnom) miješanju u pravo na imovinu.

42. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra proizvoljnim način na koji su primijenjeni relevantni propisi, zbog čega se ne može zaključiti da je miješanje u apelantovo pravo na imovinu bilo "zakonito" na način na koji to zahtijeva član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

43. S obzirom na navedeni zaključak, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

44. Također, s obzirom na zaključak u odnosu na pravo na imovinu, Ustavni sud smatra da nema potrebe posebno razmatrati navode o kršenju prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

45. Ustavni sud zaključuje da je prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju kada su organi uprave i sudovi odbili apelantov zahtjev za isplatu zatezne kamate za neblagovremeno izvršene povrate PDV-a primjenjujući proizvoljno relevantne propise, zbog čega se ne može zaključiti da je miješanje u apelantovo pravo na imovinu bilo "zakonito" u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

46. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

47. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 3548/18**, rješavajući apelaciju **Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Čeman, dopredsjednik

Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 4. lipnja 2020. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.**

Utvrđuje se povreda prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 21654 18 Uvp od 26. travnja 2018. godine.

Predmet se vraća Sudu Bosne i Hercegovine koji je dužan po hitnom postupku donijeti novu odluku u skladu sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Sudu Bosne i Hercegovine da u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u roku od 90 dana od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. (u daljnjem tekstu: apelant) iz Austrije, kojeg zastupa Branko Marić, odvjetnik iz Sarajeva, podnio je 2. srpnja 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) broj S1 3 U 21654 18 Uvp od 26. travnja 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH, Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: UNO) i Skupine za kontrolu velikih poreznih obveznika Sarajevo – Sektor za poreze (u daljnjem tekstu: Sektor za poreze) zatraženo je 20. prosinca 2019. godine da dostave odgovor na apelaciju.

3. Sud BiH i tužena su dostavili odgovor na apelaciju 3. siječnja 2020. godine. Sektor za poreze nije dostavio odgovor na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenta predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Apelant je, pozivajući se na članak 13. Zakona o postupku neizravnog oporezivanja (u daljnjem tekstu: ZOPNO), 4. studenog 2014. godine Skupini za kontrolu velikih poreznih obveznika Sarajevo (u daljnjem tekstu: Skupina za kontrolu) podnio zahtjev za obračun i isplatu zatezne kamate za nepravovremeno izvršene povrate PDV-a po osnovi poništenih prvostupajskih rješenja br. 04/5-3/IV-17-UP-I 0-3/13, 04/5-3/IV-17-UP-11 -3/13 i 04/5-3/IV-17-UP-12-2/13 od 14. svibnja 2013. godine kojim je navedena skupina utvrdila dodatnu poreznu obvezu za kontrolirana razdoblja 1. travnja 2010. – 31. prosinca 2012. godine.

6. Rješenjem Skupine za kontrolu broj 04/4-1 /II-17-1 -UP-419-1/14 od 4. prosinca 2014. godine odbijen je apelantov zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata za nepravovremeno izvršene povrate PDV-a nakon poništenja navedenih prvostupajskih rješenja o razrezu poreza od 14. svibnja 2013. godine.

7. Rješenjem Sektora za poreze broj 04/4-1/11-17-1 -UP-419-3/14 od 20. siječnja 2015. godine odbijena je kao

neutemeljena apelantova žalba protiv navedenog rješenja od 4. prosinca 2014. godine.

8. Rješenjem UNO-a broj 01/4-UP/II-56/15 od 15. siječnja 2016. godine odbijena je apelantova žalba izjavljena protiv navedenog rješenja Sektora za poreze od 20. siječnja 2015. godine.

9. Apelant je pokrenuo upravni spor protiv navedenog rješenja UNO-a. Sud BiH je u Vijeću za upravne sporove Presudom broj S13 U 021654 16 U od 12. siječnja 2018. godine odbio apelantovu tužbu za poništenje navedenog rješenja UNO-a. U obrazloženju je navedeno da iz stanja spisa proizlazi da je pobijanim rješenjem konačno odbijen apelantov zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata po osnovi poništenih prvostupajskih rješenja o razrezu poreza od 14. svibnja 2013. godine. Imajući u vidu da je UNO saznao za točan iznos sredstava za povrat tek nakon što je proveo ponovni postupak kontrole i rješenjem od 6. lipnja 2014. godine utvrdio točan iznos za povrat koji apelantu pripada i taj iznos mu vratio u roku u smislu odredbe članka 14. stavak 2. ZOPNO-a, odnosno u roku od šest mjeseci od dana saznanja, Vijeće za upravne sporove je smatralo da je rješenje UNO-a pravilno i zakonito kada je UNO zaključio da se u konkretnom slučaju nisu stekli uvjeti za isplatu zatezne kamate. Vijeće se u obrazloženju odluke pozvalo na odredbe članka 14. ZOPNO-a i članak 52. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: Zakon o PDV-u). Također je navedeno da je u stavku 9. članka 52. Zakona o PDV-u UNO-u dato ovlaštenje da donese propise kojima se reguliraju uvjeti i način povrata, u kojem smislu je UNO donio Uputu o postupku povrata PDV-a i odobravanju poreznog kredita po osnovi podnošenja prijave PDV-a. Istaknuto je da je odredbom članka 8. navedene upute određeno da, ukoliko se u postupku odobravanja povrata utvrdi da je Skupina za reviziju i kontrolu pokrenula postupak kontrole kod obveznika koji su zahtijevali povrat ili kod obveznika kojima je dospio rok za povrat neiskorištenih poreznih kredita, Skupina za obradu poreznih prijava će u ispitnom postupku izvršiti dodatne provjere kako bi utvrdila može li se obvezniku izvršiti povrat, u kojem slučaju je potrebno privremeno prekinuti postupak povrata dok se ne ispune uvjeti za nastavak postupka. Odredbom članka 46. ZOPNO-a, radi osiguranja naplate duga po osnovi neizravnih poreza, predviđene su privremene mjere osiguranja, pa je tako, između ostalog, stavkom 4. pod točkom a) istog zakona predviđena i mjera osiguranja – "zadržavanje povrata po osnovi neizravnog poreza ili bilo kojeg iznosa koji UNO mora platiti dužniku". U obrazloženju je također navedeno da nisu utemeljeni prigovori tužbe koji se odnose na prekid postupka jer je, prema ocjeni vijeća, UNO u postupku postupao u skladu sa ZOPNO-om, Zakonom o PDV-u i Uputom o postupku povrata PDV-a. Utvrđeno je da je UNO postupak vodio u skladu s rokovima koji su zakonom propisani uz primjenu propisa koji se odnose na rješavanje prethodnog pitanja, između ostalog, odredbe članka 139.a stavak 1. točka 4. Zakona o upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZUP). Navedenom odredbom je propisano da prekidom postupka prestaju teći svi rokovi određeni za procesne radnje, zbog čega su bez osnove navodi tužbe da su donošenjem zaključaka o privremenom prekidu postupka produljeni rokovi za povrat sredstava. Naime, kako je to dalje određeno istim člankom, u vrijeme prekida postupka ne teče rok za izdavanje rješenja iz članka 208. stavak 1., odnosno iz članka 235. stavak 1. navedenog zakona. Vijeće za upravne sporove je zaključilo da je pobijano rješenje utemeljeno na pravilno utvrđenom činjeničnom stanju i pravilnoj primjeni zakona, za što je UNO dao valjano obrazloženje, te je na temelju članka 37. st. 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima BiH apelantovu tužbu odbilo.

10. Apelant je protiv navedene presude Vijeća za upravne sporove podnio zahtjev za izvanredno preispitivanje sudske odluke. Odlučujući o zahtjevu, apelacijsko vijeće Suda BiH je

Presudom broj S1 3 U 21654 18 Uvp od 26. travnja 2018. godine zahtjev za izvanredno preispitivanje sudske odluke odbilo kao neutemeljen.

11. U obrazloženju presude apelacijsko vijeće je istaknulo da je UNO bio u obvezi provesti postupak kontrole točnosti podataka koje je apelant kao porezni obveznik iskazao u podnesenim prijavama samooporezivanja (PDV prijave), između ostalih i za kontrolirana porezna razdoblja. Budući da je apelant u prijavama iskazao iznos za povrat poreza, a da je pri tome iskazao manji iznos ulaznog poreza od iznosa izlazne porezne obveze, te da je u PDV prijavama iskazao iznos za povrat PDV-a, UNO je pokrenuo postupak kontrole radi pravilnog i potpunog utvrđenja odlučnih činjenica u poreznom razdoblju u kojem je apelant tražio povrat PDV-a. Prije odlučivanja o zahtijevanom povratu poreza, shodno članku 135. ZUP-a, doneseni su zaključci kojima se postupci odobravanja povrata prekidaju dok se ne ispune uvjeti za nastavak postupka. Apelacijsko vijeće je utvrdilo da je postupak kontrole vođen u skladu s propisima iz oblasti neizravnog oporezivanja i odredbama ZUP-a i okončan u skladu s uputama datim u navedenim presudama Suda BiH kojima su poništena rješenja o razrezu poreza od 14. svibnja 2013. godine tog suda, a što je bila bitna pretpostavka, odnosno prethodno pitanje u kojem je trebalo utvrditi ima li apelant pravo na povrat sredstava iskazan u prijavama PDV-a. Naime, kako je istaknuto, bilo je potrebno utvrditi je li apelant u prijavama PDV-a iskazao točan iznos sredstava za povrat, zbog čega su, prema ocjeni apelacijskog vijeća, bez osnove prigovori iz zahtjeva da su propisi nepravilno primijenjeni. Apelacijsko vijeće je smatralo da je tek nakon okončanja postupka kontrole (koji je pravomoćno okončan rješenjima od 6. lipnja 2014. godine) UNO imao saznanja da je potrebno izvršiti povrat poreza apelantu, a koji je izvršio u razdoblju od 1. do 10. srpnja 2014. godine, odnosno u roku kraćem od rokova za povrat neizravnih poreza propisanih odredbom članka 14. ZOPNO-a. Samim tim, kako je zaključilo apelacijsko vijeće, prije okončanja postupka kontrole nisu se mogli primijeniti rokovi koji se odnose na povrat u smislu odredbe članka 52. Zakona o PDV-u s obzirom na to, kako je već i utvrđeno, da je UNO saznanje o potrebi vršenja povrata imao tek nakon okončanja postupka kontrole. Utvrđeno je da je apelant nakon prijema sredstava na ime povrata po osnovi poništenih rješenja prvo postupanjem organu podnio zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata, koji je obrazložio činjenicom da su organi tužene po osnovi poništenih rješenja o razrezu dodatne porezne obveze povrat izvršili nepravovremeno. Apelacijsko vijeće je utvrdilo da je u predmetnom postupku, nakon djelomične kontrole, UNO pravilno kao neutemeljen odbio apelantov zahtjev jer je pravilno ocijenio da su apelantu vraćena sredstva u rokovima iz članka 14. ZOPNO-a, zbog čega mu ne pripada pravo na isplatu kamate. Također, apelacijsko vijeće je, cijeneći navode zahtjeva za preispitivanje u kojima je apelant ponovio prigovore iz tužbe koji se odnose na pogrešnu primjenu propisa iz članka 139.a stavak 1. točka 4. ZUP-a, utvrdilo da je u pobijanoj presudi pravilno zaključeno da je navedenom odredbom propisano da prekidom postupka prestaju teći svi rokovi određeni za procesne radnje. Stoga su kao neutemeljeni odbijeni apelantovi prigovori da su donošenjem zaključka o privremenom prekidu postupka produljeni rokovi za povrat sredstava.

12. Apelacijsko vijeće je zaključilo da je pobijana presuda pravilna i zakonita, a zahtjev za njezino preispitivanje neutemeljen, pa ga je odbilo shodno članku 54. stavak 1. Zakona o upravnim sporovima BiH.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelant smatra da mu je pobijanom odlukom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava

Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Apelant je naveo da je po osnovi međunarodnog tendera izvodio radove na projektu rekonstrukcije željezničke infrastrukture BiH. Dalje je naveo da je imao pravo na povrat PDV-a koji je platio tijekom poslovanja. Stoga je UNO-u podnio zahtjev za povrat PDV-a u mjesečnim poreznim prijavama za mjesec od rujna 2011. godine do veljače 2012. godine. Međutim, UNO je, prema apelantovom mišljenju, da bi izbjegao povrat traženog PDV-a, neutemeljeno donio rješenja (od 14. svibnja 2013. godine) kojima je nezakonito apelantu razrezao dodatne porezne obveze. Nakon što je vodio upravni postupak i tri postupka upravnog spora pred Sudom BiH, presudama Suda BiH je utvrđeno da su dodatne porezne obveze nezakonito razrezane i da apelant ima pravo na povrat PDV-a, nakon čega je UNO izvršio povrat PDV-a. Dalje je naveo da je 4. studenog 2014. godine podnio zahtjev za obračun i isplatu kamata u razdoblju u kojem je tužena nezakonito koristila apelantova sredstva, a sve shodno odredbi članka 13. ZOPNO-a. Apelant smatra da se UNO u pogledu odbijanja apelantovog zahtjeva za isplatu kamata neutemeljeno pozvao na institut prekida postupka do okončanja postupka kontrole poreznih organa. Apelant smatra da je takvo postupanje UNO-a zlouporaba procesnih ovlasti i kao takvo nezakonito. Navodi da pravo na zatezne kamate predstavlja materijalno-pravni institut, a prekid postupka procesno-pravni institut pa time prekid postupka ne može imati utjecaj na egzistiranje prava na kamate koje pripadaju apelantu. Smatra da ima pravo na zatezne kamate u razdoblju nakon proteka roka od 60 dana od dana kada je podnio zahtjev za povrat PDV-a. Apelant ističe da su organi uprave i Sud BiH u pogledu roka za povrat PDV-a arbitrarno primijenili odredbu članka 14. stavak 2. ZOPNO-a budući da je u konkretnom slučaju u pogledu rokova za povrat PDV-a trebalo primijeniti članak 52. Zakona o PDV-u. Prema apelantovom mišljenju, članak 52. Zakona o PDV-u je *lex specialis* u odnosu na odredbu članka 14. stavak 2. ZOPNO-a.

14. Također, apelant navodi da mu je prekršeno pravo na imovinu i zato što je UNO "preko tri godine nezakonito držao njegova sredstva u iznosu od približno 10.000.000,00 KM", za što mu je "bez valjanog razloga odbio naknaditi štetu u smislu da mu isplati pripadajuće kamate." Apelant je naveo i da je na taj način "onemogućen koristiti enormna novčana sredstva jer ih je UNO držao, koristio i njima raspolagao" iako za to nije imao pravnu osnovu.

b) Odgovor na apelaciju

15. Sud BiH je u odgovoru na apelaciju istaknuo da u odnosu na navedene povrede ustavnih prava razlozi koje je apelant naveo u apelaciji nisu utemeljeni, te da je pobijana odluka apelacijskog vijeća Suda BiH donesena pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava.

16. U odgovoru na apelaciju tužena je navela da je Skupina za kontrolu provela ponovni postupak kontrole budući da su presudama Suda BiH poništena rješenja od 14. svibnja 2013. godine i okončala ga rješenjima od 6. lipnja 2014. godine, u kojem postupku je razrezala apelantu dodatnu obvezu u manjem iznosu od obveze utvrđene u poništenim rješenjima. Dalje, UNO je nakon okončanog ponovnog postupka kontrole, a pri tome se apelant nije žalio na rješenja donesena u ponovnom postupku kontrole, apelantu kao poreznom obvezniku vratio nesporno utvrđeni iznos sredstava za povrat, što ni apelant tijekom postupka nije pobijao. U odnosu na apelantov zahtjev za obračun i isplatu zateznih kamata, UNO je istaknuo da iz navedenih činjenica proizlazi da je u postupku koji je prethodio donošenju pobijanih presuda u cijelosti ispoštovan proceduralni okvir unutar kojeg se donose

sudske odluke, te da su one donijete pravilnom primjenom propisa na pravilno utvrđeno činjenično stanje. Predloženo je da se apelacija odbije kao neutemeljena.

V. Relevantni propisi

17. **Zakon o postupku neizravnog oporezivanja** ("Službeni glasnik BiH" br. 89/05 i 100/13) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 6.

U smislu ovoga Zakona, pojam neizravni porezi odnosi se na uvozne i izvozne pristojbe kada su isključivo navedene, trošarine, porez na dodanu vrijednost, cestarinu i sve druge poreze na državnoj razini zaračunate na robu i usluge osim, ili umjesto, gore navedenih obveza.

Članak 13. (Obveze UNO)

(1) UNO je obavezan poreznom obvezniku izvršiti povrat novčanih sredstava, sukladno odredbama ovoga Zakona, i to:

a) izvršiti povrate koji proizlaze iz propisa za svaki neizravni porez;

b) izvršiti povrat neosnovano izvršenih uplata;

c) izvršiti povrat troškova za jamstva i

d) platiti zatezne kamate.

(2) Osim obveza navedenih u stavku (1) ovoga članka, UNO je dužan izvršiti i druge obveze utvrđene ovim Zakonom, a u svezi s postupkom neizravnog oporezivanja i pravnim sustavom Bosne i Hercegovine.

Članak 14.

(Povrat koji proizlaze iz svakog neizravnog poreza)

(1) Nakon poravnanja drugih obveza obveznika neizravnih poreza, UNO vrši povrat svakog iznosa sukladno odredbama propisanim zakonom za svaki neizravni porez.

(2) Povrat se vrši u roku utvrđenom zakonom za svaki neizravni porez. Ako propisima o neizravnim porezima nije utvrđen rok, povrat se vrše u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili saznanja UNO da je potrebno izvršiti povrat.

(3) Kada UNO ne izvrši povrat u danome roku, obavezan je po službenoj dužnosti platiti zateznu kamatu prema članku 10. ovoga Zakona.

(4) Zatezna kamata teče od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat.

Članak 17.

Obveznik ima pravo:

[...]

b) dobiti, bez zahtjeva i u vremenskim razdobljima utvrđenim ovim Zakonom, povrate koji proizlaze iz svakog neizravnog poreza, povrate neosnovano izvršenih uplata i povrat troškova jamstva kako je propisano ovim Zakonom, uz utvrđenu zateznu kamatu [...]

18. **Zakon o porezu na dodanu vrijednost** ("Službeni glasnik BiH" br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 52.

Povrat ulaznog poreza

Ako je iznos ulaznog poreza u poreznom razdoblju veći od iznosa izlazne porezne obveze za isto razdoblje, obveznik ima pravo na povrat razlike.

Ako obveznik odluči da mu se ne izvrši povrat razlike iz stavka 1. ovoga članka, ta se razlika priznaje kao porezni kredit.

Svaki porezni kredit koji se ne iskoristi nakon razdoblja od šest mjeseci vraća se.

Svaki dospjeli povrat iz stavka 1. ovoga članka, na zahtjev obveznika, obavlja se najkasnije u roku od 60 dana po isteku roka za predaju prijave za PDV.

Povrat ulaznog poreza zbog ispravke pogreške u plaćanju obavlja se u roku iz stavka 3. ovoga članka, nakon što obveznik izvijesti UNO o nastaloj pogrešci ili nakon što je UNO utvrdi na bilo koji drugi način.

Obveznik čija je temeljna djelatnost izvoz dobara i koji u uzastopnim prijavama za PDV iskazuje iznos ulaznog poreza koji je veći od iznosa njegove izlazne porezne obveze, ima pravo na povrat u roku od 30 dana od podnošenja prijave za PDV.

Obveznik koji ne primi razliku u PDV-u u roku iz st. 3. i 4. ovoga članka ima pravo na kamatu po stopi propisanoj zakonom kojim se regulira stopa zatezne kamate, počev od prvog dana nakon isteka roka od 30 dana od dana podnošenja prijave za PDV.

[...]

19. **Zakon o upravnom postupku** ("Službeni glasnik BiH" br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Članak 139 a. stavak 1. točka 4), stavak 2. točka 3), st. 3. i 4.

Prekid postupka

(1) Postupak se prekida ako:

[...]

4) tijelo koje vodi postupak odluči da neće odlučivati samo o prethodnom pitanju, odnosno ako po zakonu ne može samo rješavati prethodno pitanje;

[...]

(2) Prekid postupka traje dok traju razlozi iz stavka (1) ovoga članka, i to za razloge:

[...]

3) iz točke 4) - dok prethodno pitanje nije konačno odnosno pravomoćno riješeno;

[...]

(3) Prekidom postupka prestaju teći svi rokovi određeni za postupovne radnje. U vrijeme prekida ne teče rok za izdavanje rješenja iz članka 208. stavak (1) odnosno iz članka 235. stavak (1) ovoga zakona.

(4) Protiv zaključka kojim se prekida postupak dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje zaključka.

VI. Dopustivost

20. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud ima i apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

21. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

22. U konkretnom slučaju, predmet pobijanja apelacijom je Presuda Suda BiH broj S1 3 U 21654 18 Uvp od 26. travnja 2018. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, pobijanu presudu apelant je primio 3. svibnja 2018. godine, a apelacija je podnesena 2. srpnja 2018. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito (*prima facie*) neutemeljena.

23. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

24. Apelant pobija navedenu odluku apelacijskog vijeća Suda BiH tvrdeći da su mu pobijanom odlukom povrijeđena prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i pravo iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Imajući u vidu da predmet, prije svega, pokreće pitanje prava na imovinu, Ustavni sud smatra svrsishodnim najprije ispitati navode o povredi prava na imovinu.

Pravo na imovinu

25. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

26. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utječu na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine sukladno općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

27. Ustavni sud zapaža da je u konkretnom predmetu apelant pred organima uprave i Sudom BiH tražio isplatu zatezne kamate za nepravovremeno izvršene povrate PDV-a koji su mu vraćeni rješenjem organa uprave. Apelant smatra da mu je pobijanom odlukom povrijeđeno pravo na imovinu jer je miješanje u pravo na imovinu izvršeno arbitramom primjenom materijalnog i procesnog prava prilikom utvrđivanja neutemeljenosti njegovog zahtjeva za isplatu zateznih kamata.

28. Prilikom razmatranja je li došlo do povrede članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, Ustavni sud, prije svega, mora utvrditi ima li apelant "imovinu" u smislu garancija članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema konzistentnoj praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) i Ustavnog suda, "imovina", u smislu članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, može biti ili "postojeća imovina" ili "dobra", uključujući i potraživanja u odnosu na koja osoba ima bar "legitimno očekivanje" da će ih realizirati (vidi Europski sud, *Jantner protiv Slovačke*, predstavka broj 39050/97, presuda od 4. ožujka 2003. godine, stavak 27. i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2349/06 od 27. veljače 2008. godine, stavak 44., dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Pri tome, Ustavni sud ukazuje da "legitimno očekivanje" mora biti mnogo konkretnije od same nade, ma koliko ona bila razumna, i mora se temeljiti na zakonskoj odredbi ili pravnom aktu kao što je sudska odluka (vidi Europski sud, *Kopecký protiv Slovačke*, predstavka broj 44912/98, presuda od 28. rujna 2004. godine, st. 48–49., i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP 2361/06 od 10. siječnja 2008. godine, stavak 10., dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Ustavni sud zapaža da čl. 13. i 14. stavak 4. ZOPNO-a eksplicitno propisuju obvezu nadležnog organa da poreznom obvezniku vrati novčana sredstva kako je propisano, uključujući i zatezne kamate. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je apelant u konkretnom slučaju imao legitimno očekivanje da će mu biti isplaćena tražena zatezna kamata, odnosno da apelant u konkretnom predmetu uživa garancije prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

29. Ustavni sud se također poziva na praksu Europskog suda u kojoj je zauzet stav da je odbijanje države da podnosi tužbu predstavke – kompaniji plati kamatu kako bi nadoknadila kašnjenje u refundiranju poreza koji je neispravno plaćen kompatibilno sa člankom 1. Protokola broj 1 i, prema mišljenju suda, to pitanje treba ispitati na temelju prve rečenice prvog stavka članka 1. Protokola broj 1, koji propisuje načelo mirnog uživanja imovine na uopćen način (vidi Europski sud, *Eko-Elda AVEE protiv Grčke*, presuda od 9. ožujka 2006. godine, točka 28.).

30. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da konkretni predmet pokreće pitanja prema članku 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i da pobijana odluka predstavlja miješanje u apelantovo pravo na mirno uživanje te imovine.

31. Ustavni sud kontinuirano ukazuje da članak 1. Protokola broj 1 sadrži tri različita pravila: prvo pravilo, utvrđeno u prvoj rečenici prvog stavka, općenite je prirode i njime se određuje načelo mirnog uživanja imovine; drugo pravilo, sadržano u drugoj rečenici prvog stavka, obuhvaća lišenje imovine i čini ga podložnim određenim uvjetima; treće pravilo iz drugog stavka dopušta državama članicama, između ostalog, kontroliranje korištenja imovine u skladu s općim interesom. Međutim, ta tri pravila nisu različita u smislu da nisu povezana. Drugo i treće pravilo odnose se na posebne slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine, te ih stoga treba tumačiti s obzirom na opća načela utvrđena u prvom pravilu (vidi Europski sud, *Sporrong i Lönnroth protiv Švedske*, presuda od 23. rujna 1982. godine, serija A, broj 52, stavak 61.).

32. U konkretnom slučaju, Ustavni sud ponavlja da je apelantov zahtjev za isplatu zateznih kamata odbijen zato što su organi uprave i sudovi zaključili da je UNO apelantu izvršio povrat PDV-a u roku iz članka 14. stavak 2. ZOPNO-a. S obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud će ispitati miješanje u apelantovo pravo na mirno uživanje imovine u smislu općeg pravila iz prve rečenice prvog stavka članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

33. Da bi miješanje u nečije pravo na mirno uživanje imovine bilo opravdano, ono mora biti ne samo "zakonito" na način na koji to propisuje Europska konvencija već mora služiti legitimnom cilju u javnom interesu i, također, održati razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti. Miješanje u pravo na imovinu ne smije ići dalje od potrebnog da bi se postigao legitiman cilj, a nositelji prava se ne smiju podvrgavati proizvoljnom tretmanu i od njih se ne smije tražiti da snose prevelik teret u ostvarivanju legitimnog cilja (vidi Europski sud, *Sunday Times protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 26. travnja 1979. godine, serija A, broj 30, stavak 49. i *Malone protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 2. kolovoza 1984. godine, serija A, broj 82, st. 67. i 68.).

34. U svezi s prvim pitanjem koje mora ispitati, Ustavni sud podsjeća na to da je, prema praksi Europskog suda, prvi i najvažniji zahtjev iz članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju onaj koji traži da miješanje javnih vlasti u pravo na imovinu bude "zakonito". Naime, druga rečenica prvog stavka članka 1. Protokola broj 1 dopušta lišavanje prava na imovinu samo "pod uvjetima predviđenim zakonom", a drugi stavak članka 1. priznaje državama pravo da kontroliraju korištenje imovine "donošenjem zakona". Načelo pravne sigurnosti je prisutno u cijeloj Europskoj konvenciji i mora biti ispoštovano bez obzira na to koje se od tri pravila iz članka 1. Protokola broj 1 primjenjuje. To načelo podrazumijeva kako postojanje tako i poštovanje adekvatno dostupnih i dovoljno preciznih domaćih zakona koji zadovoljavaju temeljne zahtjeve pojma "zakon" (vidi Europski sud, *Iatridis protiv Grčke*, presuda od 25. ožujka 1999. godine, Izvješća o presudama i odlukama 1999-II, točka 58.). Tek kada je taj zahtjev u cijelosti ispunjen, može se razmatrati postoji li

pravična ravnoteža između zahtjeva od općeg ili javnog interesa i zahtjeva za zaštitu pojedinačnog prava na imovinu.

35. U konkretnom slučaju, nesumnjivo je da propisi koji su primijenjeni u donošenju pobijanih odluka ispunjavaju formalnopravne zahtjeve "zakonitosti" u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju: javno su objavljeni, dostupni su i njihove odredbe su jasne i precizne. Međutim, ovo samo, kako je rečeno, nije dovoljno za zaključak da je miješanje "zakonito" budući da ostaje pitanje poštuju li se ti propisi.

36. Ustavni sud zapaža da u pogledu plaćanja kamata na povrat iznosa plaćenih na ime neizravnih poreza ZOPNO eksplicitno propisuje obvezu nadležnog organa da poreznom obvezniku vrati novčana sredstva kako to propisuje članak 13. ZOPNO-a, uključujući i zatezne kamate. Člankom 14. stavak 2. ZOPNO-a propisano je da se povrat vrši u roku koji je "utvrđen zakonom za svaki neizravni porez", a ako tim zakonom nije utvrđen rok, onda se povrat vrši u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili saznanja UNO-a da treba izvršiti povrat. Ako UNO ne izvrši povrat "u danom roku", onda mora po službenoj dužnosti platiti zateznu kamatu "od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat" (članak 14. stavak 4. ZOPNO-a).

37. U konkretnom slučaju se postavlja pitanje je li Sud BiH proizvoljno primijenio odredbu članka 14. stavak 2. ZOPNO-a kada je zaključio da apelant nema pravo na kamatu na povrat uplaćenog PDV-a zato što je povrat izvršen u roku od "šest mjeseci od kada je UNO saznao za točan iznos" koji apelantu treba vratiti, a ne u roku koji propisuje Zakon o PDV-u koji propisuje da se "dospjeli povrat vrši najkasnije u roku od 60 dana po isteku roka za predaju prijave za PDV".

38. U ovom slučaju, očito je da je zakonodavac uzeo u obzir mogućnost različitog reguliranja povrata različitih neizravnih poreza. U skladu s tim je i formulacija prve rečenice članka 14. stavak 2. ZOPNO-a, prema kojoj se rok za povrat neizravnog poreza utvrđuje zakonom za svaki neizravni porez ponaosob. Jedino u slučaju kada propisima o neizravnim porezima nije utvrđen rok ima se primijeniti rok od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili od dana saznanja UNO-a da je potrebno izvršiti povrat (druga rečenica istog članka). U svakom slučaju, kada UNO ne izvrši povrat "u danom roku", dužan je platiti zateznu kamatu "od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat" (članak 14. stavak 4. ZOPNO-a).

39. Kada se radi o povratu PDV-a, kao u konkretnom slučaju, nesporno je da je Zakonom o PDV-u regulirano pitanje roka za povrat PDV-a. Stoga je ovaj zakon svakako *lex specialis* u odnosu na ZOPNO. U takvom slučaju, primjena roka iz druge rečenice članka 14. stavak 2. ZOPNO-a ne dolazi u obzir budući da je posebnim zakonom uređeno pitanje roka za povrat PDV-a. To znači da se za povrat PDV-a ne može primijeniti odredba druge rečenice članka 14. stavak 2. i rok za povrat računati od dana "saznanja UNO-a da je potrebno izvršiti povrat" (kao što je to urađeno u konkretnom slučaju), budući da je prema toj odredbi takvo računanje roka moguće samo kada posebnim zakonom o neizravnom porezu nije propisan rok.

40. U konkretnom slučaju se može zaključiti da je prva rečenica članka 14. stavak 2. ZOPNO-a dovoljno jasna i predvidljiva u dijelu koji se tiče roka za povrat neizravnih poreza kada je to pitanje utvrđeno posebnim zakonom o određenom neizravnom porezu. Stoga se u odnosu na taj dio odredbe ne može reći da se postavlja pitanje "kvalitete zakona", niti apelant postavlja takvo pitanje. Naprotiv, i sam apelant ističe da je ZOPNO dovoljno jasno i detaljno regulirao pitanje povrata i da je propisao i obvezu plaćanja zatezne kamate, ali da UNO i Sud BiH taj zakon primjenjuju proizvoljno.

41. Ustavni sud smatra da se, u biti, u konkretnom slučaju radi o proizvoljnom miješanju u pravo na imovinu zbog primjene

roka za povrat od šest mjeseci iz članka 14. stavak 2. ZOPNO-a u situaciji kada je propisom o određenom neizravnom porezu, u konkretnom slučaju Zakonom o PDV-u, propisan drugačiji rok i za povrat i za zateznu kamatu. Stoga, u takvom slučaju, kako je već rečeno, nije primjenljiv rok od šest mjeseci od kada je UNO "saznao da treba izvršiti povrat". Ustavni sud zaključuje da ako UNO ili sud u takvom slučaju primijene rok od šest mjeseci iz druge rečenice radi se o nezakonitom (proizvoljnom) miješanju u pravo na imovinu.

42. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra proizvoljnim način na koji su primijenjeni relevantni propisi, zbog čega se ne može zaključiti da je miješanje u apelantovo pravo na imovinu bilo "zakonito" na način na koji to zahtijeva članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

43. S obzirom na navedeni zaključak, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

44. Također, s obzirom na zaključak u odnosu na pravo na imovinu, Ustavni sud smatra da nema potrebe posebno razmatrati navode o kršenju prava na pravično suđenje iz članka 11/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

45. Ustavni sud zaključuje da je prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju kada su organi uprave i sudovi odbili apelantov zahtjev za isplatu zatezne kamate za nepravovremeno izvršene povrate PDV-a primjenjujući proizvoljno relevantne propise, zbog čega se ne može zaključiti da je mišljenje u apelantovo pravo na imovinu bilo "zakonito" u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

46. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

47. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

444

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 5053/18**, рјешавајући апелацију **Фадила Абаза**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Мирсад Ћеман, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 4. јуна 2020.

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усвајају се апелације **Фадила Абаз** број АП 5053/18 и број АП 5054/18.

Утврђује се повреда права на имовину из члана II(3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Укидају се рјешења Суда Босне и Херцеговине број С1 2 К 016635 18 Кж 3 од 4. јула 2018. године и број С1 2 К 002564 18 Кж од 3. јула 2018. године.

Предмети се враћају Суду Босне и Херцеговине, који је дужан да по хитном поступку донесе нове одлуке, у складу са чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Суду Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Фадил Абаз (у даљњем тексту: апелант) из Сарајева поднио је 6. септембра 2018. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против рјешења Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) број С1 2 К 016635 18 Кж 3 од 4. јула 2018. године и број С1 2 К 016635 14 Крн од 6. јуна 2018. године. Апелант је допунио апелацију 25. децембра 2019. године. Апелација је заведена под бројем АП 5053/18.

2. Апелант је 6. септембра 2018. године поднио још једну апелацију Уставном суду против рјешења Суда БиХ број С1 2 К 002564 18 Кж од 3. јула 2018. године и број С1 2 К 002564 10 Крн од 7. јуна 2018. године. Апелација је заведена под бројем АП 5054/18.

II. Поступак пред Уставним судом

3. С обзиром на то да су Уставном суду достављене двије апелације против пресуда Суда БиХ које се заснивају на идентичном правном основу и тврдњама о повреди уставних права, Уставни суд је, у складу са чланом 32 став (1) Правила Уставног суда, донио одлуку о спајању предмета бр. АП 5053/18 и АП 5054/18 у којима ће се водити један поступак и донијети једна одлука под бројем АП 5053/18.

4. Уставни суд је, на основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ и Тужилаштва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Тужилаштво БиХ) затражио 4, односно 6. марта 2020. године да доставе одговоре на апелацију.

5. Суд БиХ је доставио одговор на апелацију 17. марта, а Тужилаштво БиХ 16. марта 2020. године.

III. Чињенично стање

6. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин:

а) АП 5053/18

7. Рјешењем Суда БиХ број С1 2 К 16635 14 Крн од 6. јуна 2018. године одбачен је као неблаговремен захтјев апеланта као адвоката раније осумњиченог Е. И. за накнаду награде и нужних издатака браниоца.

8. Суд БиХ је навео да је апелант 25. маја 2018. године поднио захтјев за накнаду награде и нужних издатака насталих у кривичном поступку који је против раније осумњиченог Е. И. вођен пред Судом БиХ у периоду од 17. децембра 2014. године до 23. априла 2015. године, а у оквиру истраге Тужилаштва вођене под бројем Т20 0 КТО 0008636 14. Суд БиХ је потврдио да из стања у спису произилази да је Тужилаштво водило истрагу против тада осумњиченог Е. И.,

која је обустављена наредбом Тужилаштва БиХ од 11. маја 2015. године. У вези с тим, Суд БиХ је указао да је одредбом члана 189 став 1 Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗКПБиХ) регулисано да, када се кривични поступак обустави, или кад се донесе пресуда којом се оптужени ослобађа оптужбе, или којом се оптужба одбија, изрећи ће се у рјешењу да трошкови кривичног поступка из члана 185 став 2 тач. а) до ф) овог закона, као и нужни издаци и награда браниоца падају на терет буџетских средстава, док је одредбом члана 186 став 2 цитираног закона прописано да захтјев с подацима о висини трошкова може да се поднесе најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања одлуке о обустављању кривичног поступка. Дакле, Суд БиХ је навео да је у околностима конкретног случаја осумњичени обавијештен о обустављању истраге 30. маја 2015. године, који се, у смислу одредбе члана 186 став 2 ЗКПБиХ, има узети као дан достављања правоснажне одлуке о обустављању кривичног поступка, па како је апелант захтјев за накнаду трошкова кривичног поступка поднио суду 25. маја 2018. године, дакле, ван рока од шест мјесеци који се, с обзиром на циљ и правну природу, има сматрати преклузивним, аналогно томе је примјеном одредбе члана 311 ЗКПБиХ апелантов захтјев одбачен као неблаговремено поднесен.

9. Рјешењем Суда БиХ број С1 2 К 016635 18 Кж 3 од 4. јула 2018. године апелантова жалба изјављена против првостепеног рјешења од 6. јуна 2018. године је одбијена као неоснована.

10. У образложењу рјешења Суд БиХ је навео да је апелант изјавио жалбу против првостепеног рјешења због битне повреде одредаба ЗКПБиХ. Наиме, апелант сматра да је Суд БиХ паушално оцијенио одредбе члана 186 став 2 ЗКПБиХ, као и да је пропустио да оцијени одредбе од чл. 168 до 177 цитираног закона, Закон о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Закон о адвокатури) и Одлуку о накнади трошкова адвоката. Даље, апелант је указао да је Тужилаштво 27. маја 2015. године обавијестило осумњиченог о обустављању истраге, али да то није искључивало да се обавијести и он, као бранилац осумњиченог по службеној дужности, и да на тај начин буде упознат са исходом кривичног поступка, што произилази из одредбе члана 186 ЗКП на коју се првостепени суд позива. Апелант је, такође, нагласио да право на накнаду трошкова има бранилац, а не осумњичени, те с обзиром на то да је ангажован по службеној дужности, сматра да је требало да буде упознат са исходом кривичног поступка. Након што је испитао пресуду првостепеног суда у границама жалбених разлога Суд БиХ је указао да је првостепени суд поступио у складу са одредбом члана 186 став 2 ЗКПБиХ којом је прописано да захтјев са подацима о висини трошкова може да се поднесе најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања одлуке о обустављању кривичног поступка, чији је бранилац по службеној дужности био апелант, дакле, управо како је то и прописано одредбом члана 224 став 2 ЗКПБиХ. Наведеном одредбом ЗКПБиХ прописано је да ће о обустављању истраге, као и о разлозима за обустављању истраге тужилац писменим путем обавијестити оштећеног који има права предвиђена чланом 216 овог закона, као и осумњиченог ако је испитан и лице које је пријавило кривично дјело. Дакле, супротно апелантовим жалбеним наводима, Суд БиХ сматра да не произилази да је обавеза Тужилаштва била да о разлозима обустављања истраге у односу на осумњиченог обавијести, поред осумњиченог, и његовог браниоца постављеног по службеној дужности. Даље, Суд БиХ је указао на улогу браниоца у кривичном поступку, у смислу да његов однос са браниеником

произилази из садржине појма формалне одбране који подразумијева, поред осталог, и уредно обављање дужности, првенствено контактирање са осумњиченим, праћење рокова, присуствовање радњама и сл. Дакле, Суд БиХ сматра да је Тужилаштво испунило своју обавезу тако што је осумњиченог обавијестило о обустављању поступка истраге против њега за шта је апелант, као његов бранилац постављен по службеној дужности, био дужан уредно обављајући дужност да буде информисан, контактирајући браника и пратећи рокове важне за предузимање потребних радњи и сл. Према томе, супротно апелантовим наводима, Суд БиХ сматра да је првостепени суд исправно поступио када је примјеном одредбе члана 186 став 2 ЗКПБиХ а у вези са чланом 224 став 2 цитираног закона закључио да је апелант том суду доставио трошковник након протекла рока од шест мјесеци, рачунајући од дана достављања наредбе о обустављању истраге осумњиченом, односно по протеклу рока прописаног у одредби члана 186 став 2 ЗКПБиХ. Стога, Суд БиХ је примјеном одредбе члана 321 ст. 1 и 3 ЗКПБиХ одлучио као у изреци рјешења.

б) АП 5054/18

11. Рјешењем Суда БиХ број С1 2 К 002564 10 Крн од 7. јуна 2018. године одбачен је као неблаговремен захтјев апеланта као адвоката раније осумњиченог М. С. за накнаду награде и нужних издатака браниоца.

12. Суд БиХ је навео да је апелант 25. маја 2018. године поднио захтјев за накнаду награде и нужних издатака насталих у кривичном поступку који је против раније осумњиченог М.С. вођен пред Судом БиХ у кривичном предмету против осумњиченог Д. Ј. и др., због кривичног дјела организовани криминал из члана 250 ст. 2 и 3 КЗБиХ у вези са кривичним дјелом неовлашћени промет опојним дрогама из члана 195 КЗБиХ и кривичним дјелом неовлашћени промет оружјем и војном опремом, те производима двојне употребе из члана 193 став 1 КЗБиХ. Апелант је рјешењем Суда БиХ од 27. маја 2010. године постављен за браниоца по службеној дужности осумњиченом М. С. Даље, Суд БиХ је навео да је Тужилаштво БиХ 6. јуна 2018. године доставило допис којим је Суд БиХ обавијестило да је 7. фебруара 2014. године донесена наредба о обустављању истраге против раније осумњиченог М. С. и других, која је осумњиченом М. С. достављена 12. маја 2014. године. У вези с тим, Суд БиХ је указао да је одредбом члана 186 став 2 ЗКПБиХ прописано да захтјев с подацима о висини трошкова може да се поднесе најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања одлуке о обустављању кривичног поступка. Дакле, Суд БиХ је навео да је у околностима конкретног случаја осумњичени обавијештен о обустављању истраге 12. маја 2014. године, који се, у смислу одредбе члана 186 став 2 ЗКПБиХ, има узети као дан достављања правоснажне одлуке о обустављању кривичног поступка, па како је апелант захтјев за накнаду трошкова кривичног поступка поднио суду 25. маја 2018. године, дакле, ван рока од шест мјесеци који се, с обзиром на циљ и правну природу, има сматрати преклузивним, аналогно томе је примјеном одредбе члана 311 ЗКПБиХ апелантов захтјев одбачен као неблаговремено поднесен.

13. Рјешењем Суда БиХ број С1 2 К 002564 18 Кж од 3. јула 2018. године апелантова жалба изјављена против првостепеног рјешења од 7. јуна 2018. године је одбијена као неоснована.

14. У образложењу рјешења Суд БиХ је навео да је апелант изјавио жалбу против првостепеног рјешења због битне повреде одредаба ЗКПБиХ. Наиме, апелант сматра да је Суд БиХ паушално оцијенио одредбе члана 186 став 2

ЗКПБиХ, као и да је пропустио да оцијени одредбе од чл. 168 до 177 цитираног закона, Закон о адвокатури и Одлуку о накнади трошкова адвоката. Даље, апелант је указао да је Тужилаштво 12. маја 2014. године обавијестило осумњиченог о обустављању истраге, али да то није искључивало да се обавијести и он, као бранилац осумњиченог по службеној дужности, и да на тај начин буде упознат са исходом кривичног поступка, што произилази из одредбе члана 186 ЗКП на коју се првостепени суд позива. Апелант је, такође, нагласио да право на накнаду трошкова има бранилац, а не осумњичени, те с обзиром на то да је ангажован по службеној дужности, сматра да је требало да буде упознат са исходом кривичног поступка. Након што је испитао пресуду првостепеног суда у границама жалбених разлога, Суд БиХ је указао да је првостепени суд поступио у складу са одредбом члана 186 став 2 ЗКПБиХ којом је прописано да захтјев са подацима о висини трошкова може да се поднесе најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања одлуке о обустављању кривичног поступка, чији је бранилац по службеној дужности био апелант, дакле, управо како је то и прописано одредбом члана 224 став 2 ЗКПБиХ. Наведеном одредбом ЗКПБиХ прописано је да ће о обустављању истраге, као и о разлозима за обустављање истраге тужилац писменим путем обавијестити оштећеног који има права предвиђена чланом 216 овог закона, као и осумњиченог ако је испитан и лице које је пријавило кривично дјело. Дакле, супротно апелантовим жалбеним наводима, Суд БиХ сматра да не произилази да је обавеза Тужилаштва БиХ била да о разлозима о обустављању истраге у односу на осумњиченог обавијести, поред осумњиченог, и његовог браниоца постављеног по службеној дужности. Даље, Суд БиХ је указао на улогу браниоца у кривичном поступку, у смислу да његов однос са браником произилази из садржине појма формалне одбране који подразумијева, поред осталог, и уредно обављање дужности, првенствено контактирање са осумњиченим, праћење рокова, присуствовање радњама и сл. Дакле, Суд БиХ сматра да је Тужилаштво БиХ испунило своју обавезу тако што је осумњиченог обавијестило о обустављању поступка истраге против њега за шта је апелант, као његов бранилац постављен по службеној дужности, био дужан, уредно обављајући дужност, да буде информисан, контактирајући браника и пратећи рокове важне за предузимање потребних радњи и сл. Према томе, супротно апелантовим наводима, Суд БиХ сматра да је првостепени суд исправно поступио када је примјеном одредбе члана 186 став 2 ЗКПБиХ а у вези са чланом 224 став 2 цитираног закона закључио да је апелант трошковник том суду доставио након протекла рока од шест мјесеци, рачунајући од дана достављања наредбе о обустављању истраге осумњиченом, односно по протеклу рока прописаног у одредби члана 186 став 2 ЗКПБиХ. Стога, Суд БиХ је примјеном одредбе члана 321 ст. 1 и 3 ЗКПБиХ одлучио као у изреци рјешења.

IV. Апелација

а) Наводи из апелација

15. Апелант сматра да му је у предметним поступцима повријеђено право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). У вези с тим, наводи да је Суд БиХ паушално оцијенио одредбе члана 186 став 2 ЗКПБиХ, да је пропустио да оцијени одредбе од чл. 168 до 177 ЗКПБиХ [одредбе о достављању писмена], Закон о адвокатури, Одлуку о накнади трошкова адвоката. Апелант у апелацији број АП 5053/18 указује да је Тужилаштво БиХ 27. маја 2015. године обавијестило осумњиченог Е. И. о

обушављању истраге, а у апелацији број АП 5054/18 указује да је Тужилаштво БиХ 12. маја 2014. године обавијестило осумњиченог М. С. о обушављању истраге, али да то не искључује и обавезу да се он, као бранилац по службеној дужности раније осумњичених, обавијести о обушављању истраге. Дакле, апелант тврди да суд није оцијенио чињеницу да као бранилац раније осумњичених никад није примио одлуке о обушављању истраге и да на тај начин буде упознат са исходом кривичних поступака, а што произилази из одредбе члана 186 став 2 ЗКБиХ на коју одредбу закона се позива првостепени суд. Такође, истиче да право на накнаду трошкова има бранилац, а не осумњичени сходно одредбама Закона о адвокатури. Стога, апелант тврди да је Суд БиХ приликом доношења побијаних рјешења произвољно оцијенио одредбу члана 186 став 2 ЗКПБиХ на који начин је онемогућено да оствари своја права.

16. У допуни апелације број АП 5053/18 апелант је доставио акт Тужилаштва БиХ број Т20 0 КТ 0016592 18 од 29. новембра 2019. године у којем је Тужилаштво у погледу оспорених рјешења указало, а у прилог тврдњи Суда БиХ, да је Тужилаштво било дужно да обавијести апеланта о обушављању истраге против његовог браћеника, све у складу са одредбама члана 186 став 2 ЗКПБиХ, да је искључиво право браниоца да буде упознат са свим новим чињеницама у поступку, односно да је обавеза Суда и Тужилаштва да све одлуке и поднеске доставе браниоцу, у конкретном случају апеланту, посебно због тога што се радило о браниоцу постављеном по службеној дужности осумњиченом.

б) Одговори на апелације

17. Суд БиХ је у одговору на апелацију број АП 5053/18 навео да је Тужилаштво водило истрагу против осумњиченог Е. И. због постојања основане сумње да је починио прецизније означена кривична дјела, која је обушављена наредбом Тужилаштва од 11. маја 2015. године. Даље је наведено да је апелант у овом предмету имао статус браниоца по службеној дужности раније осумњиченог Е. И. Суд БиХ је, такође, указао да је оспореним рјешењима одбачен као неблаговремен апелантов захтјев за накнаду награде и нужних издатака браниоца које је предузео поступајући као бранилац по службеној дужности на основу одредбе члана 311 ЗКПБиХ у вези са чланом 186 став 2 ЗКПБиХ. У вези с тим је указао да тумачењем улоге браниоца у кривичном поступку, те односа са браћеником који произилази из садржине појма формалне одбране произилази и уредно обављање дужности браниоца, која се огледа у контактирању са осумњиченим, праћењу рокова, присуствовању радњама и сл. Стога, Суд БиХ сматра да су побијана рјешења правилна и законита, а да су наводи из апелације апсолутно неосновани и предлаже да се апелација одбије.

18. Суд БиХ је у одговору на апелацију број АП 5054/18 навео да је Тужилаштво БиХ водило истрагу против осумњиченог М. С. због постојања основане сумње да је починио прецизирана кривична дјела, која је обушављена наредбом Тужилаштва БиХ од 7. фебруара 2014. године. Даље је наведено да је апелант у овом предмету имао статус браниоца по службеној дужности раније осумњиченог М. С., те да је оспореним рјешењима одбачен као неблаговремен апелантов захтјев за накнаду награде и нужних издатака које је предузео поступајући као бранилац по службеној дужности на основу одредбе члана 311 ЗКПБиХ у вези са чланом 186 став 2 ЗКПБиХ. У вези с тим је указао да тумачењем улоге браниоца у кривичном поступку, те односа са браћеником који произилази из садржине појма формалне одбране произилази и уредно обављање дужности браниоца, која се

огледа у контактирању са осумњиченим, праћењу рокова, присуствовању радњама и сл. Стога, Суд БиХ сматра да су побијана рјешења правилна и законита, а да су наводи из апелације апсолутно неосновани и предлаже да се апелација одбије.

19. Тужилаштво БиХ је у одговору на апелације навело да је Суд БиХ поставио апеланта за браниоца осумњиченог Е. И. рјешењем од 15. децембра 2014. године, а осумњиченом М. С. рјешењем од 27. маја 2010. године. Даље је наведено да је Тужилаштво донијело наредбу о обушављању истраге 11. маја 2015. године, односно 12. маја 2014. године, те да је о обушављању истраге, као и о разлозима за обушављање истраге у писменој форми обавијештен осумњичени Е. И., односно М. С. Такође је истакло да све одлуке које се тичу трошкова кривичног поступка доноси Суд БиХ.

V. Релевантни прописи

20. **Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине** ("Службени гласник БиХ" бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17-Одлука УСБиХ, 42/18-Рјешење УСБиХ и 65/18)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст релевантних одредаба Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, сачињен у Уставном суду БиХ, који гласи:

Члан 7. став (2)

Право на одбрану

(2) Ако осумњичени, односно оптужени сам не узме браниоца, поставиће му се бранилац кад је то одређено овим законом.

Члан 50.

Предузимање радњи од стране браниоца

(1) Бранилац мора, заступајући осумњиченог, односно оптуженог, предузимати све неопходне радње у циљу утврђивања чињеница, прикупљања доказа који иду у корист осумњиченог, односно оптуженог, као и заштите њихових права.

(2) Права и дужности браниоца не престају у случају опозива пуномоћни, све док судија, односно вијеће не разријеши браниоца његових права и дужности.

Члан 163.

Врсте одлука

(1) У кривичном поступку одлуке се доносе у облику пресуде, рјешења и наредбе.

(2) Пресуду доноси само Суд, а рјешење и наредбу доноси и други органи који учествују у кривичном поступку.

Члан 171. став (4)

Садржај личног достављања

(4) Ако оптужени има браниоца, оптужница и све одлуке од чијег достављања тече рок за жалбу, као и жалба противне странке која се доставља ради одговора, доставиће се браниоцу и оптуженом по одредбама члана 170. овог закона. У том случају, рок за изјаву правног лијека, односно одговора на жалбу тече од дана достављања писмена оптуженом или браниоцу. Ако се оптуженом не може доставити одлука, односно жалба зато што није пријавио промјену адресе, та ће се одлука, односно жалба истаћи на огласној табли Суда. По протеклу рока од осам дана од дана истицања сматра се да је извршено пуноважно достављање.

[...].

Члан 185. став (1), став (2) тачка х), ст. (3) (4) и (5)**Врсте трошкова**

(1) Трошкови кривичног поступка су издаци учињени поводом кривичног поступка од његовог покретања до његовог завршетка.

(2) Трошкови кривичног поступка обухватају:

[...]

х) награду и нужне издатке браниоца,

[...]

(3) Паушални износ утврђује се у оквиру износа одређених одговарајућим прописом, с обзиром на трајање и сложеност поступка и имовно стање лица обавезног да плати овај износ.

(4) Трошкови из става 2. тач. а. до ф. овог члана и нужни издаци постављеног браниоца исплаћују се унапријед из средстава Тужилаштва, односно Суда, а наплаћују се касније од лица која су дужна да их накнаде по одредбама овог закона. Орган који води кривични поступак дужан је да све трошкове који су унапријед уплаћени унесе у попис који се прилаже спису.

(5) На захтјев одбране, награда за постављеног браниоца може се исплаћивати у току поступка у редовним интервалима које Суд утврди, узимајући у обзир чињенице и околности сваког предмета. У изузетним околностима, Суд може одредити и да се исплата изврши унапријед, прије него што настану издаци.

[...]

Члан 186. став (2)**Одлука о трошковима**

(2) Ако недостају подаци о висини трошкова, Суд ће донијети посебно рјешење о висини трошкова, кад се ти подаци прибаве. Захтјев с подацима о висини трошкова може се поднијети најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања правоснажне пресуде или рјешења о обустави кривичног поступка лицу које има право да постави такав захтјев.

[...]

Члан 189. ст. (1) (3) и (4)**Трошкови поступка у случају обуставе поступка, ослобађајуће или одбијајуће пресуде**

(1) Кад се обустави кривични поступак или кад се донесе пресуда којом се оптужени ослобађа оптужбе или којом се оптужба одбија, изрећи ће се у рјешењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 185. става 2. тач. а. до ф. овог закона, као и нужни издаци оптуженог и нужни издаци и награда браниоца падају на терет буџетских средстава, осим у случајевима одређеним у ставу 2. овог члана.

(3) Кад Суд одбије оптужбу због ненадлежности, одлуку о трошковима донијеће надлежни суд.

(4) Ако захтјев за накнаду нужних издатака и награде из става 1. овог члана не буде усвојен или Суд о њему не донесе одлуку у року од три мјесеца од дана подношења захтјева, оптужени и бранилац имају право да потраживања остварују у парничном поступку против Босне и Херцеговине.

Члан 224. став (2)**Обустава истраге**

(2) О обустављању истраге као и о разлозима за обустављање истраге тужилац ће у писаној форми обавијестити оштећеног који има права предвиђена у члану 216. овог закона, као и осумњиченог ако је испитан, и лице које је пријавило кривично дјело.

Члан 311.**Одбацивање жалбе као неблагоприятне**

Жалба ће се одбацивати рјешењем као неблагоприятна ако се утврди да је поднијета након протекла законског рока за њено подношење.

21. Закон о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 и 42/11)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст релевантних одредаба Закона о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 и 42/11), сачињен у Уставном суду БиХ, који гласи:

Адвокатске награде и накнаде**Члан 31. ст. (4) и (6)**

Адвокат има право да захтјева и да прими награду за извршени рад и надокнаду трошкова насталих у вези са радом, у складу са одредбама Тарифе.

Судови и други државни органи у одлуци о трошковима поступка адвоката за пружање правне помоћи страници одређиват ће награду адвокату према одредбама става 5. овог члана, уколико је награда адвоката по адвокатској тарифи виша од износа из става 5., осим уколико је адвокат са својим клијентом уговорио висину награде у писаном облику у складу са важећим прописима, што не може оптеретити супротну страну.

[...]

(За потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима.)

VI. Допустивост

22. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

23. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

24. У предмету број АП 5053/18 предмет оспоравања апелацијом је Рјешење Суда БиХ број С1 2 К 016635 18 Кж 3 од 4. јула 2018. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорено рјешење апелант је примио 10. јула 2018. године, а апелација је поднесена 6. септембра 2018. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. У предмету број АП 5054/18 18 предмет оспоравања апелацијом је Рјешење Суда БиХ број С1 2 К 002564 18 Кж од 3. јула 2018. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорено рјешење апелант је примио 18. јула 2018. године, а апелација је поднесена 6. септембра 2018. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелације у предметима бр. АП 5053/18 и АП 5054/18 испуњавају и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда, јер не постоји неки формални разлог због којег нису допустиве, нити су очигледно (*prima facie*) неосноване.

25. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине и члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног

суда, Уставни суд је утврдио да предметне апелације испуњавају услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

26. Апелант сматра да му је рјешењима Суда БиХ број С1 2 К 016635 18 Кж 3 од 4. јула 2018. године и број С1 2 К 002564 18 Кж од 3. јула 2018. године повријеђено право на имовину из члана II/3к) и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на имовину

27. Члан II/3к) Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

3) *Набрајање права*

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

[...]

к) Право на имовину.

28. Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију гласи:

Свако физичко или правно лице има право на мирно уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим принципима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не умањују право државе да примјењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересом, или да би обезбиједила плаћање пореза или других доприноса или казни.

29. Приликом разматрања да ли је дошло до повреде члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију Уставни суд, прије свега, мора да утврди да ли апелант има "имовину" у смислу члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

30. У вези с тим, Уставни суд указује да, према конзистентној пракси Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) и Уставног суда, "имовина", у смислу члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, може да буде или "постојећа имовина" или "добра", укључујући и потраживања у односу на која лице има бар "легитимно очекивање" да ће их реализовати (види, Европски суд, *Jantner protiv Slovacke*, представка број 39050/97, пресуда од 4. марта 2003. године, став 27, и Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП 2349/06 од 27. фебруара 2008. године, став 44, доступна на интернетској страници Уставног суда www.ustavnisud.ba). При томе Уставни суд указује да "легитимно очекивање" мора да буде много конкретније од саме наде, ма колико она била разумна, и мора да се заснива на законској одредби или правном акту као што је судска одлука (види, Европски суд, *Koresku protiv Slovacke*, представка број 44912/98, пресуда од 28. септембра 2004. године, ст. 48-49, и Уставни суд, Одлука о допустивости број АП 2361/06 од 10. јануара 2008. године, став 10, доступна на интернетској страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

31. У конкретним случајевима Уставни суд запажа да је апелант постављеним захтјевима тражио да му се исплате накнада награде и нужних издатака насталих у кривичним поступцима у којим је рјешењем Суда БиХ од 15. децембра 2014. године постављен за браниоца по службеној дужности раније осумњиченог Е. И., а рјешењем Суда БиХ од 27. маја 2010. године је постављен за браниоца по службеној дужности раније осумњиченог М. С. Уставни суд у конкретним случајевима сматра да трошкови кривичног поступка апеланту неспорно припадају према чл. 185, 186

став 2 и члану 189 ЗКПБиХ и одредбама Закона о адвокатури БиХ. Стога, Уставни суд сматра да је апелант имао оправдано очекивање које представља "имовину" у смислу члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Стога је члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију примјењив у овим случајевима.

32. Иако се апелант није конкретно позвао на неки од принципа садржаних у члану 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, Уставни суд сматра да се у конкретним случајевима ради о мијешању у апелантово право на имовину у смислу другог правила првог става члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, јер је оспореним одлукама апелантов захтјев одбачен због формалних разлога, јер је поднесен протеком рока од шест мјесеци од дана достављања наредбе о обустављању истраге против осумњичених.

33. Уставни суд треба утврдити: а) да ли је мијешање предвиђено законом, б) да ли мијешање служи законитом циљу у јавном интересу и ц) да ли је мијешање пропорционално циљу, тј. да ли успоставља правичну равнотежу између апелантовог права и општег јавног интереса.

34. У вези с тим, Уставни суд запажа да су оспорене одлуке Суда БиХ засноване на одредби члана 186 став 2 ЗКПБиХ који је јавно објављен у службеном гласилу, а одредбом наведеног члана је прописан рок од шест мјесеци од дана достављања правоснажне пресуде или рјешења о обустављању кривичног поступка лицу које има право да постави такав захтјев. Суд БиХ је своје одлуке којим је апелантов захтјев за накнаду трошкова кривичног поступка одбацио као поднесен неблаговремено образложио "тумачењем улоге браниоца у кривичном поступку, те односом са браником који произилази из садржине појма формалне одбране и уредно обављање дужности браниоца, која се огледа у контактирању са осумњиченим, праћењу рокова, присуствовању радњама и сл.". У погледу апелантових навода да Суд БиХ, у смислу цитиране одредбе ЗКПБиХ, није оцијенио чињеницу да као бранилац раније осумњичених није обавијештен о обустављању истраге, јер није примио одлуке о обустављању кривичног поступка, Уставни суд запажа да је апелант као бранилац раније осумњиченог Е. И. постављен рјешењем тог суда од 15. децембра 2014. године, а осумњиченог М. С. рјешењем од 27. маја 2010. године. Уставни суд сматра да апелантово право да буде обавијештен о обустављању истраге и да је, заправо, он једино овлашћено лице за истицање захтјева да прими награду за извршени рад и надокнаду трошкова насталих у вези са радом у кривичном поступку, а не осумњичени. У таквим околностима је неспорно да је, дакле, апелант, у смислу члана 186 став 2 ЗКП у вези са чл. 185 и 189 ЗКПБиХ и чланом 31 став 3 Закона о адвокатури, "лице које има право да постави такав захтјев" (за исплату трошкова) и да му је, стога, било неопходно доставити наведену наредбу и од тог момента рачунати да ли је захтјев поднесен "најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања правоснажне пресуде или рјешења о обустављању кривичног поступка". С тим у вези, Уставни суд подсјећа да је одредбом члана 171 став 4 прописано: "Ако оптужени има браниоца, оптужница и све одлуке од чијег достављања тече рок за жалбу, као и жалба противне странке која се доставља ради одговара, доставиће се браниоцу и оптуженом по одредбама члана 170 овог закона...", као и да се достављање писмена врши у складу са чланом 172 став 1 цитираног закона. Имајући у виду цитиране одредбе закона, Уставни суд је установио да је рок за подношење захтјева за накнаду трошкова кривичног поступка у односу на апеланта требало да тече од дана када је њему достављена наредба о обустављању истраге као

браниоцу постављеном по службеној дужности раније осумњичених (која апеланту у околностима предметних случајева није никад достављана), а не од дана достављања наредбе осумњиченим. Осим наведеног, Уставни суд запажа да Суд БиХ ничим није оспорио апелантове тврдње да му наредба о обустављању истраге против осумњичених није достављена, односно да је наредба достављена само раније осумњиченим. Према томе, Уставни суд закључује да су се надлежни судови арбитражном примјеном релевантних одредаба ЗКПБиХ "незаконито" умијешали у апелантово право на накнаду трошкова поступка у смислу да су га оспореним рјешењима о одбацивању апелантовог захтјева за накнаду трошкова, као браниоца осумњичених по службеној дужности, лишили тога права „јер је апелант, у смислу праксе Европског суда, у таквим околностима имао само теоријски и илузорно, а не и практично и дјелотворно право на накнаду". Самим тим не може да се прихвати правно становиште редовних суда изражено у оспореним одлукама Суда БиХ, јер би апелант у том случају сносио неоправдан терет у смислу немогућности да оствари своје право прописано законом.

35. Према томе, Уставни суд сматра да је оспореним одлукама Суда БиХ повријеђено апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

VIII. Закључак

36. Уставни суд закључује да постоји повреда апелантовог права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију када је Суд БиХ приликом одлучивања о праву апеланта као браниоца по службеној дужности осумњичених Е. И. и М. С. за накнаду трошкова захтјев одбацио као неблаговремен, произвољно примјенивши одредбу члана 186 став 2 ЗКПБиХ којом је јасно регулисано да рок за подношење захтјева у погледу исплате награде, накнаде и нужних издатака тече шест мјесеци од дана достављања рјешења о обустављању кривичног поступка лицу које има право да такав захтјев постави, при чему Суд БиХ ничим није оспорио апелантове тврдње да му наредба о обустављању истраге против осумњичених није достављена.

37. На основу члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

38. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Златко М. Кнежевић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вјећу, у предмету број **AP 5053/18**, рјешавајући апелацију **Fadila Abaza**, на основу члана VI/3.b) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 62. став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник

Мато Тодић, потпредсједник

Мирсад Ћеман, потпредсједник

Валерија Галић, судкиња

Миодраг Симовић, судија

Сеада Палавић, судкиња

на сједници одржаној 4. јуна 2020. године донио је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Усвајају се апелације **Fadila Abaza** број AP 5053/18 и број AP 5054/18.

Утврђује се повреда права на имовину из члана II/3.k) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Укидају се рјешења Суда Босне и Херцеговине број S1 2 K 016635 18 Kž 3 од 4. јула 2018. године и број S1 2 K 002564 18 Kž од 3. јула 2018. године.

Предмети се враћају Суду Босне и Херцеговине, који је дужан да по hitnom поступку донесе нове одлуке, у складу са чланом II/3.k) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Суду Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистrikта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Fadil Abaz (у даљњем тексту: апелант) из Сарајева поднио је 6. септембра 2018. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против рјешења Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) број S1 2 K 016635 18 Kž 3 од 4. јула 2018. године и број S1 2 K 016635 14 Krn од 6. јуна 2018. године. Апелант је допунио апелацију 25. децембра 2019. године. Апелација је заведена под бројем AP 5053/18.

2. Апелант је 6. септембра 2018. године поднио још једну апелацију Уставном суду против рјешења Суда БиХ број S1 2 K 002564 18 Kž од 3. јула 2018. године и број S1 2 K 002564 10 Krn од 7. јуна 2018. године. Апелација је заведена под бројем AP 5054/18.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. S obzirom na to da su Ustavnom sudu dostavljene dvije apelacije protiv presuda Suda BiH koje se zasnivaju na identičnom pravnom osnovu i tvrdnjama o povredi ustavnih prava, Ustavni sud je, u skladu sa članom 32. stav (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju predmeta br. AP 5053/18 i AP 5054/18 u kojima će se voditi jedan postupak i donijeti jedna odluka pod brojem AP 5053/18.

4. Ustavni sud je, na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužilaštva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo BiH) zatražio 4, odnosno 6. marta 2020. godine da dostave odgovore na apelaciju.

5. Sud BiH je dostavio odgovor na apelacije 17. marta, a Tužilaštvo BiH 16. marta 2020. godine.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenta predložene Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

a) AP 5053/18

7. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 16635 14 Krn od 6. juna 2018. godine odbačen je kao neblagovremen zahtjev apelanta kao advokata ranije osumnjičenog E. I. za naknadu nagrade i nužnih izdataka branioca.

8. Sud BiH je naveo da je apelant 25. maja 2018. godine podnio zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka nastalih u krivičnom postupku koji je protiv ranije osumnjičenog E. I. vođen pred Sudom BiH u periodu od 17. decembra 2014. godine do 23. aprila 2015. godine, a u okviru istrage Tužilaštva vođene pod brojem T20 0 KTO 0008636 14. Sud BiH je utvrdio da iz stanja u spisu proizlazi da je Tužilaštvo vodilo istragu protiv tada osumnjičenog E. I., koja je obustavljena naredbom Tužilaštva BiH od 11. maja 2015. godine. U vezi s tim, Sud BiH je ukazao da je odredbom člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPBiH) regulirano da, kada se krivični postupak obustavi, ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe, ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tač. a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava, dok je odredbom člana 186. stav 2. citiranog zakona propisano da se zahtjev s podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke o obustavi krivičnog postupka. Dakle, Sud BiH je naveo da je u okolnostima konkretnog slučaja osumnjičeni obaviješten o obustavi istrage 30. maja 2015. godine, koji se, u smislu odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH, ima uzeti kao dan dostavljanja pravosnažne odluke o obustavi krivičnog postupka, pa kako je apelant zahtjev za naknadu troškova krivičnog postupka podnio sudu 25. maja 2018. godine, dakle, izvan roka od šest mjeseci koji se, s obzirom na cilj i pravnu prirodu, ima smatrati prekluzivnim, analogno tome je primjenom odredbe člana 311. ZKPBiH apelantov zahtjev odbačen kao neblagovremeno podnesen.

9. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. jula 2018. godine apelantova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja od 6. juna 2018. godine je odbijena kao neosnovana.

10. U obrazloženju rješenja Sud BiH je naveo da je apelant izjavio žalbu protiv prvostepenog rješenja zbog bitne povrede odredaba ZKPBiH. Naime, apelant smatra da je Sud BiH paušalno ocijenio odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH, kao i da je propustio da ocijeni odredbe od čl. 168. do 177. citiranog zakona, Zakon o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o advokaturi) i Odluku o naknadi troškova advokata. Dalje, apelant je ukazao da je Tužilaštvo 27. maja 2015. godine obavijestilo osumnjičenog o obustavi istrage, ali da to nije isključivalo da se obavijesti i on, kao branilac osumnjičenog po službenoj dužnosti, i da na taj način bude upoznat sa ishodom krivičnog postupka, što proizlazi iz odredbe člana 186. ZKP na koju se prvostepeni sud poziva. Apelant je, također, naglasio da pravo na naknadu troškova ima branilac, a ne osumnjičeni, te s obzirom na to da je angažiran po službenoj dužnosti, smatra da je trebalo da bude upoznat sa ishodom krivičnog postupka. Nakon što je ispitao presudu prvostepenog suda u granicama žalbenih razloga Sud BiH je ukazao da je prvostepeni sud postupio u skladu sa odredbom člana 186. stav 2. ZKPBiH kojom je propisano da se zahtjev sa podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke o obustavi krivičnog postupka, čiji je branilac po službenoj dužnosti bio apelant, dakle, upravo kako je to i propisano odredbom člana 224. stav 2. ZKPBiH. Navedenom odredbom ZKPBiH propisano je da će o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage tužilac pismenim putem obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena članom 216. ovog zakona, kao i osumnjičenog ako je ispitan i lice koje je prijavilo krivično djelo. Dakle, suprotno apelantovim žalbenim navodima, Sud BiH smatra da ne proizlazi da je obaveza Tužilaštva bila da o razlozima obustave istrage u odnosu na osumnjičenog obavijesti, pored osumnjičenog, i njegovog branioca postavljeno po službenoj dužnosti. Dalje, Sud BiH je ukazao na ulogu branioca u krivičnom postupku, u smislu da njegov odnos sa branjenikom proizlazi iz sadržaja pojma formalne

odbrane koji podrazumijeva, pored ostalog, i uredno obavljanje dužnosti, prvenstveno kontaktiranje sa osumnjičenim, praćenje rokova, prisustvovanje radnjama i sl. Dakle, Sud BiH smatra da je Tužilaštvo ispunilo svoju obavezu tako što je osumnjičenog obavijestilo o obustavi postupka istrage protiv njega za šta je apelant, kao njegov branilac postavljen po službenoj dužnosti, bio dužan uredno obavljajući dužnost da bude informiran, kontaktirajući branjenika i prateći rokove važne za preduzimanje potrebnih radnji i sl. Prema tome, suprotno apelantovim navodima, Sud BiH smatra da je prvostepeni sud ispravno postupio kada je primjenom odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH a u vezi sa članom 224. stav 2. citiranog zakona zaključio da je apelant tom sudu dostavio troškovnik nakon proteka roka od šest mjeseci, računajući od dana dostavljanja naredbe o obustavi istrage osumnjičenom, odnosno po proteku roka propisanog u odredbi člana 186. stav 2. ZKPBiH. Stoga, Sud BiH je primjenom odredbe člana 321. st. 1. i 3. ZKPBiH odlučio kao u izreci rješenja.

b) AP 5054/18

11. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 002564 10 Krn od 7. juna 2018. godine odbačen je kao neblagovremen zahtjev apelanta kao advokata ranije osumnjičenog M. S. za naknadu nagrade i nužnih izdataka branioca.

12. Sud BiH je naveo da je apelant 25. maja 2018. godine podnio zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka nastalih u krivičnom postupku koji je protiv ranije osumnjičenog M.S. vođen pred Sudom BiH u krivičnom predmetu protiv osumnjičenog D. J. i dr., zbog krivičnog djela organizirani kriminal iz člana 250. st. 2. i 3. KZBiH u vezi sa krivičnim djelom neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. KZBiH i krivičnim djelom neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe iz člana 193. stav 1. KZBiH. Apelant je rješenjem Suda BiH od 27. maja 2010. godine postavljen za branioca po službenoj dužnosti osumnjičenom M. S. Dalje, Sud BiH je naveo da je Tužilaštvo BiH 6. juna 2018. godine dostavilo dopis kojim je Sud BiH obavijestilo da je 7. februara 2014. godine donesena naredba o obustavi istrage protiv ranije osumnjičenog M. S. i drugih, koja je osumnjičenom M. S. dostavljena 12. maja 2014. godine. U vezi s tim, Sud BiH je ukazao da je odredbom člana 186. stav 2. ZKPBiH propisano da se zahtjev s podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke o obustavi krivičnog postupka. Dakle, Sud BiH je naveo da je u okolnostima konkretnog slučaja osumnjičeni obaviješten o obustavi istrage 12. maja 2014. godine, koji se, u smislu odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH, ima uzeti kao dan dostavljanja pravosnažne odluke o obustavi krivičnog postupka, pa kako je apelant zahtjev za naknadu troškova krivičnog postupka podnio sudu 25. maja 2018. godine, dakle, izvan roka od šest mjeseci koji se, s obzirom na cilj i pravnu prirodu, ima smatrati prekluzivnim, analogno tome je primjenom odredbe člana 311. ZKPBiH apelantov zahtjev odbačen kao neblagovremeno podnesen.

13. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. jula 2018. godine apelantova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja od 7. juna 2018. godine je odbijena kao neosnovana.

14. U obrazloženju rješenja Sud BiH je naveo da je apelant izjavio žalbu protiv prvostepenog rješenja zbog bitne povrede odredaba ZKPBiH. Naime, apelant smatra da je Sud BiH paušalno ocijenio odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH, kao i da je propustio da ocijeni odredbe od čl. 168. do 177. citiranog zakona, Zakon o advokaturi i Odluku o naknadi troškova advokata. Dalje, apelant je ukazao da je Tužilaštvo 12. maja 2014. godine obavijestilo osumnjičenog o obustavi istrage, ali da to nije isključivalo da se obavijesti i on, kao branilac osumnjičenog po službenoj dužnosti, i da na taj način bude upoznat sa ishodom krivičnog postupka, što

proizlazi iz odredbe člana 186. ZKP na koju se prvostepeni sud poziva. Apelant je, također, naglasio da pravo na naknadu troškova ima branilac, a ne osumnjičeni, te s obzirom na to da je angažiran po službenoj dužnosti, smatra da je trebalo da bude upoznat sa ishodom krivičnog postupka. Nakon što je ispitao presudu prvostepenog suda u granicama žalbenih razloga, Sud BiH je ukazao da je prvostepeni sud postupio u skladu sa odredbom člana 186. stav 2. ZKPBiH kojom je propisano da se zahtjev sa podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke o obustavi krivičnog postupka, čiji je branilac po službenoj dužnosti bio apelant, dakle, upravo kako je to i propisano odredbom člana 224. stav 2. ZKPBiH. Navedenom odredbom ZKPBiH propisano je da će o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage tužilac pismenim putem obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena članom 216. ovog zakona, kao i osumnjičenog ako je ispitan i lice koje je prijavilo krivično djelo. Dakle, suprotno apelantovim žalbenim navodima, Sud BiH smatra da ne proizlazi da je obaveza Tužilaštva BiH bila da o razlozima o obustavi istrage u odnosu na osumnjičenog obavijesti, pored osumnjičenog, i njegovog branioca postavljeno po službenoj dužnosti. Dalje, Sud BiH je ukazao na ulogu branioca u krivičnom postupku, u smislu da njegov odnos sa branjenikom proizlazi iz sadržaja pojma formalne odbrane koji podrazumijeva, pored ostalog, i uredno obavljanje dužnosti, prvenstveno kontaktiranje sa osumnjičenim, praćenje rokova, prisustvovanje radnjama i sl. Dakle, Sud BiH smatra da je Tužilaštvo BiH ispunilo svoju obavezu tako što je osumnjičenog obavijestilo o obustavi postupka istrage protiv njega za šta je apelant, kao njegov branilac postavljen po službenoj dužnosti, bio dužan, uredno obavljajući dužnost, da bude informiran, kontaktirajući branjenika i prateći rokove važne za preduzimanje potrebnih radnji i sl. Prema tome, suprotno apelantovim navodima, Sud BiH smatra da je prvostepeni sud ispravno postupio kada je primjenom odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH a u vezi sa članom 224. stav 2. citiranog zakona zaključio da je apelant troškovnik tom sudu dostavio nakon proteka roka od šest mjeseci, računajući od dana dostavljanja naredbe o obustavi istrage osumnjičenom, odnosno po proteku roka propisanog u odredbi člana 186. stav 2. ZKPBiH. Stoga, Sud BiH je primjenom odredbe člana 321. st. 1. i 3. ZKPBiH odlučio kao u izreci rješenja.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

15. Apelant smatra da mu je u predmetnim postupcima povrijeđeno pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). U vezi s tim, navodi da je Sud BiH paušalno ocijenio odredbe člana 186. stav 2. ZKPBiH, da je propustio da ocijeni odredbe od čl. 168. do 177. ZKPBiH [odredbe o dostavljanju pismena], Zakon o advokaturi, Odluku o naknadi troškova advokata. Apelant u apelaciji broj AP 5053/18 ukazuje da je Tužilaštvo BiH 27. maja 2015. godine obavijestilo osumnjičenog E. I. o obustavi istrage, a u apelaciji broj AP 5054/18 ukazuje da je Tužilaštvo BiH 12. maja 2014. godine obavijestilo osumnjičenog M. S. o obustavi istrage, ali da to ne isključuje i obavezu da se on, kao branilac po službenoj dužnosti ranije osumnjičenih, obavijesti o obustavi istrage. Dakle, apelant tvrdi da sud nije ocijenio činjenicu da kao branilac ranije osumnjičenih nikad nije primio odluke o obustavi istrage i da na taj način bude upoznat sa ishodom krivičnih postupaka, a što proizlazi iz odredbe člana 186. stav 2. ZKBiH na koju odredbu zakona se poziva prvostepeni sud. Također, ističe da pravo na naknadu troškova ima branilac, a ne osumnjičeni shodno odredbama Zakona o advokaturi. Stoga, apelant tvrdi da je Sud

BiH prilikom donošenja pobijanih rješenja proizvoljno ocijenio odredbu člana 186. stav 2. ZKPBiH na koji način je onemogućeno da ostvari svoja prava.

16. U dopuni apelacije broj AP 5053/18 apelant je dostavio akt Tužilaštva BiH broj T20 0 KT 0016592 18 od 29. novembra 2019. godine u kojem je Tužilaštvo u pogledu osporenih rješenja ukazalo, a u prilog tvrdnji Suda BiH, da je Tužilaštvo bilo dužno da obavijesti apelanta o obustavi istrage protiv njegovog branjenika, sve u skladu sa odredbama člana 186. stav 2. ZKPBiH, da je isključivo pravo branioca da bude upoznat sa svim novim činjenicama u postupku, odnosno da je obaveza Suda i Tužilaštva da sve odluke i podneske dostave braniocu, u konkretnom slučaju apelantu, posebno zbog toga što se radilo o braniocu postavljenom po službenoj dužnosti osumnjičenom.

b) Odgovori na apelacije

17. Sud BiH je u odgovoru na apelaciju broj AP 5053/18 naveo da je Tužilaštvo vodilo istragu protiv osumnjičenog E. I. zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio preciznije označena krivična djela, koja je obustavljena naredbom Tužilaštva od 11. maja 2015. godine. Dalje je navedeno da je apelant u ovom predmetu imao status branioca po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog E. I. Sud BiH je, također, ukazao da je osporenim rješenjima odbačen kao neblagovremen apelantov zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka branioca koje je preduzeo postupajući kao branilac po službenoj dužnosti na osnovu odredbe člana 311. ZKPBiH u vezi sa članom 186. stav 2. ZKPBiH. U vezi s tim je ukazao da tumačenjem uloge branioca u krivičnom postupku, te odnosa sa branjenikom koji proizlazi iz sadržaja pojma formalne odbrane proizlazi i uredno obavljanje dužnosti branioca, koja se ogleda u kontaktiranju sa osumnjičenim, praćenju rokova, prisustvovanju radnjama i sl. Stoga, Sud BiH smatra da su pobijana rješenja pravilna i zakonita, a da su navodi iz apelacije apsolutno neosnovani i predlaže da se apelacija odbije.

18. Sud BiH je u odgovoru na apelaciju broj AP 5054/18 naveo da je Tužilaštvo BiH vodilo istragu protiv osumnjičenog M. S. zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio precizirana krivična djela, koja je obustavljena naredbom Tužilaštva BiH od 7. februara 2014. godine. Dalje je navedeno da je apelant u ovom predmetu imao status branioca po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog M. S., te da je osporenim rješenjima odbačen kao neblagovremen apelantov zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka koje je preduzeo postupajući kao branilac po službenoj dužnosti na osnovu odredbe člana 311. ZKPBiH u vezi sa članom 186. stav 2. ZKPBiH. U vezi s tim je ukazao da tumačenjem uloge branioca u krivičnom postupku, te odnosa sa branjenikom koji proizlazi iz sadržaja pojma formalne odbrane proizlazi i uredno obavljanje dužnosti branioca, koja se ogleda u kontaktiranju sa osumnjičenim, praćenju rokova, prisustvovanju radnjama i sl. Stoga, Sud BiH smatra da su pobijana rješenja pravilna i zakonita, a da su navodi iz apelacije apsolutno neosnovani i predlaže da se apelacija odbije.

19. Tužilaštvo BiH je u odgovoru na apelacije navelo da je Sud BiH postavio apelanta za branioca osumnjičenog E. I. rješenjem od 15. decembra 2014. godine, a osumnjičenom M. S. rješenjem od 27. maja 2010. godine. Dalje je navedeno da je Tužilaštvo donijelo naredbu o obustavi istrage 11. maja 2015. godine, odnosno 12. maja 2014. godine, te da je o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage u pismenoj formi obaviješten osumnjičeni E. I., odnosno M. S. Također je istaklo da sve odluke koje se tiču troškova krivičnog postupka donosi Sud BiH.

V. Relevantni propisi

20. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08,

58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17-Odluka USBiH, 42/18-Rješenje USBiH i 65/18)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredaba Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Član 7. stav (2)

Pravo na odbranu

(2) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja, postaviti će mu se branitelj kad je to određeno ovim zakonom.

Član 50.

Preduzimanje radnji od strane branitelja

(1) Branitelj mora, zastupajući osumnjičenog, odnosno optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i zaštite njihovih prava.

(2) Prava i dužnosti branitelja ne prestaju u slučaju opoziva punomoći, sve dok sudija, odnosno vijeće ne razriješi branitelja njegovih prava i dužnosti.

Član 163.

Vrste odluka

(1) U krivičnom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naredbe.

(2) Presudu donosi samo Sud, a rješenje i naredbu donose i drugi organi koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 171. stav (4)

Sadržaj osobnog dostavljanja

(4) Ako optuženi ima branitelja, optužnica i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovara, dostaviti će se branitelju i optuženom po odredbama člana 170. ovog zakona. U tom slučaju, rok za izjavu pravnog lijeka, odnosno odgovora na žalbu teče od dana dostavljanja pismena optuženom ili branitelju. Ako se optuženom ne može dostaviti odluka, odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese, ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli Suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje. [...]

Član 185. stav (1), stav (2) tačka h), st. (3) (4) i (5)

Vrste troškova

(1) Troškovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.

(2) Troškovi krivičnog postupka obuhvataju:

[...]

h) nagradu i nužne izdatke branitelja,

[...]

(3) Paušalni iznos utvrđuje se u okviru iznosa određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje osobe obavezne da plati ovaj iznos.

(4) Troškovi iz stava 2. tač. a. do f. ovog člana i nužni izdaci postavljenog branitelja isplaćuju se unaprijed iz sredstava Tužilaštva, odnosno Suda, a naplaćuju se kasnije od osoba koje su dužne da ih naknade po odredbama ovog zakona. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve troškove koji su unaprijed uplaćeni unese u popis koji se prilaže spisu.

(5) Na zahtjev odbrane, nagrada za postavljenog branitelja može se isplaćivati u toku postupka u redovnim intervalima koje Sud utvrdi, uzimajući u obzir činjenice i okolnosti svakog predmeta. U izuzetnim okolnostima, Sud može odrediti i da se isplata izvrši unaprijed, prije nego što nastanu izdaci.

[...].

Član 186. stav (2)

Odluka o troškovima

(2) Ako nedostaju podaci o visini troškova, Sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova, kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravomoćne presude ili rješenja o obustavi krivičnog postupka osobi koja ima pravo da postavi takav zahtjev.

[...]

Član 189. st. (1) (3) i (4)

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

(1) Kad se obustavi krivični postupak ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tač. a. do f. ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret budžetskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavu 2. ovog člana.

(3) Kad Sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijeti će nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stava 1. ovog člana ne bude usvojen ili Sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženi i branitelj imaju pravo da potraživanja ostvaruju u parničnom postupku protiv Bosne i Hercegovine.

Član 224. stav (2)

Obustava istrage

(2) O obustavi istrage kao i o razlozima za obustavu istrage tužilac će u pismenoj formi obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena članom 216. ovog zakona kao i osumnjičenog ako je ispitan i lice koje je prijavilo krivično djelo.

Član 311.

Odbacivanje žalbe kao neblagovremene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao neblagovremena ako se utvrdi da je podnijeta nakon proteka zakonskog roka za njeno podnošenje.

21. Zakon o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 i 42/11)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredaba Zakona o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 i 42/11), sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Advokatske nagrade i naknade

Član 31. st. (4) i (6)

Advokat ima pravo da zahtijeva i da primi nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi sa radom, u skladu sa odredbama Tarife.

Sudovi i drugi državni organi u odluci o troškovima postupka advokata za pružanje pravne pomoći stranci određivat će nagradu advokatu prema odredbama stava 5. ovog člana, ukoliko je nagrada advokata po advokatskoj tarifi viša od iznosa iz stava 5., osim ukoliko je advokat sa svojim klijentom ugovorio visinu nagrade u pisanom obliku u skladu sa važećim propisima, što ne može opteretiti suprotnu stranu.

[...].

VI. Dopustivost

22. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

23. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

24. U predmetu broj AP 5053/18 predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Suda BiH broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. jula 2018. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporeno rješenje apelant je primio 10. jula 2018. godine, a apelacija je podnesena 6. septembra 2018. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. U predmetu broj AP 5054/18 18 predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Suda BiH broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. jula 2018. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporeno rješenje apelant je primio 18. jula 2018. godine, a apelacija je podnesena 6. septembra 2018. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacije u predmetima br. AP 5053/18 i AP 5054/18 ispunjavaju i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg nisu dopustive, niti su očigledno (*prima facie*) neosnovane.

25. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetne apelacije ispunjavaju uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

26. Apelant smatra da mu je rješenjima Suda BiH broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. jula 2018. godine i broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. jula 2018. godine povrijeđeno pravo na imovinu iz člana II/3.k) i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na imovinu

27. Član II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

3) Katalog prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

[...]

k) Pravo na imovinu.

28. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu sa općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

29. Prilikom razmatranja da li je došlo do povrede člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju Ustavni sud, prije svega, mora utvrditi da li apelant ima "imovinu" u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

30. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema konzistentnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) i Ustavnog suda, "imovina", u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, može biti ili "postojeća imovina" ili "dobra", uključujući i potraživanja u odnosu na koja lice ima bar "legitimno očekivanje" da će ih realizirati (vidi, Evropski sud, *Jantner protiv Slovačke*, predstavka broj 39050/97, presuda od 4. marta 2003. godine, stav 27, i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2349/06 od 27. februara 2008. godine, stav 44,

dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Pri tome Ustavni sud ukazuje da "legitimno očekivanje" mora biti mnogo konkretnije od same nade, ma koliko ona bila razumna, i mora da se zasniva na zakonskoj odredbi ili pravnom aktu kao što je sudska odluka (vidi, Evropski sud, *Kopecký protiv Slovačke*, predstavka broj 44912/98, presuda od 28. septembra 2004. godine, st. 48-49, i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP 2361/06 od 10. januara 2008. godine, stav 10, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

31. U konkretnim slučajevima Ustavni sud zapaža da je apelant postavljenim zahtjevima tražio da mu se isplate naknada nagrade i nužnih izdataka nastalih u krivičnim postupcima u kojim je rješenjem Suda BiH od 15. decembra 2014. godine postavljen za branioca po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog E. I., a rješenjem Suda BiH od 27. maja 2010. godine je postavljen za branioca po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog M. S. Ustavni sud u konkretnim slučajevima smatra da troškovi krivičnog postupka apelantu nesporno pripadaju prema čl. 185, 186. stav 2. i članu 189. ZKPBiH i odredbama Zakona o advokaturi BiH. Stoga, Ustavni sud smatra da je apelant imao opravdano očekivanje koje predstavlja "imovinu" u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Stoga je član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju primjenjiv u ovim slučajevima.

32. Iako se apelant nije konkretno pozvao na neki od principa sadržanih u članu 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, Ustavni sud smatra da se u konkretnim slučajevima radi o miješanju u apelantovo pravo na imovinu u smislu drugog pravila prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, jer je osporenim odlukama apelantov zahtjev odbačen zbog formalnih razloga, jer je podnesen protekom roka od šest mjeseci od dana dostavljanja naredbe o obustavi istrage protiv osumnjičenih.

33. Ustavni sud treba utvrditi: a) da li je miješanje predviđeno zakonom, b) da li miješanje služi zakonitom cilju u javnom interesu i c) da li je miješanje proporcionalno cilju, tj. da li uspostavlja pravičnu ravnotežu između apelantovog prava i općeg javnog interesa.

34. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su osporene odluke Suda BiH zasnovane na odredbi člana 186. stav 2. ZKPBiH koji je javno objavljen u službenom glasilu, a odredbom navedenog člana je propisan rok od šest mjeseci od dana dostavljanja pravosnažne presude ili rješenja o obustavi krivičnog postupka licu koje ima pravo da postavi takav zahtjev. Sud BiH je svoje odluke kojim je apelantov zahtjev za naknadu troškova krivičnog postupka odbacio kao podnesen neblagovremeno obrazložio "tumačenjem uloge branioca u krivičnom postupku, te odnosom sa branjenikom koji proizlazi iz sadržaja pojma formalne odbrane i uredno obavljanje dužnosti branioca, koja se ogleda u kontaktiranju sa osumnjičenim, praćenju rokova, prisustvovanju radnjama i sl.". U pogledu apelantovih navoda da Sud BiH, u smislu citirane odredbe ZKPBiH, nije ocijenio činjenicu da kao branilac ranije osumnjičenih nije obaviješten o obustavi istrage, jer nije primio odluke o obustavljanju krivičnog postupka, Ustavni sud zapaža da je apelant kao branilac ranije osumnjičenog E. I. postavljen rješenjem tog suda od 15. decembra 2014. godine, a osumnjičenog M. S. rješenjem od 27. maja 2010. godine. Ustavni sud smatra da apelantovo pravo da bude obaviješten o obustavljanju istrage i da je, zapravo, on jedino ovlašteno lice za isticanje zahtjeva da primi nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi sa radom u krivičnom postupku, a ne osumnjičeni. U takvim okolnostima je nesporno da je, dakle, apelant, u smislu člana 186. stav 2. ZKP u vezi sa čl. 185. i 189. ZKPBiH i članom 31. stav 3. Zakona o advokaturi, "lice koje ima pravo da postavi takav zahtjev" (za isplatu troškova) i da mu je, stoga, bilo neophodno

dostaviti navedenu naredbu i od tog momenta računati da li je zahtjev podnesen "najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravosnažne presude ili rješenja o obustavi krivičnog postupka". S tim u vezi, Ustavni sud podsjeća da je odredbom člana 171. stav 4. propisano: "Ako optuženi ima branioca, optužnica i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovara, dostaviti će se braniocu i optuženom po odredbama člana 170. ovog zakona...", kao i da se dostava pismena vrši u skladu sa članom 172. stav 1. citiranog zakona. Imajući u vidu citirane odredbe zakona, Ustavni sud je ustanovio da je rok za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova krivičnog postupka u odnosu na apelanta trebalo da teče od dana kada je njemu dostavljena naredba o obustavi istrage kao braniocu postavljenoj po službenoj dužnosti ranije osumnjičenih (koja apelantu u okolnostima predmetnih slučajeva nije nikad dostavljena), a ne od dana dostavljanja naredbe osumnjičenim. Osim navedenog, Ustavni sud zapaža da Sud BiH ničim nije osporio apelantove tvrdnje da mu naredba o obustavi istrage protiv osumnjičenih nije dostavljena, odnosno da je naredba dostavljena samo ranije osumnjičenim. Prema tome, Ustavni sud zaključuje da su se nadležni sudovi arbitramom primjenom relevantnih odredaba ZKPBiH "nezakonito" umiješali u apelantovo pravo na naknadu troškova postupka u smislu da su ga osporenim rješenjima o odbacivanju apelantovog zahtjeva za naknadu troškova, kao branioca osumnjičenih po službenoj dužnosti, lišili toga prava „jer je apelant, u smislu prakse Evropskog suda, u takvim okolnostima imao samo teorijski i iluzorno, a ne i praktično i djelotvorno pravo na naknadu". Samim tim ne može se prihvatiti pravni stav redovnih sudova izražen u osporenim odlukama Suda BiH, jer bi apelant u tom slučaju snosio neopravdan teret u smislu nemogućnosti da ostvari svoje pravo propisano zakonom.

35. Prema tome, Ustavni sud smatra da je osporenim odlukama Suda BiH povrijeđeno apelantovo pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda apelantovog prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju kada je Sud BiH prilikom odlučivanja o pravu apelanta kao branioca po službenoj dužnosti osumnjičenih E. I. i M. S. za naknadu troškova zahtjev odbacio kao neblagovremen, proizvoljno primijenivši odredbu člana 186. stav 2. ZKPBiH kojom je jasno regulirano da rok za podnošenje zahtjeva u pogledu isplate nagrade, naknade i nužnih izdataka teče šest mjeseci od dana dostavljanja rješenja o obustavi krivičnog postupka licu koje ima pravo da takav zahtjev postavi, pri čemu Sud BiH ničim nije osporio apelantove tvrdnje da mu naredba o obustavi istrage protiv osumnjičenih nije dostavljena.

37. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

38. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 5053/18**, rješavajući apelaciju **Fadila Abaza**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Čeman, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 4. lipnja 2020. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvajaju se apelacije **Fadila Abaza** broj AP 5053/18 i broj AP 5054/18.

Utvrđuje se povreda prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukidaju se rješenja Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. srpnja 2018. godine i broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. srpnja 2018. godine.

Predmeti se vraćaju Sudu Bosne i Hercegovine, koji je dužan po žurnom postupku donijeti nove odluke, sukladno članku II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Sudu Bosne i Hercegovine da, sukladno članku 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Fadil Abaz (u daljnjem tekstu: apelant) iz Sarajeva podnio je 6. rujna 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv rješenja Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. srpnja 2018. godine i broj S1 2 K 016635 14 Krn od 6. lipnja 2018. godine. Apelant je dopunio apelaciju 25. prosinca 2019. godine. Apelacija je zavedena pod brojem AP 5053/18.

2. Apelant je 6. rujna 2018. godine podnio još jednu apelaciju Ustavnom sudu protiv rješenja Suda BiH broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. srpnja 2018. godine i broj S1 2 K 002564 10 Krn od 7. lipnja 2018. godine. Apelacija je zavedena pod brojem AP 5054/18.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. Obzirom na to da su Ustavnom sudu dostavljene dvije apelacije protiv presuda Suda BiH koje se temelje na identičnoj pravnoj osnovi i tvrdnjama o povredi ustavnih prava, Ustavni sud je, sukladno članku 32. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju predmeta br. AP 5053/18 i AP 5054/18 u kojima će se voditi jedan postupak i donijeti jedna odluka pod brojem AP 5053/18.

4. Ustavni sud je, na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Suda BiH i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo BiH) zatražio 4. odnosno 6. ožujka 2020. godine da dostave odgovore na apelaciju.

5. Sud BiH je dostavio odgovor na apelacije 17. ožujka, a Tužiteljstvo BiH 16. ožujka 2020. godine.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

a) AP 5053/18

7. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 16635 14 Krn od 6. lipnja 2018. godine odbačen je kao nepravodoban zahtjev apelanta kao odvjetnika ranije osumnjičenog E. I. za naknadu nagrade i nužnih izdataka branitelja.

8. Sud BiH je naveo da je apelant 25. svibnja 2018. godine podnio zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka nastalih u kaznenom postupku koji je protiv ranije osumnjičenog E. I. vođen pred Sudom BiH u razdoblju od 17. prosinca 2014. godine do 23. travnja 2015. godine, a u okviru istrage Tužiteljstva vođene pod brojem T20 0 KTO 0008636 14. Sud BiH je utvrdio da iz stanja u spisu proizlazi da je Tužiteljstvo vodilo istragu protiv tada osumnjičenog E. I., koja je obustavljena naredbom Tužiteljstva BiH od 11. svibnja 2015. godine. U svezi s tim, Sud BiH je ukazao da je odredbom članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPBiH) regulirano da, kada se kazneni postupak obustavi, ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe, ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju da troškovi kaznenog postupka iz članka 185. stavak 2. toč. a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava, dok je odredbom članka 186. stavak 2. citiranog zakona propisano da se zahtjev s podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave odluke o obustavi kaznenog postupka. Dakle, Sud BiH je naveo da je u okolnostima konkretnog slučaja osumnjičeni obaviješten o obustavi istrage 30. svibnja 2015. godine, koji se, u smislu odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH, ima uzeti kao dan dostave pravomoćne odluke o obustavi kaznenog postupka, pa kako je apelant zahtjev za naknadu troškova kaznenog postupka podnio sudu 25. svibnja 2018. godine, dakle, izvan roka od šest mjeseci koji se, obzirom na cilj i pravnu narav, ima smatrati prekluzivnim, analogno tome je primjenom odredbe članka 311. ZKPBiH apelantov zahtjev odbačen kao nepravodobno podnesen.

9. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. srpnja 2018. godine apelantov priziv izjavljen protiv prvostupanjskog rješenja od 6. lipnja 2018. godine je odbijen kao neutemeljen.

10. U obrazloženju rješenja Sud BiH je naveo da je apelant izjavio priziv protiv prvostupanjskog rješenja zbog bitne povrede odredaba ZKPBiH. Naime, apelant smatra da je Sud BiH paušalno ocijenio odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH, kao i da je propustio ocijeniti odredbe od čl. 168. do 177. citiranog zakona, Zakon o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o odvjetništvu) i Odluku o naknadi troškova odvjetnika. Dalje, apelant je ukazao da je Tužiteljstvo 27. svibnja 2015. godine obavijestilo osumnjičenog o obustavi istrage, ali da to nije isključivalo da se obavijesti i on, kao branitelj osumnjičenog po službenoj dužnosti, i da na taj način bude upoznat sa ishodom kaznenog postupka, što proizlazi iz odredbe članka 186. ZKP na koju se prvostupanjski sud poziva. Apelant je, također, naglasio da pravo na naknadu troškova ima branitelj, a ne osumnjičeni, te obzirom na to da je angažiran po službenoj dužnosti, smatra da je trebao biti upoznat sa ishodom kaznenog postupka. Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u granicama prizivnih razloga Sud BiH je ukazao da je prvostupanjski sud postupio sukladno odredbi članka 186. stavak 2. ZKPBiH kojom je propisano da se zahtjev sa podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave odluke o obustavi kaznenog postupka, čiji je branitelj po službenoj dužnosti bio apelant, dakle, upravo kako je to i propisano odredbom članka 224. stavak 2. ZKPBiH. Navedenom odredbom ZKPBiH propisano je da će o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage tužitelj pismenim putem obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena člankom 216. ovog zakona, kao i osumnjičenog ako je ispitan i osobu koja je prijavila kazneno

djelo. Dakle, protivno apelantovim prizivnim navodima, Sud BiH smatra da ne proizlazi da je obveza Tužiteljstva bila da o razlozima obustave istrage u odnosu na osumnjičenog obavijesti, pored osumnjičenog, i njegovog branitelja postavljenog po službenoj dužnosti. Dalje, Sud BiH je ukazao na ulogu branitelja u kaznenom postupku, u smislu da njegov odnos sa branjenikom proizlazi iz sadržaja pojma formalne obrane koji podrazumijeva, pored ostalog, i uredno obnašanje dužnosti, prvenstveno kontaktiranje sa osumnjičenim, praćenje rokova, nazočnost radnjama i sl. Dakle, Sud BiH smatra da je Tužiteljstvo ispunilo svoju obvezu tako što je osumnjičenog obavijestilo o obustavi postupka istrage protiv njega za što je apelant, kao njegov branitelj postavljen po službenoj dužnosti, bio dužan uredno obnašajući dužnost da bude informiran, kontaktirajući branjenika i prateći rokove važne za poduzimanje potrebnih radnji i sl. Prema tome, protivno apelantovim navodima, Sud BiH smatra da je prvostupanjski sud ispravno postupio kada je primjenom odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH a u svezi sa člankom 224. stavak 2. citiranog zakona zaključio da je apelant tom sudu dostavio troškovnik nakon proteka roka od šest mjeseci, računajući od dana dostave naredbe o obustavi istrage osumnjičenom, odnosno po proteku roka propisanog u odredbi članka 186. stavak 2. ZKPBiH. Stoga, Sud BiH je primjenom odredbe članka 321. st. 1. i 3. ZKPBiH odlučio kao u izreci rješenja.

b) AP 5054/18

11. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 002564 10 Krn od 7. lipnja 2018. godine odbačen je kao nepravodoban zahtjev apelanta kao odvjetnika ranije osumnjičenog M. S. za naknadu nagrade i nužnih izdataka branitelja.

12. Sud BiH je naveo da je apelant 25. svibnja 2018. godine podnio zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka nastalih u kaznenom postupku koji je protiv ranije osumnjičenog M.S. vođen pred Sudom BiH u kaznenom predmetu protiv osumnjičenog D. J. i dr., zbog kaznenog djela organizirani kriminal iz članka 250. st. 2. i 3. KZBiH u svezi sa kaznenim djelom neovlašteni promet opojnim drogama iz članka 195. KZBiH i kaznenim djelom neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe iz članka 193. stavak 1. KZBiH. Apelant je rješenjem Suda BiH od 27. svibnja 2010. godine postavljen za branitelja po službenoj dužnosti osumnjičenom M. S. Dalje, Sud BiH je naveo da je Tužiteljstvo BiH 6. lipnja 2018. godine dostavilo dopis kojim je Sud BiH obavijestilo da je 7. veljače 2014. godine donesena naredba o obustavi istrage protiv ranije osumnjičenog M. S. i drugih, koja je osumnjičenom M. S. dostavljena 12. svibnja 2014. godine. U svezi s tim, Sud BiH je ukazao da je odredbom članka 186. stavak 2. ZKPBiH propisano da se zahtjev s podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave odluke o obustavi kaznenog postupka. Dakle, Sud BiH je naveo da je u okolnostima konkretnog slučaja osumnjičeni obaviješten o obustavi istrage 12. svibnja 2014. godine, koji se, u smislu odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH, ima uzeti kao dan dostave pravomoćne odluke o obustavi kaznenog postupka, pa kako je apelant zahtjev za naknadu troškova kaznenog postupka podnio sudu 25. svibnja 2018. godine, dakle, izvan roka od šest mjeseci koji se, obzirom na cilj i pravnu narav, ima smatrati prekluzivnim, analogno tome je primjenom odredbe članka 311. ZKPBiH apelantov zahtjev odbačen kao nepravodobno podnesen.

13. Rješenjem Suda BiH broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. srpnja 2018. godine apelantov priziv izjavljen protiv prvostupanjskog rješenja od 7. lipnja 2018. godine je odbijena kao neutemeljen.

14. U obrazloženju rješenja Sud BiH je naveo da je apelant izjavio priziv protiv prvostupanjskog rješenja zbog bitne povrede odredaba ZKPBiH. Naime, apelant smatra da je Sud BiH paušalno

ocijenio odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH, kao i da je propustio ocijeniti odredbe od čl. 168. do 177. citiranog zakona, Zakon o odvjetništvu i Odluku o naknadi troškova odvjetnika. Dalje, apelant je ukazao da je Tužiteljstvo 12. svibnja 2014. godine obavijestilo osumnjičenog o obustavi istrage, ali da to nije isključivalo da se obavijesti i on, kao branitelj osumnjičenog po službenoj dužnosti, i da na taj način bude upoznat sa ishodom kaznenog postupka, što proizlazi iz odredbe članka 186. ZKP na koju se prvostupanjski sud poziva. Apelant je, također, naglasio da pravo na naknadu troškova ima branitelj, a ne osumnjičeni, te obzirom na to da je angažiran po službenoj dužnosti, smatra da je trebao biti upoznat sa ishodom kaznenog postupka. Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u granicama prizivnih razloga, Sud BiH je ukazao da je prvostupanjski sud postupio sukladno odredbi članka 186. stavak 2. ZKPBiH kojom je propisano da se zahtjev sa podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave odluke o obustavi kaznenog postupka, čiji je branitelj po službenoj dužnosti bio apelant, dakle, upravo kako je to i propisano odredbom članka 224. stavak 2. ZKPBiH. Navedenom odredbom ZKPBiH propisano je da će o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage tužitelj pismenim putem obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena člankom 216. ovog zakona, kao i osumnjičenog ako je ispitan i osobu koja je prijavila kazneno djelo. Dakle, protivno apelantovim prizivnim navodima, Sud BiH smatra da ne proizlazi da je obveza Tužiteljstva BiH bila da o razlozima o obustavi istrage u odnosu na osumnjičenog obavijesti, pored osumnjičenog, i njegovog branitelja postavljenog po službenoj dužnosti. Dalje, Sud BiH je ukazao na ulogu branitelja u kaznenom postupku, u smislu da njegov odnos sa branjenikom proizlazi iz sadržaja pojma formalne obrane koji podrazumijeva, pored ostalog, i uredno obnašanje dužnosti, prvenstveno kontaktiranje sa osumnjičenim, praćenje rokova, nazočnost radnjama i sl. Dakle, Sud BiH smatra da je Tužiteljstvo BiH ispunilo svoju obvezu tako što je osumnjičenog obavijestilo o obustavi postupka istrage protiv njega za što je apelant, kao njegov branitelj postavljen po službenoj dužnosti, bio dužan, uredno obnašajući dužnost, biti informiran, kontaktirajući branjenika i prateći rokove važne za poduzimanje potrebnih radnji i sl. Prema tome, protivno apelantovim navodima, Sud BiH smatra da je prvostupanjski sud ispravno postupio kada je primjenom odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH a u svezi sa člankom 224. stavak 2. citiranog zakona zaključio da je apelant troškovnik tom sudu dostavio nakon proteka roka od šest mjeseci, računajući od dana dostave naredbe o obustavi istrage osumnjičenom, odnosno po proteku roka propisanog u odredbi članka 186. stavak 2. ZKPBiH. Stoga, Sud BiH je primjenom odredbe članka 321. st. 1. i 3. ZKPBiH odlučio kao u izreci rješenja.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacija

15. Apelant smatra da mu je u predmetnim postupcima povrijeđeno pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). U svezi s tim, navodi da je Sud BiH paušalno ocijenio odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH, da je propustio ocijeniti odredbe od čl. 168. do 177. ZKPBiH [odredbe o dostavi pismena], Zakon o odvjetništvu, Odluku o naknadi troškova odvjetnika. Apelant u apelaciji broj AP 5053/18 ukazuje da je Tužiteljstvo BiH 27. svibnja 2015. godine obavijestilo osumnjičenog E. I. o obustavi istrage, a u apelaciji broj AP 5054/18 ukazuje da je Tužiteljstvo BiH 12. svibnja 2014. godine obavijestilo osumnjičenog M. S. o obustavi istrage, ali da to ne isključuje i obvezu da se on, kao branitelj po službenoj dužnosti ranije osumnjičenih, obavijesti o obustavi istrage. Dakle, apelant

tvrdi da sud nije ocijenio činjenicu da kao branitelj ranije osumnjičenih nikad nije primio odluke o obustavi istrage i da na taj način bude upoznat sa ishodom kaznenih postupaka, a što proizlazi iz odredbe članka 186. stavak 2. ZKPBiH na koju odredbu zakona se poziva prvostupanjski sud. Također, ističe da pravo na naknadu troškova ima branitelj, a ne osumnjičeni sukladno odredbama Zakona o odvjetništvu. Stoga, apelant tvrdi da je Sud BiH prilikom donošenja pobijanih rješenja proizvoljno ocijenio odredbu članka 186. stavak 2. ZKPBiH na koji način je onemogućeno da ostvari svoja prava.

16. U dopuni apelacije broj AP 5053/18 apelant je dostavio akt Tužiteljstva BiH broj T20 0 KT 0016592 18 od 29. studenog 2019. godine u kojem je Tužiteljstvo u pogledu osporenih rješenja ukazalo, a u prilog tvrdnji Suda BiH, da je Tužiteljstvo bilo dužno obavijestiti apelanta o obustavi istrage protiv njegovog branjenika, sve sukladno odredbama članka 186. stavak 2. ZKPBiH, da je isključivo pravo branitelja da bude upoznat sa svim novim činjenicama u postupku, odnosno da je obveza Suda i Tužiteljstva da sve odluke i podneske dostave branitelju, u konkretnom slučaju apelantu, posebno zbog toga što se radilo o branitelju postavljenom po službenoj dužnosti osumnjičenom.

b) Odgovori na apelacije

17. Sud BiH je u odgovoru na apelaciju broj AP 5053/18 naveo da je Tužiteljstvo vodilo istragu protiv osumnjičenog E. I. zbog postojanja utemeljene sumnje da je počinio preciznije označena kaznena djela, koja je obustavljena naredbom Tužiteljstva od 11. svibnja 2015. godine. Dalje je navedeno da je apelant u ovom predmetu imao status branitelja po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog E. I. Sud BiH je, također, ukazao da je osporenim rješenjima odbačen kao nepravodoban apelantov zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka branitelja koje je poduzeo postupajući kao branitelj po službenoj dužnosti na temelju odredbe članka 311. ZKPBiH u svezi sa člankom 186. stavak 2. ZKPBiH. U svezi s tim je ukazao da tumačenjem uloge branitelja u kaznenom postupku, te odnosa sa branjenikom koji proizlazi iz sadržaja pojma formalne obrane proizlazi i uredno obnašanje dužnosti branitelja, koja se ogleda u kontaktiranju sa osumnjičenim, praćenju rokova, nazočnosti radnjama i sl. Stoga, Sud BiH smatra da su pobijana rješenja pravilna i zakonita, a da su navodi iz apelacije apsolutno neutemeljeni i predlaže da se apelacija odbije.

18. Sud BiH je u odgovoru na apelaciju broj AP 5054/18 naveo da je Tužiteljstvo BiH vodilo istragu protiv osumnjičenog M. S. zbog postojanja utemeljene sumnje da je počinio precizirana kaznena djela, koja je obustavljena naredbom Tužiteljstva BiH od 7. veljače 2014. godine. Dalje je navedeno da je apelant u ovom predmetu imao status branitelja po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog M. S., te da je osporenim rješenjima odbačen kao nepravodoban apelantov zahtjev za naknadu nagrade i nužnih izdataka koje je poduzeo postupajući kao branitelj po službenoj dužnosti na temelju odredbe članka 311. ZKPBiH u svezi sa člankom 186. stavak 2. ZKPBiH. U svezi s tim je ukazao da tumačenjem uloge branitelja u kaznenom postupku, te odnosa sa branjenikom koji proizlazi iz sadržaja pojma formalne obrane proizlazi i uredno obnašanje dužnosti branitelja, koja se ogleda u kontaktiranju sa osumnjičenim, praćenju rokova, nazočnosti radnjama i sl. Stoga, Sud BiH smatra da su pobijana rješenja pravilna i zakonita, a da su navodi iz apelacije apsolutno neutemeljeni i predlaže da se apelacija odbije.

19. Tužiteljstvo BiH je u odgovoru na apelacije navelo da je Sud BiH postavio apelanta za branitelja osumnjičenog E. I. rješenjem od 15. prosinca 2014. godine, a osumnjičenom M. S. rješenjem od 27. svibnja 2010. godine. Dalje je navedeno da je Tužiteljstvo donijelo naredbu o obustavi istrage 11. svibnja 2015. godine, odnosno 12. svibnja 2014. godine, te da je o obustavi

istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage u pismenoj formi obaviješten osumnjičeni E. I., odnosno M. S. Također je istaknulo da sve odluke koje se tiču troškova kaznenog postupka donosi Sud BiH.

V. Relevantni propisi

20. Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17-Odluka USBiH, 42/18-Rješenje USBiH i 65/18)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredaba Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Članak 7.

Pravo na obranu

(2) Ako osumnjičenik odnosno optuženik ne izabere branitelja sam, branitelj će mu se postaviti kada je to propisano ovim Zakonom.

Članak 50.

Poduzimanje radnji od strane branitelja

(1) Branitelj mora, zastupajući osumnjičenika odnosno optuženika, poduzimati sve prijeko potrebne radnje u cilju utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenika odnosno optuženika te zaštite njegovih prava.

(2) Prava i dužnosti branitelja ne prestaju u slučaju opoziva punomoći, sve dok sudac odnosno vijeće ne razriješi branitelja njegovih prava i dužnosti.

Članak 163.

Vrste odluka

(1) U kaznenom se postupku odluke donose u obliku presude, rješenja i naloga.

(2) Presudu donosi samo Sud, a rješenje i nalog donose i druga tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku.

Članak 171. stavak (4)

Sadržaj osobne dostave

(4) Ako optuženik ima branitelja, optužnica i sve odluke od čije dostave teče žalbeni rok te žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovara, dostavit će se branitelju i optuženiku po odredbama članka 170. ovoga Zakona. U tom slučaju rok za podnošenje pravnog lijeka i odgovora na žalbu teče od dana dostave dopisa optuženiku ili branitelju. Ako se optuženiku odluka ni žalba ne mogu dostaviti jer nije prijavio promjenu adrese, ta će se odluka ili žalba istaknuti na oglasnoj ploči Suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je dostava postala pravovaljanom.

[...].

Članak 185. stavak (1) stavak (2) točka h) st. (3) (4) i (5)

Vrste troškova

(1) Troškovi kaznenog postupka su izdaci učinjeni povodom kaznenog postupka, od njegova pokretanja do njegova okončanja.

(2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:

[...]

h) nagradu i nužne izdatke branitelja,

[...]

(3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje osobe obvezne na plaćanje te svote.

(4) Troškovi iz stavka 2. toč. a. do f. ovoga članka i nužni izdaci postavljenog branitelja predujmljuju se iz sredstava Tužiteljstva odnosno Suda, a kasnije se naplaćuju od osoba koje su ih dužne naknaditi po odredbama ovoga Zakona. Tijelo koje vodi kazneni postupak dužno je sve predujmljene troškove unijeti u popis koji se prilaže spisu.

(5) Na zahtjev odbrane, nagrada za postavljenog branitelja može se isplaćivati u tijekom postupka u redovnim intervalima koje Sud utvrdi, uzimajući u obzir činjenice i okolnosti svakog predmeta. U izuzetnim okolnostima, Sud može odrediti i da se isplata izvrši unaprijed, prije nego što nastanu izdaci.

[...].

Članak 186. stavak (2)

Odluka o troškovima

(2) Ako podaci o visini troškova nedostaju, Sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova kada se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja o obustavi kaznenog postupka osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.

[...]

Članak 189. st. (1) (3) i (4)

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

(1) Kada se kazneni postupak obustavi ili kada se donese presuda kojom se optuženik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju odnosno presudi da troškovi kaznenog postupka iz članka 185. stavka 2. toč. a. do f. ovoga Zakona te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava, osim u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka.

(3) Kada Sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijet će nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stavka 1. ovoga članka ne bude usvojen ili Sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženik i branitelj imaju pravo potraživanje ostvarivati u parnici protiv Bosne i Hercegovine.

Članak 224. stavak (2)

Obustava istrage

(2) O obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage, Tužitelj će u pisanom obliku izvijestiti oštećenika, koji ima prava predviđena člankom 216. ovoga zakona, kao i osumnjičenika ako je ispitan i osobu koja je prijavila kazneno djelo.

Članak 311.

Odbačaj žalbe kao nepravodobne

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nepravodobna ako se utvrdi da je podnesena nakon proteka zakonskog žalbenog roka.

21. Zakon o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 i 42/11)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredaba Zakona o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 i 42/11), sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Odvjetničke nagrade i naknade

Članak 31. st. (4) i (6)

Odvjetnik ima pravo da zahtijeva i da primi nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u svezi s radom, sukladno odredbama Tarife.

Sudovi i druga državna tijela u odluci o troškovima postupka odvjetnika za pružanje pravne pomoći stranci određivat će nagradu odvjetniku prema odredbama stavka 5. ovoga članka ukoliko je nagrada odvjetniku prema odvjetničkoj tarifi viša od iznosa iz stavka 5., osim ukoliko je odvjetnik sa svojim klijentom ugovorio visinu nagrade u pisanom obliku sukladno vrijedećim propisima, što ne može opteretiti suprotnu stranu.

[...].

VI. Dopustivost

22. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

23. Sukladno članku 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

24. U predmetu broj AP 5053/18 predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Suda BiH broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. srpnja 2018. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporeno rješenje apelant je primio 10. srpnja 2018. godine, a apelacija je podnesena 6. rujna 2018. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. U predmetu broj AP 5054/18 18 predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Suda BiH broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. srpnja 2018. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporeno rješenje apelant je primio 18. srpnja 2018. godine, a apelacija je podnesena 6. rujna 2018. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacije u predmetima br. AP 5053/18 i AP 5054/18 ispunjavaju i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg nisu dopustive, niti su očigledno (*prima facie*) neutemeljene.

25. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetne apelacije ispunjavaju uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

26. Apelant smatra da mu je rješenjima Suda BiH broj S1 2 K 016635 18 Kž 3 od 4. srpnja 2018. godine i broj S1 2 K 002564 18 Kž od 3. srpnja 2018. godine povrijeđeno pravo na imovinu iz članka II/3.(k) i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na imovinu

27. Članak II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

3) Popis prava

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

[...]

k) Pravo na imovinu.

28. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju glasi:
Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine sukladno općem interesu, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

29. Prilikom razmatranja je li došlo do povrede članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju Ustavni sud, prije svega, mora utvrditi ima li apelant "imovinu" u smislu članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

30. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema konzistentnoj praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem

tekstu: Europski sud) i Ustavnog suda, "imovina", u smislu članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, može biti ili "postojeća imovina" ili "dobra", uključujući i potraživanja u odnosu na koja osoba ima bar "legitimno očekivanje" da će ih realizirati (vidi, Europski sud, *Jantner protiv Slovačke*, predstavka broj 39050/97, presuda od 4. ožujka 2003. godine, stavak 27, i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2349/06 od 27. veljače 2008. godine, stavak 44, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Pri tome Ustavni sud ukazuje da "legitimno očekivanje" mora biti mnogo konkretnije od same nade, ma koliko ona bila razumna, i mora se zasnivati na zakonskoj odredbi ili pravnom aktu kao što je sudska odluka (vidi, Europski sud, *Kopecký protiv Slovačke*, predstavka broj 44912/98, presuda od 28. rujna 2004. godine, st. 48-49, i Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP 2361/06 od 10. siječnja 2008. godine, stavak 10, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

31. U konkretnim slučajevima Ustavni sud zapaža da je apelant postavljenim zahtjevima tražio da mu se isplate naknada nagrade i nužnih izdataka nastalih u kaznenim postupcima u kojim je rješenjem Suda BiH od 15. prosinca 2014. godine postavljen za branitelja po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog E. I., a rješenjem Suda BiH od 27. svibnja 2010. godine je postavljen za branitelja po službenoj dužnosti ranije osumnjičenog M. S. Ustavni sud u konkretnim slučajevima smatra da troškovi kaznenog postupka apelantu nesporno pripadaju prema čl. 185, 186. stavak 2. i članku 189. ZKPBiH i odredbama Zakona o odvjetništvu BiH. Stoga, Ustavni sud smatra da je apelant imao opravdano očekivanje koje predstavlja "imovinu" u smislu članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Stoga je članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju primjenjiv u ovim slučajevima.

32. Iako se apelant nije konkretno pozvao na neko od načela sadržanih u članku 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, Ustavni sud smatra da se u konkretnim slučajevima radi o miješanju u apelantovo pravo na imovinu u smislu drugog pravila prvog stavka članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, jer je osporenim odlukama apelantov zahtjev odbačen zbog formalnih razloga, jer je podnesen protekom roka od šest mjeseci od dana dostave naredbe o obustavi istrage protiv osumnjičenih.

33. Ustavni sud treba utvrditi: a) je li miješanje predviđeno zakonom, b) služi li miješanje zakonitom cilju u javnom interesu i c) je li miješanje proporcionalno cilju, tj. uspostavlja li pravičnu ravnotežu između apelantovog prava i općeg javnog interesa.

34. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da su osporene odluke Suda BiH utemeljene na odredbi članka 186. stavak 2. ZKPBiH koji je javno objavljen u službenom glasilu, a odredbom navedenog članka je propisan rok od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja o obustavi kaznenog postupka osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev. Sud BiH je svoje odluke kojim je apelantov zahtjev za naknadu troškova kaznenog postupka odbacio kao podnesen nepravodobno obrazložio "tumačenjem uloge branitelja u kaznenom postupku, te odnosom sa branjenikom koji proizlazi iz sadržaja pojma formalne obrane i uredno obnašanje dužnosti branitelja, koja se ogleda u kontaktiranju sa osumnjičenim, praćenju rokova, nazočnosti radnjama i sl.". U pogledu apelantovih navoda da Sud BiH, u smislu citirane odredbe ZKPBiH, nije ocijenio činjenicu da kao branitelj ranije osumnjičenih nije obaviješten o obustavi istrage, jer nije primio odluke o obustavi kaznenog postupka, Ustavni sud zapaža da je apelant kao branitelj ranije osumnjičenog E. I. postavljen rješenjem tog suda od 15. prosinca 2014. godine, a osumnjičenog M. S. rješenjem od 27. svibnja 2010. godine. Ustavni sud smatra da apelantovo pravo da bude obaviješten o obustavi istrage i da je, zapravo, on jedina ovlaštena osoba za

isticanje zahtjeva da primi nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u svezi sa radom u kaznenom postupku, a ne osumnjičeni. U takvim okolnostima je nepobitno da je, dakle, apelant, u smislu članka 186. stavak 2. ZKP u svezi sa čl. 185. i 189. ZKPBiH i člankom 31. stavak 3. Zakona o odvetništvu, "osoba koja ima pravo postaviti takav zahtjev" (za isplatu troškova) i da mu je, stoga, bilo neophodno dostaviti navedenu naredbu i od tog momenta računati je li zahtjev podnesen "najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja o obustavi kaznenog postupka". S tim u svezi, Ustavni sud podsjeća da je odredbom članka 171. stavak 4. propisano: "Ako optuženi ima branitelja, optužnica i sve odluke od čije dostave teče rok za priziv, kao i priziv protivne stranke koji se dostavlja radi odgovara, dostavit će se branitelju i optuženom po odredbama članka 170. ovog zakona...", kao i da se dostava pismena vrši sukladno članku 172. stavak 1. citiranog zakona. Imajući u vidu citirane odredbe zakona, Ustavni sud je ustanovio da je rok za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova kaznenog postupka u odnosu na apelanta trebao teći od dana kada je njemu dostavljena naredba o obustavi istrage kao branitelju postavljenom po službenoj dužnosti ranije osumnjičenih (koja apelantu u okolnostima predmetnih slučajeva nije nikad dostavljena), a ne od dana dostave naredbe osumnjičenim. Osim navedenog, Ustavni sud zapaža da Sud BiH ničim nije osporio apelantove tvrdnje da mu naredba o obustavi istrage protiv osumnjičenih nije dostavljena, odnosno da je naredba dostavljena samo ranije osumnjičenim. Prema tome, Ustavni sud zaključuje da su se nadležni sudovi arbitramom primjenom relevantnih odredaba ZKPBiH "nezakonito" umiješali u apelantovo pravo na naknadu troškova postupka u smislu da su ga osporenim rješenjima o odbacivanju apelantovog zahtjeva za naknadu troškova, kao branitelja osumnjičenih po službenoj dužnosti, lišili toga prava „jer je apelant, u smislu prakse Europskog suda, u takvim okolnostima imao samo teorijski i iluzorno, a ne i praktično i učinkovito pravo na naknadu". Samim tim ne može se prihvatiti pravno stajalište redovitih sudova izraženo u osporenim odlukama Suda BiH, jer bi apelant u tom slučaju snosio neopravdan teret u smislu nemogućnosti da ostvari svoje pravo propisano zakonom.

35. Prema tome, Ustavni sud smatra da je osporenim odlukama Suda BiH povrijeđeno apelantovo pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda apelantovog prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju kada je Sud BiH prilikom odlučivanja o pravu apelanta kao branitelja po službenoj dužnosti osumnjičenih E. I. i M. S. za naknadu troškova zahtjev odbacio kao nepravodoban, proizvoljno primijenivši odredbu članka 186. stavak 2. ZKPBiH kojom je jasno regulirano da rok za podnošenje zahtjeva u pogledu isplate nagrade, naknade i nužnih izdataka teče šest mjeseci od dana dostave rješenja o obustavi kaznenog postupka osobi koja ima pravo takav zahtjev postaviti, pri čemu Sud BiH ničim nije osporio apelantove tvrdnje da mu naredba o obustavi istrage protiv osumnjičenih nije dostavljena.

37. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

38. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

445

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 5246/18**, рјешавајући апелацију **Босне и Херцеговине**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, председник
Мато Тадић, потпредседник
Мирсад Ђеман, потпредседник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија

на сједници одржаној 4. јуна 2020. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **Босне и Херцеговине**.

Утврђује се повреда члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине.

Укида се Рјешење Кантоналног суда у Мостару број 07 0 Дн 013778 16 Гж од 20. фебруара 2018. године.

Предмет се враћа Кантоналном суду у Мостару који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине.

Налаже се Кантоналном суду у Мостару да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Босна и Херцеговина (у даљем тексту: апеланткиња), коју заступа Правобранилаштво Босне и Херцеговине, поднијела је 13. септембра 2018. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) апелацију против Рјешења Врховног суда Федерације БиХ (у даљем тексту: Врховни суд) број 70 0 Дн 006584 18 Рев од 11. јуна 2018. године и обавијестила Уставни суд да је том одлуком Врховног суда одбачена апеланткињина ревизија против Рјешења Кантоналног суда у Мостару (у даљем тексту: Кантонални суд) број 07 0 Дн 013778 16 Гж од 20. фебруара 2018. године и Рјешења Општинског суда у Мостару – Земљишнокњижна канцеларија (у даљем тексту: Општински суд) број 058-0-Дн-16-000 697-Ч од 4. октобра 2016. године. Предмет је регистрован под бројем АП 5246/18.

2. Претходно је Уставни суд Одлуком број АП 2454/18 од 6. јуна 2018. године (доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba) одбацио као преурањену апеланткињину апелацију регистровану као АП 2454/18, поднесеног против наведеног рјешења Кантоналног суда, будући да у вријеме подношења те апелације није био окончан поступак по апеланткињиној ревизији. У образложењу одлуке Уставни суд је навео да је апелација преурањена јер је поднесена прије него што је донесена одлука Врховног суда о изјављеној ревизији, те да након њеног доношења, независно од врсте те одлуке, апеланткиња има могућност да поново поднесе апелацију у којој је, у смислу члана 19 став (3) Правила Уставног суда ("Службени

гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), дужна да на прописаном обрасцу апелације под тачком 8а) Остале одлуке наведе и ову одлуку Уставног суда.

II. Поступак пред Уставним судом

3. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Кантоналног суда, Општинског суда и Општине Читлук (у даљњем тексту: Општина) затражено је 22. априла 2020. године да доставе одговоре на апелацију.

4. Кантонални суд је одговор доставио 11. маја 2020. године, док Општински суд и Општина нису одговорили на апелацију.

III. Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произлазе из апеланткињиних навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

6. Рјешењем Општинског суда број 058-0-Дн-16-000 697-Ч од 4. октобра 2016. године, поступајући по захтјеву Општине, допуштен је на основу Одлуке о одређивању грађевинског земљишта у државној својини Општинског вијећа Општине Читлук број 01-06-140/14-16 од 28. јула 2016. године (у даљњем тексту: одлука од 28. јула 2016. године) отпис из А листа земљишнокњижног улошка 1276 (електронске базе података) к.о. Читлук парцеле поближе описане у изреци тог рјешења (у даљњем тексту: предметна к.ч. или предметна непокретност) и упис предметне к.ч. у новоотворени земљишнокњижни уложак 1667 исте к.о. Даље, предметним рјешењем је допуштена укњижба права својине на 1/1 дијела непокретности означених као предметна к.ч., уписане у земљишнокњижни уложак 1667 (електронске базе података) к.о. Читлук, у корист Општине Читлук с дијелом 1/1.

7. У образложењу рјешења је констатовано да је том суду 15. септембра 2016. године достављен захтјев Општине ради укњижбе права својине на 1/1 дијела предметне непокретности уписане у земљишнокњижни уложак 1667 (електронске базе података) к.о. Читлук, и то на основу одлуке од 28. јула 2016. године. Такође је констатовано да је уз тај захтјев поднесена наведена одлука, извод из посједовног листа Службе за геодетске и имовинско-правне послове Општине од 13. јула 2016. године, мишљење Општинске службе за градитељство, просторно уређење и заштиту околиша од 6. јуна 2016. године са ситуацијом терена, Зк. издавак број 058-0-НАР-16-002 539 од 13. септембра 2016. године, рјешење Општинске службе за градитељство, просторно уређење и заштиту околиша од 6. јуна 2016. године с графичким прилогом и начелна сагласност.

8. Наведено је да је, провјеравајући захтјев за упис према члану 42 Закона о земљишним књигама ФБиХ (у даљњем тексту: Закон о земљишним књигама), извршен увид у земљишну књигу и утврђено да је предметна к.ч. к.о. Читлук уписана као општенародна имовина са 1/1, те да на њој нема уписаних терета. Даље је указано да је чланом 2 став 1 Закона о грађевинском земљишту ФБиХ (у даљњем тексту: Закон о грађевинском земљишту) прописано да се градским грађевинским земљиштем у смислу овог закона сматра изграђено и неизграђено земљиште у градовима и насељима градског карактера, које је плановима за просторно уређење и урбанистичким плановима намијењено за изградњу објеката у складу с одредбама Закона о просторном уређењу. Затим је указано да је чланом 6 Закона о грађевинском земљишту одређено да општина управља и располаже градским грађевинским земљиштем у државној својини на начин и под условима предвиђеним законом и прописима донесеним на основу закона. Такође је наведено:

"[К]ако је у предмету за укњижбу права власништва у корист Општине донесено и Рјешење Кантоналног суда Дн 011994/15 Гж од 26. 8. 2015. године којим је прецизирано да из Закона о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине од 21. 3. 2005. год. не произлази да је предметом забране располагања општенародна имовина која је била непознатог власништва." У прилог оваквом закључку је и јавно објављени попис државне имовине у Босни и Херцеговини извршен 2009. године, према којем је под државном имовином обухваћена, између остале имовине, и имовина означена у јавним књигама "општенародном имовином" само ако су органи СФРЈ или СРБиХ били уписани као њени титулари, али не и имовина без титулара својине, како су уписане предметне непокретности. С обзиром на наведено, Општински суд је на основу члана 43 став 1 Закона о земљишним књигама одлучио као у ставу 1 изреке рјешења.

9. Рјешењем Кантоналног суда број 07 0 Дн 013778 16 Гж од 20. фебруара 2018. године жалбе апеланткиње и Федерације Босне и Херцеговине су одбијене као неосноване и првостепено рјешење потврђено.

10. У образложењу рјешења је констатовано да из стања списка произлази да је основ за укњижбу права својине била одлука од 28. јула 2016. године којом су непокретности, поближе означене у члану 2 те одлуке, одређене као грађевинско земљиште. Такође је констатовано да је та одлука донесена у складу с Просторним планом Општине, а да је у члану 3 те одлуке наведено да је саставни дио одлуке копија катастарског плана у којем су учтане парцеле обухваћене том одлуком, док је чланом 4 наложено Земљишно-књижној канцеларији Општинског суда, Одјелу Читлук, да на предметној непокретности у земљишним књигама упише право својине у корист Општине Читлук с дијелом 1/1. Даље је наведено да је одредбом члана 3 Закона о земљишним књигама, између осталог, прописано да се поступак уписа у земљишну књигу покреће подношењем захтјева за упис, те да се уз захтјев треба приложити и документација на којој се захтјев заснива, те да то, између осталог, може да буде и исправа која је основ за стицање стварног права. Поред тога, наведено је да је одредбом члана 42 Закона о земљишним књигама прописано да приликом провјере захтјева за упис надлежни земљишно-књижни референт, између осталог, испитује да ли су поднесени потребни документи у прописаној форми. Констатујући да из стања списка произлази да је првостепени суд поступио према напријед наведеним одредбама и након тога донио рјешење о упису, Кантонални суд је закључио да су испуњене претпоставке за упис права својине које има у виду одредба члана 3 напријед наведеног закона, те да су стога неосновани наводи жалбе у том погледу. Исто тако, закључио је да су неосновани наводи жалбе у погледу ваљаности исправе која је основ уписа, констатујући да је одлуку Општинског вијећа о одређивању грађевинског земљишта у државној својини донио надлежни орган у законом прописаном поступку и да она као таква представља ваљан правни основ за укњижбу права својине. При томе је Кантонални суд указао да ако су евентуално постојали пропусти при доношењу одлуке, апеланткиња је њену ваљаност могла да оспорава у неком другом, а не у конкретном поступку, а да Земљишно-књижна канцеларија не може испитивати законитост те одлуке. Поред тога, закључио је да је неосновано апеланткињино позивање на одлуку високог представника у Босни и Херцеговини којом је донесен Закон о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине и на Закон о привременој забрани располагања државном имовином у Федерацији Босне и Херцеговине.

IV. Апелација**а) Наводи из апелације**

11. Апеланткиња тврди да јој је оспореним одлукама повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апеланткиња указује да Кантонални суд није "на адекватан начин образложио" разлоге одбијања њених жалбених навода, "пропустивши да наведе битне разлоге своје одлуке". Апеланткиња, у суштини, тврди да одлука од 28. јула 2016. године није исправа подобна за стицање права својине над предметним парцелама у корист Општине, односно да не представља ваљан правни основ за укњижбу права својине у конкретном случају у смислу релевантних одредби важећих прописа. Апеланткиња указује да том одлуком Општина није стекла, нити је могла стећи право својине над предметним непокретностима јер је та одлука донесена супротно члану 14 Закона о грађевинском земљишту и као таква се не може сматрати одлуком у смислу члана 23 Закона о стварним правима, која би била основ за стицање права својине у конкретном случају. Апеланткиња тврди да, ако се анализира садржај те одлуке, из ње произлази да је дат налог за упис промјене права својине, а да претходно није донесена одлука о промјени титулара својине, односно да том одлуком није претходно утврђена својина у корист Општине. Указује да Закон о грађевинском земљишту, супротно члану 4 предметне одлуке, не прописује да се суду може наложити укњижба права својине на непокретности у корист Општине. Апеланткиња наводи да је спровођењем налога из наведене одлуке првостепени суд био тај који је оспореним рјешењем утврдио право својине на предметним непокретностима у корист Општине, што је супротно Закону о земљишним књигама.

б) Одговор на апелацију

12. Кантонални суд сматра да је апелација неоснована. Истиче да остаје при разлозима датим у образложењу оспореног рјешења, при томе указујући да из садржаја апелације произлази да је, у суштини, ријеч о поновљеним жалбени наводима истицаним у жалби на првостепено рјешење.

V. Релевантни прописи

13. **Закон о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине** ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 58/02, 19/03 и 54/04; за потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2. став (5)**Одређивање појмова**

(5) Укњижба је коначан упис права на некретностима, којим се безувјетно стичу, преносе, ограничавају или престају права на некретностима.

Члан 3. ст. (1) и (2)**Претпоставке за упис**

(1) Поступак уписа у земљишну књигу покреће се подношењем захтјева за упис. Захтјев се односи на прописани текст уписа. Нормиране текстове доноси министар правде.

(2) Уз захтјев за упис треба приложити и доказну документацију на којој се захтјев темељи.

То могу бити:

1) исправа која је основ за стицање стварног права;

- 2) документ на основу којег се доказује стварно право;
- 3) овјерена копија судске одлуке која је основ за упис;
- 4) неки други документ којим се потврђује стварно право осигурано предбиљежбом;
- 5) документи наведени у члану 7. овог закона;
- 6) други документи потребни за упис одређени законом

Члан 4.**Упис промјене власништва**

Ако се ради о упису промјене власништва потребно је приложити уговор о отуђењу односно пријеносу.

Члан 5. став (1)**Конститутивно дјелство**

(1) Власништво и друга права на некретностима настају тек са уписом у земљишну књигу, укључујући и она која су предвиђена у члану 87. овога Закона.

Члан 7.**Претпоставка за упис некретнина**

За упис некретнине у земљишну књигу потребан је пријавни лист са копијом катастарског плана.

Члан 41. ст. (1) (2) и (3)**Заинтересоване особе**

(1) Упис у земљишну књигу је дозвољен само уз сагласност особе која је у вријеме подношења захтјева уписана у земљишну књигу као носилац права власништва или неког другог стварног права које се преноси, мијења, ограничава или брише.

(2) Одобрење, према ставу 1. овог члана, мора бити нотарски овјерено, осим ако се за уговор на основу којег се врши промјена права захтјева нотарска обрада.

(3) Одобрење, из става 1. овог члана, може бити замијењено судском одлуком или судским поравнањем.

Члан 42.**Провера захтјева за упис**

Код провере захтјева за упис надлежни земљишнокњижни референт испитује:

- 1) да ли су поднесени потребни документи у прописаној форми,
- 2) да ли су документи (исправе) идентични са стањем у земљишној књизи,
- 3) да ли постоји одобрење из члана 41. став 1. овог закона.

Члан 43.**Одлучивање о упису**

(1) Након провере захтјева за упис, земљишнокњижни референт доноси рјешење да ли ће захтјев потпуно или дјелимично прихватити.

(2) Земљишнокњижни референт доноси рјешење о одбијању захтјева за упис ако:

- 1) се земљишнокњижно тијело не налази у земљишнокњижном подручју дотичног земљишнокњижног уреда;
- 2) особа није овлаштена да захтјева упис;
- 3) правни основ уписа није видљив из предочених докумената;
- 4) постоји нека друга сметња која спречава упис;

14. **Закон о грађевинском земљишту Федерације Босне и Херцеговине** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 25/03, 67/05, 94/18 – одлука УСФБиХ и 95/19 – рјешење УСФБиХ).

У конкретном случају примјењује се Закон о грађевинском земљишту Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 25/03 и 67/05) који је важио у вријеме доношења оспорених одлука, а који у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин стицања права на земљишту у градовима и насељима градског карактера и другим подручјима предвиђеним за стамбену и другу комплексну изградњу, вријеме престанка тих права, начин коришћења и управљања као и накнаде за коришћење овог земљишта.

Члан 2.

Градским грађевинским земљиштем у смислу овог закона сматра се изграђено и неизграђено земљиште у градовима и насељима градског карактера, које је плановима за просторно уређење и урбанистичким плановима намијењено за изградњу објеката у складу са одредбама Закона о просторном уређењу ("Службене новине Федерације БиХ", број 52/02).

Остало грађевинско земљиште у смислу овог закона је изграђено и неизграђено земљиште намијењено за изградњу објеката у складу са одредбама Закона о просторном уређењу, а које се налази ван зона градског грађевинског земљишта, односно ван градова и насеља градског карактера.

Члан 4.

Градско грађевинско земљиште може бити у државној и приватној својини.

Градским грађевинским земљиштем у приватној својини сматра се:

- изграђено градско грађевинско земљиште и то земљиште испод објекта и земљиште које служи за редовну употребу објекта, односно земљиште на којем је до сада постојало трајно право коришћења а према члану 39., те земљиште из члана 96. овог закона.

Члан 6.

Општина управља и располаже градским грађевинским земљиштем у државној својини на начин и под условима предвиђеним законом и прописима донесеним на основу закона.

Члан 11.

Градским грађевинским земљиштем у државној својини може се располагати само на начин и под условима прописаним овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

II. ГРАДСКО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ**Члан 12. став (1)**

Градско грађевинско земљиште одређује општинско вијеће и може се одредити као:

1. земљиште које је претежно изграђено и као такво чини просторно функционалну цјелину у граду и насељу градског карактера;

2. земљиште обухваћено границама урбанистичког плана града, односно насеља градског карактера које је предвиђено за проширење града, односно насеља;

3. земљиште на другим подручјима предвиђеним за стамбену и другу изградњу (приградска насеља или друга већа насеља, рекреационо-туристички центри, подручја намијењена за изградњу кућа за одмор и опоравак и друге сличне намјене).

Члан 14.

Одлука о одређивању градског грађевинског земљишта садржи детаљан опис границе обухваћеног земљишта и податке о парцелама и власницима из катастра некретнина, односно податке из земљишне књиге или из катастра некретнина на подручју које нема катастар некретнина, односно земљишну књигу.

Саставни дио одлуке из претходног става је копија катастарског плана у коју су уцртане све парцеле обухваћене том одлуком.

Одлука из става 1. овога члана доставља се на провођење надлежном суду који води земљишне књиге, односно катастру.

Члан 15.

Одлуком о одређивању градског грађевинског земљишта не мијења се облик својине на земљишту које се одређује као градско грађевинско земљиште.

V. УПРАВЉАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ ГРАДСКИМ ГРАЂЕВИНСКИМ ЗЕМЉИШТЕМ

а) Стицање права коришћења земљишта ради грађења

Члан 44.

Општинско вијеће додјељује неизграђено градско грађевинско земљиште ради изградње грађевина уз правичну накнаду.

X. ОСТАЛО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ**Члан 76.**

Остало грађевинско земљиште (члан 3. тачка 2. овог закона) одређује се одлуком општинског вијећа.

Одлука о одређивању осталог грађевинског земљишта заснива се на просторном плану општине или просторном плану посебног подручја који садрже границе урбаних и других подручја на којима је предвиђено грађење или обављање других радова урбанистичким планом, урбанистичким редом или просторним планом.

Одлука из става 1. овог члана може обухватити грађевинско земљиште у државној својини и грађевинско земљиште у приватној својини.

Члан 78.

Одредбе овог закона које се односе на градско грађевинско земљиште примјењују се и на остало грађевинско земљиште.

15. **Закон о стварним правима** ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 66/13 и 100/13) у релевантном дијелу гласи:

Члан 23. ст. (1) и (4)**Стицање власништва**

(1) Право власништва стиче се на основу правног посла, закона, одлуке суда или другог надлежног органа и насљеђивањем, уз испуњење претпоставки прописаних законом.

(4) Одлуком суда или другог тијела стиче се власништво у случајевима одређеним законом, а на начин и под претпоставкама одређеним законом. Стицањем права власништва одлуком суда или другог тијела не престају стварна права која су другим лицима припадала на односној ствари, осим оних за које је то одређено том одлуком или законом, те оних која по нарави ствари не могу даље постојати.

VI. Допустивост

16. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

17. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њом побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

18. Уставни суд запажа да је првобитна апелација број АП 2454/18, која је била поднесена против Рјешења Кантоналног суда број 07 0 Дн 013778 16 Гж од 20. фебруара 2018. године, одбачена зато што је била преурањена будући да је наведену апелацију апеланткиња поднијела након што је поднесена ревизија, а прије одлуке Врховног суда о ревизији.

19. Предметном апелацијом апеланткиња је обавијестила Уставни суд да је Одлуком Врховног суда број 70 0 Дн 006584 18 Рев од 11. јуна 2018. године ревизија одбачена. Предметно рјешење апеланткиња је примила 18. јула 2018. године, а апелација је поднесена 13. септембра 2018. године, дакле у року од 60 дана из члана 18 Правила Уставног суда. У вези с тим, Уставни суд указује да је ревизија у конкретном случају била неефективан правни лијек с обзиром на то да је одбачена као недопуштена, па је, слиједећи наведено, коначна одлука у овом предмету, у смислу раније изнесеног става, рјешење Кантоналног суда којим је мериторно одлучено о апеланткињиној жалби. Стога ће Уставни суд у складу са својом праксом (види Уставни суд, Одлука број АП 2884/06 од 10. јануара 2008. године, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba) допустивост апелације испитати у односу на то рјешење.

20. Дакле, у конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Рјешење Кантоналног суда број 07 0 Дн 013778 16 Гж од 20. фебруара 2018. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорено рјешење апеланткиња је примила 26. фебруара 2018. године, а првобитну апелацију број АП 2454/18 поднијела је 25. априла 2017. године, дакле, у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допуштена, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допуштена.

21. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

22. Апеланткиња тврди да јој је оспореним одлукама повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

23. С обзиром на то да је апеланткиња носилац јавне власти, Уставни суд подсјећа да она не ужива заштиту права загарантованих одредбама Европске конвенције и њених протокола који регулишу однос јавне власти и појединаца и пружају појединцима заштиту људских права и основних слобода у односу с јавном влашћу. Међутим, Уставни суд је у својој пракси указао да Европска конвенција пружа минимум заштите у погледу људских права и основних слобода, а Устав Босне и Херцеговине даје ширу заштиту, па је усвојио став да, према члану VI/36) Устава Босне и Херцеговине, свако ко је био странка у одређеном поступку и ко има пресуду било којег суда за коју сматра да су му њом повријеђена права може поднијети апелацију Уставном суду. У складу с тим, државни органи и јавна власт, као учесници судских поступака, уживају гаранције права на правичан поступак и права на имовину из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука број АП 39/03 од 27. фебруара 2004. године, објављена на www.ustavnisud.ba). Имајући у виду наведено, Уставни суд ће испитати

апеланткињине наводе у односу на права из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине.

Право на правично суђење

24. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

25. Уставни суд, прије свега, запажа да апеланткиња оспорава одлуке редовних судова донесене у поступку ради укњижбе права својине у земљишној књизи на предметним непокретностима у корист Општине с дијелом 1/1, тврдећи да предметне непокретности представљају државну својину, те да сходно томе на истим непокретностима, у складу с одредбама позитивних прописа, Општина није могла укњижити своје право својине на тим непокретностима. Имајући у виду наведено, као и узимајући у обзир да је упис права својине одлучујући за његово уживање и располагање, Уставни суд сматра да апеланткиња у поступку у којем су донесене оспорене одлуке, а у којем је учествовала с циљем заштите својих права и интереса, ужива гаранције права на правично суђење (*mutatis mutandis*, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП 176/18 од 22. и 23. марта 2018. године, тачка 26, објављена на www.ustavnisud.ba).

26. Из апелационих навода произлази да апеланткиња, у суштини, сматра да су у конкретном случају оспорене одлуке којима је допуштена укњижба права својине с дијелом 1/1 на предметној непокретности у корист Општине, а на основу одлуке од 28. јула 2016. године, резултат произвољне примјене материјалног права. У вези с тим, Уставни суд, прије свега, указује на то да, према пракси Европског суда за људска права (у даљем тексту: Европски суд), коју Уставни суд слиједи приликом испитивања уставних права (види Одлуку о допустивости и меритуму број АП 992/15 од 25. октобра 2017. године, тачка 35), и Уставног суда, задатак ових судова није преиспитивање закључака редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене материјалног права (види Европски суд, *Prošina против Русије*, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Међутим, с друге стране, задатак Уставног суда јесте да, у оквиру своје апелационе надлежности, преиспита начин на који су утврђене чињенице, односно примјењени релевантни прописи у поступку пред редовним судовима у случају када одлука редовног суда не укључује или погрешно примјењује уставно право, када је примјена позитивноправних прописа била очигледно произвољна, када је релевантни закон сам по себи неуставан или када су повријеђена основна процесна права, као што су право на правичан поступак, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и у другим случајевима (види Уставни суд, Одлука број У 29/02 од 27. јуна 2003. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 31/03).

27. Стога ће Уставни суд у конкретном случају, с обзиром на питања која апеланткиња проблематизује, испитати да ли је оспорена одлука заснована на произвољној примјени релевантних прописа.

28. Уставни суд, прије свега, истиче да је готово идентична правна питања разматрао у предмету број АП 176/18 поводом апелације исте апеланткиња и да је у тој одлуци закључио да постоји кршење права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине када

образложење оспорених одлука не задовољава стандарде права на правично суђење из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине у вези с одредбама Закона о грађевинском земљишту (*op. cit. AP 176/18*, тачка 37).

29. У односу на конкретан случај, Уставни суд указује да је одредбама Закона о земљишним књигама, између осталог, регулисан *поступак уписа права својине* и других права у земљишну књигу. У овом поступку, како то произлази из релевантних одредби наведеног закона, након провјере захтјева за упис, доноси се рјешење о потпуном или дјелимичном прихватању захтјева или се доноси рјешење о одбијању захтјева, и то ако постоје разлози таксативно наведени у члану 43 став 2 тог закона.

30. Уставни суд даље указује да из образложења оспорених одлука којима је допуштена укњижба права својине с дијелом 1/1 на предметним непокретностима у корист Општине произлази да је у конкретном случају правни основ за њихово доношење била Одлука Општинског вијећа Општине о одређивању грађевинског земљишта у државној својини број 01-06-140/14-16 од 28. јула 2016. године. У члану 4 одлуке од 28. јула 2016. године је наведено: "Налаже се Земљишно-књижном уреду Општинског суда Мостар, Одјел Читлук, да темељем ове Одлуке у земљишним књигама упише право власништва на предметним некретностима у корист Општине Читлук са дијелом 1/1." При томе, Уставни суд указује да из образложења оспорених одлука произлази да је увидом у земљишну књигу, у прецизирани земљишно-књижни уложак, у поступку пред редовним судовима утврђено да су предметне непокретности означене као "општенародна имовина" с 1/1, те да на њима нема уписаних терета. Уставни суд запажа да су редовни судови у конкретном случају, испитујући да ли су испуњене претпоставке за упис и провјеравајући захтјев за упис у смислу чл. 3 и 42 Закона о земљишним књигама, оцијенили да су испуњени услови из наведених законских одредби, у коначници констатујући да је одлука од 28. јула 2016. године исправа која је основ за стицање стварног права у конкретном случају и да има прописану форму. У вези с тим, Уставни суд, прије свега, указује да је одредбом члана 3 став 2 Закона о земљишним књигама прописано: "Уз захтјев за упис треба приложити и доказну документацију на којој се захтјев темељи. То могу бити: 1) исправа која је основ за стицање стварног права; [...]" Уставни суд, даље, указује да је одредбом члана 42 истог закона прописано: "Код провјере захтјева за упис надлежни земљишно-књижни референт испитује: 1) да ли су поднесени потребни документи у прописаној форми, 2) да ли су документи (исправе) идентични са стањем у земљишној књизи, 3) да ли постоји одобрење из члана 41. став 1. овог закона." Дакле, Уставни суд запажа да из одредбе члана 42 Закона о земљишним књигама произлази да се сви напријед наведени услови испитују приликом провјере захтјева за упис, а да из садржаја оспорених одлука не произлази да је у конкретном случају образложено да ли је уопште утврђено да су у конкретном случају испуњени услови из ст. 2 и 3 цитиране законске одредбе, односно да ли су документи (исправе) идентични са стањем у земљишној књизи (ово поготово имајући у виду садржај одлуке од 28. јула 2016. године и чињеницу да је у предметном поступку утврђено да су предметне непокретности означене као "општенародна имовина", те да ли је, евентуално, с обзиром на ту чињеницу, било неопходно прибавити *одобрење* потенцијалних заинтересованих лица из члана 41 став 1 Закона о земљишним књигама.

31. Уставни суд, даље, примјеђује да из садржаја цитиране одлуке Општинског вијећа од 28. јула 2016. године произлази да је она донесена позивањем на одредбе чл. 6, 14,

44, 76 и 78 Закона о грађевинском земљишту. У вези с наведеним, Уставни суд примјеђује да из одредби чл. 12, 14, 76 и 78 Закона о грађевинском земљишту, а које су цитиране у дијелу ове одлуке под називом "Релевантни прописи", несумњиво произлази овлашћење Општинског вијећа да донесе одлуку којом се одређује градско, односно остало грађевинско земљиште, односно да из одредби чл. 6 и 78 истог закона произлази овлашћење Општине да управља и располаже градским, односно осталим грађевинским земљиштем у државној својини на начин и под условима предвиђеним законом и прописима донесеним на основу закона. Међутим, Уставни суд запажа да је поступање Општине детерминирано релевантним одредбама закона, а да из наведених законских одредби, као ни из осталих одредби на које се позвало Општинско вијеће у тој одлуци (члан 44 Закона о грађевинском земљишту), као и Општински суд у оспореном првостепеном рјешењу (члан 2 Закона о грађевинском земљишту), нити из било које друге одредбе Закона о грађевинском земљишту не произлази овлашћење Општинског вијећа, односно Општине да на основу одлуке о одређивању градског и осталог грађевинског земљишта упише право својине на градском, односно осталом грађевинском земљишту у корист Општине. Уставни суд указује да Закон о грађевинском земљишту, напротив, у члану 15, експлицитно прописује: "Одлуком о одређивању градског грађевинског земљишта не мијења се облик својине на земљишту које се одређује као градско грађевинско земљиште." Наведене одредбе се према члану 78 Закона о грађевинском земљишту *примјењују и на остало грађевинско земљиште*. Имајући у виду напријед наведено, Уставни суд констатује да из одредби Закона о грађевинском земљишту не произлази ни овлашћење Општинског вијећа, односно Општине да у поступку доношења одлуке о одређивању градског, односно осталог грађевинског земљишта утврђује право својине у корист Општине на предметном земљишту, а што је заправо урађено одлуком Општинског вијећа од 28. јула 2016. године, како то произлази из чињеница конкретног предмета. Дакле, у таквим околностима, имајући у виду чињенице конкретног предмета, спорно је да ли је наведена одлука могла да послужи као основ уписа права својине на предметном земљишту у корист Општине Читлук у смислу тачке 1 става 2 члана 3 Закона о земљишним књигама.

32. У вези с напријед наведеним, Уставни суд запажа да је одредбом члана 43 став 2 тачка 4 Закона о земљишним књигама Федерације БиХ прописано: "Земљишно-књижни референт доноси рјешење о одбијању захтјева за упис ако: 4) постоји нека друга сметња која спречава упис." Имајући у виду све наведено, као и чињеницу да је у конкретном случају ријеч о одлуци Општинског вијећа којом није одређена могућност подношења било каквог правног лијека против ње, Уставни суд запажа да редовни суд, разматрајући апелаткињину жалбу, није образложио зашто наведена законска одредба Закона о земљишним књигама не би била примјењива у оваквој чињеничној и правној ситуацији.

33. Сходно наведеном, Уставни суд закључује да се образложење оспорених одлука заснива на арбитрарној примјени материјалног права, односно арбитрарној примјени одредби чл. 42 и 43 Закона о земљишним књигама у вези с одредбама Закона о грађевинском земљишту, што је за последицу имало *доношење арбитрарних одлука* којима је прекршено апелаткињино право на правично суђење из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине.

34. Због наведеног, а при томе подржавајући и већ заузету праксу у сличним предметима, Уставни суд сматра да је потребно укинути оспорено рјешење Кантоналног суда и предмет вратити том суду на поновни поступак у којем ће тај

суд донијети нову одлуку, водећи рачуна о ставу Уставног суда исказаном у овој одлуци.

Остали наводи

35. С обзиром на закључак у погледу повреде члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд сматра да није потребно посебно разматрати наводне повреде члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине.

VIII. Закључак

36. Уставни суд закључује да се образложење оспорених одлука заснива на арбитрарној/произвољној примјени материјалног права, односно арбитрарној/произвољној примјени одредби чл. 42 и 43 Закона о земљишним књигама у вези с одредбама Закона о грађевинском земљишту, што је за посљедицу имало доношење арбитрарних/произвољних одлука којима је прекршено апеланткино право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине.

37. На основу члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

38. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Златко М. Кнежевић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вјећу, у предмету број **AP 5246/18**, рјешавајући апелацију **Bosne i Hercegovine**, на основу члана VI/3.b) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка b), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 62. став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преишчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник

Мато Тодић, потпредсједник

Мирсад Џеман, потпредсједник

Валерија Галић, судија

Миодраг Симоновић, судија

Сеада Палавић, судија

на сједници одржаној 4. јуна 2020. године донио је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Усваја се апелација **Bosne i Hercegovine**.

Утврђује се повреда члана II/3.e) Устава Босне и Херцеговине.

Укида се Рјешење Кантоналног суда у Mostaru број 07 0 Dn 013778 16 Gž од 20. фебруара 2018. године.

Предмет се враћа Кантоналном суду у Mostaru који је дужан да по hitnom поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3.e) Устава Босне и Херцеговине.

Налаже се Кантоналном суду у Mostaru да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Bosna i Hercegovina (у daljnjem tekstu: apelantica), koju zastupa Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine, podnijela je 13. septembra 2018. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у

daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Rješenja Vrhovnog suda Federacije BiH (у daljnjem tekstu: Vrhovni sud) број 70 0 Dn 006584 18 Rev од 11. јуна 2018. године и обавијестила Уставни суд да је том одлуком Vrhovnog suda одбачена apelantica revizija protiv Rješenja Kantonalnog suda у Mostaru (у daljnjem tekstu: Kantonalni sud) број 07 0 Dn 013778 16 Gž од 20. фебруара 2018. године и Rješenja Općinskog suda у Mostaru – Zemljišnoknjižni ured (у daljnjem tekstu: Općinski sud) број 058-0-Dn-16-000 697-Č од 4. октобра 2016. године. Predmet је registriran под бројем AP 5246/18.

2. Prethodno је Ustavni sud Odlukom број AP 2454/18 од 6. јуна 2018. године (dostupna на internetskoј stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) odbacio као preuranjenu apelanticinu apelaciju registriranu као AP 2454/18, podnesenu protiv navedenog rješenja Kantonalnog suda, budući да у vrijeme podnošenja те apelacije nije bio okončan postupak по apelanticinoј reviziji. U obrazloženju odluke Ustavni sud је naveo да је apelacija preuranjena jer је podnesena prije nego što је donesena odluka Vrhovnog suda о izjavljenoј reviziji, те да nakon njenog donošenja, nezavisno од vrste те odluke, apelantica ima mogućnost да ponovo podnese apelaciju у kojoj је, у smislu члана 19. став (3) Pravila Ustavnog suda ("Службени гласник Босне и Херцеговине" br. 60/05, 64/08 и 51/09), dužna да на propisanom obrascu apelacije под тачком 8a) Ostale odluke наведе и ову одлуку Ustavnog suda.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. На основу члана 23. Pravila Ustavnog suda, од Kantonalnog suda, Općinskog suda и Općine Čitluk (у daljnjem tekstu: Općina) zatraženo је 22. aprila 2020. године да dostave odgovore на apelaciju.

4. Kantonalni sud је odgovor dostavio 11. maja 2020. године, dok Općinski sud и Općina nisu odgovorili на apelaciju.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze из apelanticinih navoda и dokumenata predloženih Ustavnom sudu могу се sumirati на sljedeći način.

6. Rješenjem Općinskog suda број 058-0-Dn-16-000 697-Č од 4. октобра 2016. године, postupajući по zahtjevu Općine, dopušten је на основу Odluke о određivanju građevinskog zemljišta у državnom vlasništvу Općinskog vijeća Općine Čitluk број 01-06-140/14-16 од 28. јула 2016. године (у daljnjem tekstu: odluka од 28. јула 2016. године) otpis из A lista zemljišnoknjižnog uloška 1276 (elektronske baze podataka) k.o. Čitluk parcele поближе описане у изреци тог rješenja (у daljnjem tekstu: predmetna k.č. или predmetna nekretnina) и upis predmetne k.č. у novoотворени zemljišnoknjižni uložak 1667 iste k.o. Dalje, predmetnim rješenjem је dopuštena uknjižba prava vlasništva на 1/1 dijela nekretnina označenih као predmetna k.č., upisane у zemljišnoknjižni uložak 1667 (elektronske baze podataka) k.o. Čitluk, у korist Općine Čitluk с dijelom 1/1.

7. U obrazloženju rješenja је konstatirano да је том sudu 15. septembra 2016. године dostavljen zahtjev Općine radi uknjižbe prava vlasništva на 1/1 dijela predmetne nekretnine upisane у zemljišnoknjižni uložak 1667 (elektronske baze podataka) k.o. Čitluk, и то на основу odluke од 28. јула 2016. године. Također је konstatirano да је уз taj zahtjev podnesena navedena odluka, извод из posjedovnog lista Službe за geodetske и imovinsko-pravne poslove Općine од 13. јула 2016. године, mišljenje Općinske službe за graditeljstvo, prostorno uređenje и заштиту okoliša од 6. јуна 2016. године са situacijom terena, Zk. извадак број 058-0-NAR-16-002 539 од 13. septembra 2016. године, rješenje Općinske službe за graditeljstvo, prostorno uređenje и заштиту okoliša од 6. јуна 2016. године с граfičkim prilogom и načelna saglasnost.

8. Navedeno je da je, provjeravajući zahtjev za upis prema članu 42. Zakona o zemljišnim knjigama FBiH (u daljnjem tekstu: Zakon o zemljišnim knjigama), izvršen uvid u zemljišnu knjigu i utvrđeno da je predmetna k.č. k.o. Čitluk upisana kao općenarodna imovina sa 1/1, te da na njoj nema upisanih tereta. Dalje je ukazano da je članom 2. stav 1. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH (u daljnjem tekstu: Zakon o građevinskom zemljištu) propisano da se gradskim građevinskim zemljištem u smislu ovog zakona smatra izgrađeno i neizgrađeno zemljište u gradovima i naseljima gradskog karaktera, koje je planovima za prostorno uređenje i urbanističkim planovima namijenjeno za izgradnju objekata u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju. Zatim je ukazano da je članom 6. Zakona o građevinskom zemljištu određeno da općina upravlja i raspolaže gradskim građevinskim zemljištem u državnom vlasništvu na način i pod uvjetima predviđenim zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona. Također je navedeno: "[K]ako je u predmetu za uknjižbu prava vlasništva u korist Općine doneseno i Rješenje Kantonalnog suda Dn 011994/15 Gž od 26. 8. 2015. godine kojim je precizirano da iz Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine od 21. 3. 2005. god. ne proizlazi da je predmetom zabrane raspolaganja općenarodna imovina koja je bila nepoznatog vlasništva." U prilog ovakvom zaključku je i javno objavljeni popis državne imovine u Bosni i Hercegovini izvršen 2009. godine, prema kojem je pod državnim imovinom obuhvaćena, između ostale imovine, i imovina označena u javnim knjigama "općenarodnom imovinom" samo ako su organi SFRJ ili SRBiH bili upisani kao njeni titulari, ali ne i imovina bez titulara vlasništva, kako su upisane predmetne nekretnine. S obzirom na navedeno, Općinski sud je na osnovu člana 43. stav 1. Zakona o zemljišnim knjigama odlučio kao u stavu 1. izreke rješenja.

9. Rješenjem Kantonalnog suda broj 07 0 Dn 013778 16 Gž od 20. februara 2018. godine žalbe apelantice i Federacije Bosne i Hercegovine su odbijene kao neosnovane i prvostepeno rješenje potvrđeno.

10. U obrazloženju rješenja je konstatirano da iz stanja spisa proizlazi da je osnov za uknjižbu prava vlasništva bila odluka od 28. jula 2016. godine kojom su nekretnine, поближе označene u članu 2. te odluke, određene kao građevinsko zemljište. Također je konstatirano da je ta odluka donesena u skladu s Prostornim planom Općine, a da je u članu 3. te odluke navedeno da je sastavni dio odluke kopija katastarskog plana u kojem su ucrtane parcele obuhvaćene tom odlukom, dok je članom 4. naloženo Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda, Odjelu Čitluk, da na predmetnoj nekretnini u zemljišnim knjigama upiše pravo vlasništva u korist Općine Čitluk s dijelom 1/1. Dalje je navedeno da je odredbom člana 3. Zakona o zemljišnim knjigama, između ostalog, propisano da se postupak upisa u zemljišnu knjigu pokreće podnošenjem zahtjeva za upis, te da se uz zahtjev treba priložiti i dokumentacija na kojoj se zahtjev zasniva, te da to, između ostalog, može biti i isprava koja je osnov za stjecanje stvarnog prava. Pored toga, navedeno je da je odredbom člana 42. Zakona o zemljišnim knjigama propisano da prilikom provjere zahtjeva za upis nadležni zemljišno-knjižni referent, između ostalog, ispituje jesu li podneseni potrebni dokumenti u propisanoj formi. Konstatirajući da iz stanja spisa proizlazi da je prvostepeni sud postupio prema naprijed navedenim odredbama i nakon toga donio rješenje o upisu, Kantonalni sud je zaključio da su ispunjene pretpostavke za upis prava vlasništva koje ima u vidu odredba člana 3. naprijed navedenog zakona, te da su stoga neosnovani navodi žalbe u tom pogledu. Isto tako, zaključio je da su neosnovani navodi žalbe u pogledu valjanosti isprave koja je osnov upisa, konstatirajući da je odluku Općinskog vijeća o određivanju građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu donio nadležni organ u zakonom propisanom postupku i da ona kao

takva predstavlja valjan pravni osnov za uknjižbu prava vlasništva. Pri tome je Kantonalni sud ukazao da ako su eventualno postojali propusti pri donošenju odluke, apelantica je njenu valjanost mogla osporavati u nekom drugom, a ne u konkretnom postupku, a da Zemljišno-knjižni ured ne može ispitivati zakonitost te odluke. Pored toga, zaključio je da je neosnovano apelantino pozivanje na odluku visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini kojom je donesen Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine i na Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelantica tvrdi da joj je osporenim odlukama povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelantica ukazuje da Kantonalni sud nije "na adekvatan način obrazložio" razloge odbijanja njenih žalbenih navoda, "propustivši da navede bitne razloge svoje odluke". Apelantica, u suštini, tvrdi da odluka od 28. jula 2016. godine nije isprava podobna za stjecanje prava vlasništva nad predmetnim parcelama u korist Općine, odnosno da ne predstavlja valjan pravni osnov za uknjižbu prava vlasništva u konkretnom slučaju u smislu relevantnih odredbi važećih propisa. Apelantica ukazuje da tom odlukom Općina nije stekla, niti je mogla steći pravo vlasništva nad predmetnim nekretninama jer je ta odluka donesena suprotno članu 14. Zakona o građevinskom zemljištu i kao takva se ne može smatrati odlukom u smislu člana 23. Zakona o stvarnim pravima, koja bi bila osnov za stjecanje prava vlasništva u konkretnom slučaju. Apelantica tvrdi da, ako se analizira sadržaj te odluke, iz nje proizlazi da je dat nalog za upis promjene prava vlasništva, a da prethodno nije donesena odluka o promjeni titulara vlasništva, odnosno da tom odlukom nije prethodno utvrđeno vlasništvo u korist Općine. Ukazuje da Zakon o građevinskom zemljištu, suprotno članu 4. predmetne odluke, ne propisuje da se sudu može naložiti uknjižba prava vlasništva na nekretnini u korist Općine. Apelantica navodi da je provođenjem naloga iz navedene odluke prvostepeni sud bio taj koji je osporenim rješenjem utvrdio pravo vlasništva na predmetnim nekretninama u korist Općine, što je suprotno Zakonu o zemljišnim knjigama.

b) Odgovor na apelaciju

12. Kantonalni sud smatra da je apelacija neosnovana. Ističe da ostaje pri razlozima datim u obrazloženju osporenog rješenja, pri tome ukazujući da iz sadržaja apelacije proizlazi da je, u suštini, riječ o ponovljenim žalbeni navodima isticanim u žalbi na prvostepeno rješenje.

V. Relevantni propisi

13. **Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 58/02, 19/03 i 54/04) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2. stav (5)

Određivanje pojmova

(5) Uknjižba je konačan upis prava na nekretninama, kojim se bezuvjetno stiču, prenose, ograničavaju ili prestaju prava na nekretninama.

Član 3. st. (1) i (2)

Pretpostavke za upis

(1) Postupak upisa u zemljišnu knjigu pokreće se podnošenjem zahtjeva za upis. Zahtjev se odnosi na propisani tekst upisa. Normirane tekstove donosi ministar pravde.

(2) Uz zahtjev za upis treba priložiti i dokaznu dokumentaciju na kojoj se zahtjev temelji.

To mogu biti:

- 1) isprava koja je osnov za sticanje stvarnog prava;
- 2) dokument na osnovu kojeg se dokazuje stvarno pravo;
- 3) ovjerena kopija sudske odluke koja je osnov za upis;
- 4) neki drugi dokument kojim se potvrđuje stvarno pravo osigurano predbilježbom;
- 5) dokumenti navedeni u članu 7. ovog zakona;
- 6) drugi dokumenti potrebni za upis određeni zakonom

Član 4.

Upis promjene vlasništva

Ako se radi o upisu promjene vlasništva potrebno je priložiti ugovor o otuđenju odnosno prijenosu.

Član 5. stav (1)

Konstitutivno djeljstvo

(1) Vlasništvo i druga prava na nekretninama nastaju tek sa upisom u zemljišnu knjigu, uključujući i ona koja su predviđena u članu 87. ovoga Zakona.

Član 7.

Pretpostavka za upis nekretnina

Za upis nekretnine u zemljišnu knjigu potreban je prijavni list sa kopijom katastarskog plana.

Član 41. st. (1) (2) i (3)

Zainteresovane osobe

(1) Upis u zemljišnu knjigu je dozvoljen samo uz saglasnost osobe koja je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisana u zemljišnu knjigu kao nosilac prava vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava koje se prenosi, mijenja, ograničava ili briše.

(2) Odobrenje, prema stavu 1. ovog člana, mora biti notarski ovjereno, osim ako se za ugovor na osnovu kojeg se vrši promjena prava zahtijeva notarska obrada.

(3) Odobrenje, iz stava 1. ovog člana, može biti zamijenjeno sudskom odlukom ili sudskim poravanjem.

Član 42.

Provjera zahtjeva za upis

Kod provjere zahtjeva za upis nadležni zemljišnoknjižni referent ispituje:

- 1) da li su podneseni potrebni dokumenti u propisanoj formi,
- 2) da li su dokumenti (isprave) identični sa stanjem u zemljišnoj knjizi,
- 3) da li postoji odobrenje iz člana 41. stav 1. ovog zakona.

Član 43.

Odlučivanje o upisu

(1) Nakon provjere zahtjeva za upis, zemljišnoknjižni referent donosi rješenje da li će zahtjev potpuno ili djelimično prihvatiti.

(2) Zemljišnoknjižni referent donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za upis ako:

- 1) se zemljišnoknjižno tijelo ne nalazi u zemljišnoknjižnom području dotičnog zemljišnoknjižnog ureda;
- 2) osoba nije ovlaštena da zahtijeva upis;
- 3) pravni osnov upisa nije vidljiv iz predloženih dokumenata;
- 4) postoji neka druga smetnja koja sprečava upis;

14. **Zakon o građevinskom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 25/03, 67/05, 94/18 – odluka USFBiH i 95/19 – rješenje USFBiH).

U konkretnom slučaju primjenjuje se **Zakon o građevinskom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 25/03 i 67/05) koji je važio u vrijeme donošenja osporenih odluka, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način sticanja prava na zemljištu u gradovima i naseljima gradskog karaktera i drugim područjima predviđenim za stambenu i drugu kompleksnu izgradnju, vrijeme prestanka tih prava, način korištenja i upravljanja kao i naknade za korištenje ovog zemljišta.

Član 2.

Gradskim građevinskim zemljištem u smislu ovog zakona smatra se izgrađeno i neizgrađeno zemljište u gradovima i naseljima gradskog karaktera, koje je planovima za prostorno uređenje i urbanističkim planovima namijenjeno za izgradnju objekata u skladu sa odredbama Zakona o prostornom uređenju ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/02).

Ostalo građevinsko zemljište u smislu ovog zakona je izgrađeno i neizgrađeno zemljište namijenjeno za izgradnju objekata u skladu sa odredbama Zakona o prostornom uređenju, a koje se nalazi van zona gradskog građevinskog zemljišta, odnosno van gradova i naselja gradskog karaktera.

Član 4.

Gradsko građevinsko zemljište može biti u državnom i privatnom vlasništvu.

Gradskim građevinskim zemljištem u privatnoj svojini smatra se:

- izgrađeno gradsko građevinsko zemljište i to zemljište ispod objekta i zemljište koje služi za redovnu upotrebu objekta, odnosno zemljište na kojem je do sada postojalo trajno pravo korištenja a prema članu 39., te zemljište iz člana 96. ovoga zakona.

Član 6.

Općina upravlja i raspolaže gradskim građevinskim zemljištem u državnoj svojini na način i pod uslovima predviđenim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovoga zakona.

Član 11.

Gradskim građevinskim zemljištem u državnom vlasništvu može se raspolagati samo na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovoga zakona.

II - GRADSKO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE

Član 12. stav (1)

Gradsko građevinsko zemljište određuje općinsko vijeće i može se odrediti kao:

1. zemljište koje je pretežno izgrađeno i kao takvo čini prostornu funkcionalnu cjelinu u gradu i naselju gradskog karaktera;

2. zemljište obuhvaćeno granicama urbanističkog plana grada, odnosno naselja gradskog karaktera koje je predviđeno za proširenje grada, odnosno naselja;

3. zemljište na drugim područjima predviđenim za stambenu i drugu izgradnju (prigradska naselja ili druga veća naselja, rekreaciono-turistički centri, područja namijenjena za izgradnju kuća za odmor i oporavak i druge slične namjene).

Član 14.

Odluka o određivanju gradskog građevinskog zemljišta sadrži detaljan opis granice obuhvaćenog zemljišta i podatke o parcelama i vlasnicima iz katastra nekretnina, odnosno podatke iz zemljišne knjige ili iz katastra nekretnina na području koje nema katastar nekretnina, odnosno zemljišnu knjigu.

Sastavni dio odluke iz prethodnog stava je kopija katastarskog plana u koju su ucrtane sve parcele obuhvaćene tom odlukom.

Odluka iz stava 1. ovoga člana dostavlja se na provedbu nadležnom sudu koji vodi zemljišne knjige, odnosno katastru.

Član 15.

Odlukom o određivanju gradskog građevinskog zemljišta ne mijenja se oblik svojine na zemljištu koje se određuje kao gradsko građevinsko zemljište.

V - UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE GRADSKIM GRAĐEVINSKIM ZEMLJIŠTEM

a) Sticanje prava korištenja zemljišta radi građenja

Član 44.

Općinsko vijeće dodjeljuje neizgrađeno gradsko građevinsko zemljište radi izgradnje građevina uz pravičnu naknadu.

X - OSTALO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE

Član 76.

Ostalo građevinsko zemljište (član 3. tačka 2. ovog zakona) određuje se odlukom općinskog vijeća.

Odluka o određivanju ostalog građevinskog zemljišta zasniva se na prostornom planu općine ili prostornom planu posebnog područja koji sadrže granice urbanih i drugih područja na kojima je predviđeno građenje ili vršenje drugih radova urbanističkim planom, urbanističkim redom ili prostornim planom.

Odluka iz stava 1. ovog člana može obuhvatiti građevinsko zemljište u državnoj svojini i građevinsko zemljište u privatnoj svojini.

Član 78.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na gradsko građevinsko zemljište primjenjuju se i na ostalo građevinsko zemljište.

15. Zakon o stvarnim pravima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 66/13 i 100/13) u relevantnom dijelu glasi:

Član 23. st. (1) i (4)

Sticanje vlasništva

(1) Pravo vlasništva stiče se na osnovu pravnog posla, zakona, odluke suda ili drugog nadležnog organa i nasljeđivanjem, uz ispunjenje pretpostavki propisanih zakonom.

(4) Odlukom suda ili drugoga tijela stiče se vlasništvo u slučajevima određenim zakonom, a na način i pod pretpostavama određenim zakonom. Sticanjem prava vlasništva odlukom suda ili drugoga tijela ne prestaju stvarna prava koja su drugim osobama pripadala na odnosnoj stvari, osim onih za koje je to određeno tom odlukom ili zakonom, te onih koja po naravi stvari ne mogu dalje postojati.

VI. Dopustivost

16. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

17. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

18. Ustavni sud zapaža da je prvobitna apelacija broj AP 2454/18, koja je bila podnesena protiv Rješenja Kantonalnog suda broj 07 0 Dn 013778 16 GŽ od 20. februara 2018. godine, odbačena zato što je bila preuranjena budući da je navedenu apelaciju apelantica podnijela nakon što je podnesena revizija, a prije odluke Vrhovnog suda o reviziji.

19. Predmetnom apelacijom apelantica je obavijestila Ustavni sud da je Odlukom Vrhovnog suda broj 70 0 Dn 006584 18 Rev od 11. juna 2018. godine revizija odbačena. Predmetno

rješenje apelantica je primila 18. jula 2018. godine, a apelacija je podnesena 13. septembra 2018. godine, dakle u roku od 60 dana iz člana 18. Pravila Ustavnog suda. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je revizija u konkretnom slučaju bila neefektivan pravni lijek s obzirom na to da je odbačena kao nedopuštena, pa je, slijedeći navedeno, konačna odluka u ovom predmetu, u smislu ranije iznesenog stava, rješenje Kantonalnog suda kojim je meritorno odlučeno o apelantici žalbi. Stoga će Ustavni sud u skladu sa svojom praksom (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 2884/06 od 10. januara 2008. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) dopustivost apelacije ispitati u odnosu na to rješenje.

20. Dakle, u konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Kantonalnog suda broj 07 0 Dn 013778 16 GŽ od 20. februara 2018. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporeno rješenje apelantica je primila 26. februara 2018. godine, a prvobitnu apelaciju broj AP 2454/18 podnijela je 25. aprila 2017. godine, dakle, u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18 st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

21. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

22. Apelantica tvrdi da joj je osporenim odlukama povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

23. S obzirom na to da je apelantica nositeljica javne vlasti, Ustavni sud podsjeća da ona ne uživa zaštitu prava zagarantranih odredbama Evropske konvencije i njenih protokola koji reguliraju odnos javne vlasti i pojedinaca i pružaju pojedincima zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu s javnom vlašću. Međutim, Ustavni sud je u svojoj praksi ukazao da Evropska konvencija pruža minimum zaštite u pogledu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a Ustav Bosne i Hercegovine daje širu zaštitu, pa je usvojio stav da, prema članu VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, svako ko je bio stranka u određenom postupku i ko ima presudu bilo kojeg suda za koju smatra da su mu njom povrijeđena prava može podnijeti apelaciju Ustavnom sudu. U skladu s tim, državni organi i javna vlast, kao učesnici sudskih postupaka, uživaju garancije prava na pravičan postupak i prava na imovinu iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 39/03 od 27. februara 2004. godine, objavljena na www.ustavnisud.ba). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će ispitati apelanticine navode u odnosu na prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine.

Pravo na pravično suđenje

24. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

25. Ustavni sud, prije svega, zapaža da apelantica osporava odluke redovnih sudova donesene u postupku radi uknjižbe prava vlasništva u zemljišnoj knjizi na predmetnim nekretninama u korist Općine s dijelom 1/1, tvrdeći da predmetne nekretnine predstavljaju državno vlasništvo, te da shodno tome na istim

nekretninama, u skladu s odredbama pozitivnih propisa, Općina nije mogla uknjižiti svoje pravo vlasništva na tim nekretninama. Imajući u vidu navedeno, kao i uzimajući u obzir da je upis prava vlasništva odlučujući za njegovo uživanje i raspolaganje, Ustavni sud smatra da apelantica u postupku u kojem su donesene osporene odluke, a u kojem je učestvovala s ciljem zaštite svojih prava i interesa, uživa garancije prava na pravično suđenje (*mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 176/18 od 22. i 23. marta 2018. godine, tačka 26, objavljena na www.ustavnisud.ba).

26. Iz apelacionih navoda proizlazi da apelantica, u suštini, smatra da su u konkretnom slučaju osporene odluke kojima je dopuštena uknjižba prava vlasništva s dijelom 1/1 na predmetnoj nekretnini u korist Općine, a na osnovu odluke od 28. jula 2016. godine, rezultat proizvoljne primjene materijalnog prava. U vezi s tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje na to da, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), koju Ustavni sud slijedi prilikom ispitivanja ustavnih prava (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP 992/15 od 25. oktobra 2017. godine, tačka 35), i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Međutim, s druge strane, zadatak Ustavnog suda jeste da, u okviru svoje apelacione nadležnosti, preispita način na koji su utvrđene činjenice, odnosno primijenjeni relevantni propisi u postupku pred redovnim sudovima u slučaju kada odluka redovnog suda ne uključuje ili pogrešno primjenjuje ustavno pravo, kada je primjena pozitivnopravnih propisa bila očigledno proizvoljna, kada je relevantni zakon sam po sebi neustavan ili kada su povrijeđena osnovna procesna prava, kao što su pravo na pravičan postupak, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i u drugim slučajevima (vidi Ustavni sud, Odluka broj U 29/02 od 27. juna 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 31/03).

27. Stoga će Ustavni sud u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja apelantica problematizira, ispitati da li je osporena odluka zasnovana na proizvoljnoj primjeni relevantnih propisa.

28. Ustavni sud, prije svega, ističe da je gotovo identična pravna pitanja razmatrao u predmetu broj AP 176/18 povodom apelacije iste apelantice i da je u toj odluci zaključio da postoji kršenje prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine kada obrazloženje osporenih odluka ne zadovoljava standarde prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine u vezi s odredbama Zakona o građevinskom zemljištu (*op. cit.* AP 176/18, tačka 37).

29. U odnosu na konkretan slučaj, Ustavni sud ukazuje da je odredbama Zakona o zemljišnim knjigama, između ostalog, reguliran *postupak upisa prava vlasništva* i drugih prava u zemljišnu knjigu. U ovom postupku, kako to proizlazi iz relevantnih odredbi navedenog zakona, nakon provjere zahtjeva za upis, donosi se rješenje o potpunom ili djelimičnom prihvatanju zahtjeva ili se donosi rješenje o odbijanju zahtjeva, i to ako postoje razlozi taksativno navedeni u članu 43. stav 2. tog zakona.

30. Ustavni sud dalje ukazuje da iz obrazloženja osporenih odluka kojima je dopuštena uknjižba prava vlasništva s dijelom 1/1 na predmetnim nekretninama u korist Općine proizlazi da je u konkretnom slučaju pravni osnov za njihovo donošenje bila Odluka Općinskog vijeća Općine o određivanju građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu broj 01-06-140/14-16 od 28. jula 2016. godine. U članu 4. odluke od 28. jula 2016. godine je navedeno: "Nalaže se Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda Mostar, Odjel Čitluk, da temeljem ove Odluke u zemljišnim knjigama upiše pravo vlasništva na predmetnim nekretninama u korist Općine Čitluk sa dijelom 1/1." Pri tome, Ustavni sud

ukazuje da iz obrazloženja osporenih odluka proizlazi da je uvidom u zemljišnu knjigu, u precizirani zemljišnoknjižni uložak, u postupku pred redovnim sudovima utvrđeno da su predmetne nekretnine označene kao "općenarodna imovina" s 1/1, te da na njima nema upisanih tereta. Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi u konkretnom slučaju, ispitujući da li su ispunjene pretpostavke za upis i provjeravajući zahtjev za upis u smislu čl. 3. i 42. Zakona o zemljišnim knjigama, ocijenili da su ispunjeni uvjeti iz navedenih zakonskih odredbi, u konačnici konstatirajući da je odluka od 28. jula 2016. godine isprava koja je osnov za stjecanje stvarnog prava u konkretnom slučaju i da ima propisanu formu. U vezi s tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da je odredbom člana 3. stav 2. Zakona o zemljišnim knjigama propisano: "Uz zahtjev za upis treba priložiti i dokaznu dokumentaciju na kojoj se zahtjev temelji. To mogu biti: 1) isprava koja je osnov za sticanje stvarnog prava; [...]" Ustavni sud, dalje, ukazuje da je odredbom člana 42. istog zakona propisano: "Kod provjere zahtjeva za upis nadležni zemljišnoknjižni referent ispituje: 1) da li su podneseni potrebni dokumenti u propisanoj formi, 2) da li su dokumenti (isprave) identični sa stanjem u zemljišnoj knjizi, 3) da li postoji odobrenje iz člana 41. stav 1. ovog zakona." Dakle, Ustavni sud zapaža da iz odredbe člana 42. Zakona o zemljišnim knjigama proizlazi da se svi naprijed navedeni uvjeti ispituju prilikom provjere zahtjeva za upis, a da iz sadržaja osporenih odluka ne proizlazi da je u konkretnom slučaju obrazloženo da li je uopće utvrđeno da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz st. 2. i 3. citirane zakonske odredbe, odnosno da li su dokumenti (isprave) identični sa stanjem u zemljišnoj knjizi (ovo pogotovo imajući u vidu sadržaj odluke od 28. jula 2016. godine i činjenicu da je u predmetnom postupku utvrđeno da su predmetne nekretnine označene kao "općenarodna imovina", te da li je, eventualno, s obzirom na tu činjenicu, bilo neophodno pribaviti *odobrenje* potencijalnih zainteresiranih lica iz člana 41. stav 1. Zakona o zemljišnim knjigama).

31. Ustavni sud, dalje, primjećuje da iz sadržaja citirane odluke Općinskog vijeća od 28. jula 2016. godine proizlazi da je ona donesena pozivanjem na odredbe čl. 6, 14, 44, 76. i 78. Zakona o građevinskom zemljištu. U vezi s navedenim, Ustavni sud primjećuje da iz odredbi čl. 12, 14, 76. i 78. Zakona o građevinskom zemljištu, a koje su citirane u dijelu ove odluke pod nazivom "Relevantni propisi", nesumnjivo proizlazi ovlaštenje Općinskog vijeća da donese odluku kojom se određuje gradsko, odnosno ostalo građevinsko zemljište, odnosno da iz odredbi čl. 6. i 78. istog zakona proizlazi ovlaštenje Općine da upravlja i raspolaze gradskim, odnosno ostalim građevinskim zemljištem u državnom vlasništvu na način i pod uvjetima predviđenim zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona. Međutim, Ustavni sud zapaža da je postupanje Općine determinirano relevantnim odredbama zakona, a da iz navedenih zakonskih odredbi, kao ni iz ostalih odredbi na koje se pozvalo Općinsko vijeće u toj odluci (član 44. Zakona o građevinskom zemljištu), kao i Općinski sud u osporenom prvostepenom rješenju (član 2. Zakona o građevinskom zemljištu), niti iz bilo koje druge odredbe Zakona o građevinskom zemljištu ne proizlazi ovlaštenje Općinskog vijeća, odnosno Općine da na osnovu odluke o određivanju gradskog i ostalog građevinskog zemljišta upiše pravo vlasništva na gradskom, odnosno ostalom građevinskom zemljištu u korist Općine. Ustavni sud ukazuje da Zakon o građevinskom zemljištu, naprotiv, u članu 15, eksplicitno propisuje: "Odlukom o određivanju gradskog građevinskog zemljišta ne mijenja se oblik svojine na zemljištu koje se određuje kao gradsko građevinsko zemljište." Navedene odredbe se prema članu 78. Zakona o građevinskom zemljištu *primjenjuju i na ostalo građevinsko zemljište*. Imajući u vidu naprijed navedeno, Ustavni sud konstatira da iz odredbi Zakona o građevinskom zemljištu ne proizlazi ni ovlaštenje Općinskog vijeća, odnosno Općine da u

postupku donošenja odluke o određivanju gradskog, odnosno ostalog građevinskog zemljišta utvrđuje pravo vlasništva u korist Općine na predmetnom zemljištu, a što je zapravo urađeno odlukom Općinskog vijeća od 28. jula 2016. godine, kako to proizlazi iz činjenica konkretnog predmeta. Dakle, u takvim okolnostima, imajući u vidu činjenice konkretnog predmeta, sporno je da li je navedena odluka mogla poslužiti kao osnov upisa prava vlasništva na predmetnom zemljištu u korist Općine Čitluk u smislu tačke 1. stava 2. člana 3. Zakona o zemljišnim knjigama.

32. U vezi s naprijed navedenim, Ustavni sud zapaža da je odredbom člana 43. stav 2. tačka 4. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH propisano: "Zemljišnoknjižni referent donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za upis ako: 4) postoji neka druga smetnja koja sprečava upis." Imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da je u konkretnom slučaju riječ o odluci Općinskog vijeća kojom nije određena mogućnost podnošenja bilo kakvog pravnog lijeka protiv nje, Ustavni sud zapaža da redovni sud, razmatrajući apelantičinu žalbu, nije obrazložio zašto navedena zakonska odredba Zakona o zemljišnim knjigama ne bi bila primjenjiva u ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji.

33. Shodno navedenom, Ustavni sud zaključuje da se obrazloženje osporenih odluka zasniva na arbitrarnoj primjeni materijalnog prava, odnosno arbitrarnoj primjeni odredbi čl. 42. i 43. Zakona o zemljišnim knjigama u vezi s odredbama Zakona o građevinskom zemljištu, što je za posljedicu imalo *donošenje arbitrarnih odluka* kojima je prekršeno apelantičino pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine.

34. Zbog navedenog, a pri tome podržavajući i već zauzetu praksu u sličnim predmetima, Ustavni sud smatra da je potrebno ukinuti osporeno rješenje Kantonalnog suda i predmet vratiti tom sudu na ponovni postupak u kojem će taj sud donijeti novu odluku, vodeći računa o stavu Ustavnog suda iskazanom u ovoj odluci.

Ostali navodi

35. S obzirom na zaključak u pogledu povrede člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud smatra da nije potrebno posebno razmatrati navodne povrede člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da se obrazloženje osporenih odluka zasniva na arbitrarnoj/proizvoljnoj primjeni materijalnog prava, odnosno arbitrarnoj/proizvoljnoj primjeni odredbi čl. 42. i 43. Zakona o zemljišnim knjigama u vezi s odredbama Zakona o građevinskom zemljištu, što je za posljedicu imalo donošenje arbitrarnih/proizvoljnih odluka kojima je prekršeno apelantičino pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine.

37. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

38. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 5246/18**, rješavajući apelaciju **Bosne i Hercegovine**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Čeman, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 4. lipnja 2020. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Bosne i Hercegovine**.

Utvrđuje se povreda članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Ukida se Rješenje Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 Dn 013778 16 Gž od 20. veljače 2018. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Mostaru koji je dužan po žurnom postupku donijeti novu odluku u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Mostaru da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: apelantica), koju zastupa Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine, podnijela je 13. rujna 2018. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Rješenja Vrhovnog suda Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 70 0 Dn 006584 18 Rev od 11. lipnja 2018. godine i obavijestila Ustavni sud da je tom Odlukom Vrhovnog suda odbačena apelantičina revizija protiv Rješenja Kantonalnog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 07 0 Dn 013778 16 Gž od 20. veljače 2018. godine i Rješenja Općinskog suda u Mostaru – Zemljišnoknjižni ured (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 058-0-Dn-16-000 697-Č od 4. listopada 2016. godine. Predmet je registriran pod brojem AP 5246/18.

2. Prethodno je Ustavni sud Odlukom broj AP 2454/18 od 6. lipnja 2018. godine (dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) odbacio kao preuranjenu apelantičinu apelaciju registriranu kao AP 2454/18, podnesenu protiv navedenog rješenja Kantonalnog suda, budući da u vrijeme podnošenja te apelacije nije bio okončan postupak po apelantičinoj reviziji. U obrazloženju Odluke Ustavni sud je naveo da je apelacija preuranjena jer je podnesena prije nego što je donesena odluka Vrhovnog suda o izjavljenoj reviziji, te da nakon njezinog donošenja, neovisno o vrsti te odluke, apelantica ima mogućnost ponovo podnijeti apelaciju u kojoj je, u smislu članka 19. stavak (3) Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), dužna na propisanom obrascu apelacije pod točkom 8a) Ostale odluke navesti i ovu odluku Ustavnog suda.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda i Općine Čitluk (u daljnjem tekstu: Općina) zatraženo je 22. travnja 2020. godine da dostave odgovore na apelaciju.

4. Kantonalni sud je odgovor dostavio 11. svibnja 2020. godine, dok Općinski sud i Općina nisu odgovorili na apelaciju.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

6. Rješenjem Općinskog suda broj 058-0-Dn-16-000 697-Č od 4. listopada 2016. godine, postupajući po zahtjevu Općine, dopušten je na temelju Odluke o određivanju građevnog zemljišta u državnom vlasništvu Općinskog vijeća Općine Čitluk broj 01-06-140/14-16 od 28. srpnja 2016. godine (u daljnjem tekstu: Odluka od 28. srpnja 2016. godine) opis iz A lista zemljišnoknjižnog uložka 1276 (elektroničke baze podataka) k.o. Čitluk parcele поближе opisane u izreci tog rješenja (u daljnjem tekstu: predmetna k.č. ili predmetna nekretnina) i upis predmetne k.č. u novootvoreni zemljišnoknjižni uložak 1667 iste k.o. Dalje, predmetnim rješenjem je dopuštena uknjižba prava vlasništva na 1/1 dijela nekretnina označenih kao predmetna k.č., upisane u zemljišnoknjižni uložak 1667 (elektroničke baze podataka) k.o. Čitluk, u korist Općine Čitluk s dijelom 1/1.

7. U obrazloženju rješenja je konstatirano da je tom sudu 15. rujna 2016. godine dostavljen zahtjev Općine radi uknjižbe prava vlasništva na 1/1 dijela predmetne nekretnine upisane u zemljišnoknjižni uložak 1667 (elektroničke baze podataka) k.o. Čitluk, i to na temelju Odluke od 28. srpnja 2016. godine. Također je konstatirano da je uz taj zahtjev podnesena navedena Odluka, izvod iz posjedovnog lista Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove Općine od 13. srpnja 2016. godine, mišljenje Općinske službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša od 6. lipnja 2016. godine sa situacijom terena, Zk. izvadak broj 058-0-NAR-16-002 539 od 13. rujna 2016. godine, rješenje Općinske službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša od 6. lipnja 2016. godine s grafičkim prilogom i načelna suglasnost.

8. Navedeno je da je, provjeravajući zahtjev za upis prema članku 42. Zakona o zemljišnim knjigama FBiH (u daljnjem tekstu: Zakon o zemljišnim knjigama), izvršen uvid u zemljišnu knjigu i utvrđeno da je predmetna k.č. k.o. Čitluk upisana kao općenarodna imovina sa 1/1, te da na njoj nema upisanih tereta. Dalje je ukazano da je člankom 2. stavak 1. Zakona o građevnom zemljištu FBiH (u daljnjem tekstu: Zakon o građevnom zemljištu) propisano da se gradskim građevnim zemljištem u smislu ovog Zakona smatra izgrađeno i neizgrađeno zemljište u gradovima i naseljima gradskog karaktera, koje je planovima za prostorno uređenje i urbanističkim planovima namijenjeno za izgradnju objekata u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju. Potom je ukazano da je člankom 6. Zakona o građevnom zemljištu određeno da općina upravlja i raspolaže gradskim građevnim zemljištem u državnom vlasništvu na način i pod uvjetima predviđenim zakonom i propisima donesenim na temelju zakona. Također je navedeno: "[K]ako je u predmetu za uknjižbu prava vlasništva u korist Općine doneseno i Rješenje Kantonalnog suda Dn 011994/15 Gž od 26. 8. 2015. godine kojim je precizirano da iz Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine od 21. 3. 2005. god. ne proizlazi da je predmetom zabrane raspolaganja općenarodna imovina koja je bila nepoznatog vlasništva." U prilog ovakvom zaključku je i javno objavljeni popis državne imovine u Bosni i Hercegovini izvršen 2009. godine, prema kojem je pod državnom imovinom obuhvaćena, između ostale imovine, i imovina označena u javnim knjigama "općenarodnom imovinom" samo ako su organi SFRJ ili SRBiH bili upisani kao njezini titulari, ali ne i imovina bez titulara vlasništva, kako su upisane predmetne nekretnine. S obzirom na navedeno, Općinski sud je na temelju članka 43. stavak 1. Zakona o zemljišnim knjigama odlučio kao u stavku 1. izreke rješenja.

9. Rješenjem Kantonalnog suda broj 07 0 Dn 013778 16 Gž od 20. veljače 2018. godine žalbe apelantice i Federacije Bosne i

Hercegovine su odbijene kao neutemeljene i prvostupanjsko rješenje potvrđeno.

10. U obrazloženju rješenja je konstatirano da iz stanja spisa proizlazi da je osnova za uknjižbu prava vlasništva bila Odluka od 28. srpnja 2016. godine kojom su nekretnine, поближе označene u članku 2. te Odluke, određene kao građevno zemljište. Također je konstatirano da je ta Odluka donesena u skladu s Prostornim planom Općine, a da je u članku 3. te Odluke navedeno da je sastavni dio Odluke kopija katastarskog plana u kojem su ucrtane parcele obuhvaćene tom Odlukom, dok je člankom 4. naloženo Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda, Odjelu Čitluk, da na predmetnoj nekretnini u zemljišnim knjigama upiše pravo vlasništva u korist Općine Čitluk s dijelom 1/1. Dalje je navedeno da je odredbom članka 3. Zakona o zemljišnim knjigama, između ostalog, propisano da se postupak upisa u zemljišnu knjigu pokreće podnošenjem zahtjeva za upis, te da se uz zahtjev treba priložiti i dokumentacija na kojoj se zahtjev temelji, te da to, između ostalog, može biti i isprava koja je osnova za stjecanje stvarnog prava. Pored toga, navedeno je da je odredbom članka 42. Zakona o zemljišnim knjigama propisano da prilikom provjere zahtjeva za upis nadležni zemljišno-knjižni referent, između ostalog, ispituje jesu li podneseni potrebni dokumenti u propisanoj formi. Konstatirajući da iz stanja spisa proizlazi da je prvostupanjski sud postupio prema naprijed navedenim odredbama i nakon toga donio rješenje o upisu, Kantonalni sud je zaključio da su ispunjene pretpostavke za upis prava vlasništva koje ima u vidu odredba članka 3. naprijed navedenog Zakona, te da su stoga neutemeljeni navodi žalbe u tom pogledu. Isto tako, zaključio je da su neutemeljeni navodi žalbe glede valjanosti isprave koja je osnova upisa, konstatirajući da je Odluku Općinskog vijeća o određivanju građevnog zemljišta u državnom vlasništvu donio nadležni organ u zakonom propisanom postupku i da ona kao takva predstavlja valjanu pravnu osnovu za uknjižbu prava vlasništva. Pri tome je Kantonalni sud ukazao da ako su eventualno postojali propusti pri donošenju Odluke, apelantica je njezinu valjanost mogla osporavati u nekom drugom, a ne u konkretnom postupku, a da Zemljišno-knjižni ured ne može ispitivati zakonitost te Odluke. Pored toga, zaključio je da je neutemeljeno apelantičino pozivanje na odluku visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini kojom je donesen Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine i na Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelantica tvrdi da joj je osporenim odlukama povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Apelantica ukazuje da Kantonalni sud nije "na adekvatan način obrazložio" razloge odbijanja njezinih žalbenih navoda, "propustivši da navede bitne razloge svoje Odluke". Apelantica, u biti, tvrdi da Odluka od 28. srpnja 2016. godine nije isprava podobna za stjecanje prava vlasništva nad predmetnim parcelama u korist Općine, odnosno da ne predstavlja valjanu pravnu osnovu za uknjižbu prava vlasništva u konkretnom slučaju u smislu relevantnih odredbi važećih propisa. Apelantica ukazuje da tom Odlukom Općina nije stekla, niti je mogla steći pravo vlasništva nad predmetnim nekretninama jer je ta Odluka donesena suprotno članku 14. Zakona o građevnom zemljištu i kao takva se ne može smatrati odlukom u smislu članka 23. Zakona o stvarnim pravima, koja bi bila osnova za stjecanje prava vlasništva u konkretnom slučaju. Apelantica tvrdi da, ako se analizira sadržaj te Odluke, iz

nje proizlazi da je dan nalog za upis promjene prava vlasništva, a da prethodno nije donesena odluka o promjeni titulara vlasništva, odnosno da tom Odlukom nije prethodno utvrđeno vlasništvo u korist Općine. Ukazuje da Zakon o građevnom zemljištu, suprotno članku 4. predmetne Odluke, ne propisuje da se sudu može naložiti uknjižba prava vlasništva na nekretnini u korist Općine. Apelantica navodi da je provođenjem naloga iz navedene Odluke prvostupanjski sud bio taj koji je osporenim rješenjem utvrdio pravo vlasništva na predmetnim nekretninama u korist Općine, što je suprotno Zakonu o zemljišnim knjigama.

b) Odgovor na apelaciju

12. Kantonalni sud smatra da je apelacija neutemeljena. Ističe da ostaje pri razlozima danim u obrazloženju osporenog rješenja, pri tome ukazujući da iz sadržaja apelacije proizlazi da je, u biti, riječ o ponovljenim žalbeni navodima isticanim u žalbi na prvostupanjsko rješenje.

V. Relevantni propisi

13. **Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 58/02, 19/03 i 54/04) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2. stavak (5)

Određivanje pojmova

(5) *Uknjižba je konačan upis prava na nekretninama, kojim se bezuvjetno stječu, prijenose, ograničavaju ili prestaju prava na nekretninama.*

Članak 3. st. (1) i (2)

Pretpostavke za upis

(1) *Postupak upisa u zemljišnu knjigu pokreće se podnošenjem zahtjeva za upis. Zahtjev se odnosi na propisani tekst upisa. Normirane tekstove donosi ministar pravosuđa.*

(2) *Uz zahtjev za upis treba priložiti i dokaznu dokumentaciju na kojoj se zahtjev temelji.*

To mogu biti:

- 1) *isprava koja je osnov za stjecanje stvarnog prava;*
- 2) *dokument na osnovu kojeg se dokazuje stvarno pravo;*
- 3) *ovjeren preslik sudske odluke koja je temelj za upis;*
- 4) *neki drugi dokument kojim se potvrđuje stvarno pravo osigurano predbilježbom;*
- 5) *dokumenti navedeni u članku 7. ovog zakona;*
- 6) *drugi dokumenti potrebni za upis određeni zakonom.*

Članak 4.

Upis promjene vlasništva

Ako se radi o upisu promjene vlasništva potrebno je priložiti ugovor o otuđenju odnosno prijenosu.

Članak 5. stavak (1)

Konstitutivno dještvo

(1) *Vlasništvo i druga prava na nekretninama nastaju tek sa upisom u zemljišnu knjigu uključujući i ona koja su predviđena u članku 87. ovoga Zakona.*

Članak 7.

Pretpostavka za upis nekretnina

Za upis nekretnine u zemljišnu knjigu potrebit je prijavni list sa preslikom katastarskog plana.

Članak 41. st. (1) (2) i (3)

Zainteresirane osobe

(1) *Upis u zemljišnu knjigu je dozvoljen samo uz suglasnost osobe koja je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisana u zemljišnu knjigu kao nositelj prava vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava koje se prenosi, mijenja, ograničava ili briše.*

(2) *Odobrenje prema stavku 1. ovog članka mora biti notarski ovjereno, osim ako se za ugovor na osnovu kojeg se vrši promjena prava zahtijeva notarska obrada.*

(3) *Odobrenje iz stavka 1. ovog članka može biti zamijenjeno sudskom odlukom ili sudskim poravnanjem.*

Članak 42.

Provjera zahtjeva za upis

Kod provjere zahtjeva za upis nadležni zemljišnoknjižni referent ispituje:

- 1) *jesu li podneseni potrebni dokumenti u propisanoj formi,*
- 2) *jesu li dokumenti (isprave) identični sa stanjem u zemljišnoj knjizi,*
- 3) *postoji li odobrenje iz članka 41. stavak 1. ovog zakona.*

Članak 43.

Odlučivanje o upisu

(1) *Nakon provjere zahtjeva za upis, zemljišnoknjižni referent donosi rješenje o tomu da li će zahtjev potpuno ili djelomice prihvatiti.*

(2) *Zemljišnoknjižni referent donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za upis ako:*

- 1) *se zemljišnoknjižno tijelo ne nalazi u zemljišnoknjižnom području dotičnog zemljišnoknjižnog ureda;*
- 2) *osoba nije ovlašćena da zahtijeva upis;*
- 3) *pravni osnov upisa nije vidljiv iz predloženih dokumenata;*
- 4) *postoji neka druga smetnja koja sprečava upis.*

14. **Zakon o građevnom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 25/03, 67/05, 94/18 – odluka USFBiH i 95/19 – rješenje USFBiH).

U konkretnom slučaju primjenjuje se **Zakon o građevnom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 25/03 i 67/05) koji je važio u vrijeme donošenja osporenih odluka, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti i način stjecanja prava na zemljištu u gradovima i naseljima gradskog karaktera i drugim područjima predviđenim za stambenu i drugu kompleksnu izgradnju, vrijeme prestanka tih prava, način korištenja i upravljanja kao i naknade za korištenje ovog zemljišta.

Članak 2.

Gradskim građevnim zemljištem u smislu ovog zakona smatra se izgrađeno i neizgrađeno zemljište u gradovima i naseljima gradskog karaktera, koje je planovima za prostorno uređenje i urbanističkim planovima namijenjeno za izgradnju objekata sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/02).

Ostalo građevno zemljište u smislu ovog zakona je izgrađeno i neizgrađeno zemljište namijenjeno za izgradnju objekata sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju, a koje se nalazi van zona gradskog građevnog zemljišta, odnosno van gradova i naselja gradskog karaktera.

Članak 4.

Gradsko građevno zemljište može biti u državnom i privatnom vlasništvu.

Gradskim građevnim zemljištem u privatnom vlasništvu smatra se:

- *izgrađeno gradsko građevno zemljište i to zemljište ispod objekta i zemljište koje služi za redovitu uporabu objekta, odnosno zemljište na kojem je do sada postojalo trajno pravo korištenja a prema članku 39., te zemljište iz članka 96. ovoga zakona.*

Članak 6.

Općina upravlja i raspolaže gradskim građevnim zemljištem u državnom vlasništvu na način i pod uvjetima predviđenim zakonom i propisima donesenim na temelju zakona.

Članak 11.

Gradskim građevnim zemljištem u državnom vlasništvu može se raspolagati samo na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga zakona.

II - GRADSKO GRAĐEVNO ZEMLJIŠTE

Članak 12. stavak (1)

Gradsko građevno zemljište određuje općinsko vijeće i može se odrediti kao:

1. zemljište koje je pretežito izgrađeno i kao takvo čini prostorno funkcionalnu cjelinu u gradu i naselju gradskog karaktera;

2. zemljište obuhvaćeno granicama urbanističkog plana grada, odnosno naselja gradskog karaktera koje je predviđeno za proširenje grada, odnosno naselja;

3. zemljište na drugim područjima predviđenim za stambenu i drugu izgradnju (prigradska naselja ili druga veća naselja, rekreacijsko-turistički centri, područja namijenjena za izgradnju kuća za odmor i oporavak i druge slične namjene).

Članak 14.

Odluka o određivanju gradskog građevnog zemljišta sadrži detaljan opis granice obuhvaćenog zemljišta i podatke o parcelama i vlasnicima iz katastra nekretnina, odnosno podatke iz zemljišne knjige ili iz katastra nekretnina na području koje nema katastar nekretnina, odnosno zemljišnu knjigu.

Sastavni dio odluke iz prethodnog stavka je kopija katastarskog plana u koju su ucrtane sve parcele obuhvaćene tom odlukom.

Odluka iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se na provedbu nadležnom sudu koji vodi zemljišne knjige, odnosno katastru.

Članak 15.

Odlukom o određivanju gradskog građevnog zemljišta ne mijenja se oblik vlasništva na zemljištu koje se određuje kao gradsko građevno zemljište.

V - UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE GRADSKIM GRAĐEVNIM ZEMLJIŠTEM

a) Sticanje prava korištenja zemljišta radi građenja

Članak 44.

Općinsko vijeće dodjeljuje neizgrađeno gradsko građevno zemljište radi izgradnje građevina uz pravičnu naknadu.

X - OSTALO GRAĐEVNO ZEMLJIŠTE

Članak 76.

Ostalo građevno zemljište (članak 3. točka 2. ovog zakona) određuje se odlukom općinskog vijeća.

Odluka o određivanju ostalog građevnog zemljišta temelji se na prostornom planu općine ili prostornom planu posebnog područja koji sadrže granice urbanih i drugih područja na kojima je predviđeno građenje ili vršenje drugih radova urbanističkim planom, urbanističkim redom ili prostornim planom.

Odluka iz stavka 1. ovog članka može obuhvatiti građevno zemljište u državnom vlasništvu i građevno zemljište u privatnom vlasništvu.

Članak 78.

Odredbе ovog zakona koje se odnose na gradsko građevno zemljište primjenjuju se i na ostalo građevno zemljište.

15. **Zakon o stvarnim pravima** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 66/13 i 100/13) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 23. st. (1) i (4)

Stjecanje vlasništva

(1) Pravo vlasništva stječe se na temelju pravnog posla, zakona, odluke suda ili drugog nadležnog organa i nasljeđivanjem, uz ispunjenje pretpostavki propisanih zakonom.

(4) Odlukom suda ili drugoga tijela stječe se vlasništvo u slučajevima određenim zakonom, a na način i pod pretpostavkama određenim zakonom. Stjecanjem prava vlasništva odlukom suda ili drugoga tijela ne prestaju stvarna prava koja su drugim osobama pripadala na odnosnoj stvari, osim onih za koje je to određeno

tom odlukom ili zakonom, te onih koja po naravi stvari ne mogu dalje postojati.

VI. Dopustivost

16. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

17. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

18. Ustavni sud zapaža da je prvobitna apelacija broj AP 2454/18, koja je bila podnesena protiv Rješenja Kantonalnog suda broj 07 0 Dn 013778 16 Gž od 20. veljače 2018. godine, odbačena zato što je bila preuranjena budući da je navedenu apelaciju apelantica podnijela nakon što je podnesena revizija, a prije odluke Vrhovnog suda o reviziji.

19. Predmetnom apelacijom apelantica je obavijestila Ustavni sud da je Odlukom Vrhovnog suda broj 70 0 Dn 006584 18 Rev od 11. lipnja 2018. godine revizija odbačena. Predmetno rješenje apelantica je primila 18. srpnja 2018. godine, a apelacija je podnesena 13. rujna 2018. godine, dakle u roku od 60 dana iz članka 18. Pravila Ustavnog suda. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je revizija u konkretnom slučaju bila neefektivna pravni lijek s obzirom na to da je odbačena kao nedopuštena, pa je, slijedeći navedeno, konačna odluka u ovom predmetu, u smislu ranije iznesenog stajališta, rješenje Kantonalnog suda kojim je meritorno odlučeno o apelantičinoj žalbi. Stoga će Ustavni sud u skladu sa svojom praksom (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 2884/06 od 10. siječnja 2008. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) dopustivost apelacije ispitati u odnosu na to rješenje.

20. Dakle, u konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Kantonalnog suda broj 07 0 Dn 013778 16 Gž od 20. veljače 2018. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporeno rješenje apelantica je primila 26. veljače 2018. godine, a prvobitnu apelaciju broj AP 2454/18 podnijela je 25. travnja 2017. godine, dakle, u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18 st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

21. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti.

VII. Meritum

22. Apelantica tvrdi da joj je osporenim odlukama povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

23. S obzirom na to da je apelantica nositeljica javne vlasti, Ustavni sud podsjeća da ona ne uživa zaštitu prava zagaraniranih odredbama Europske konvencije i njezinih protokola koji reguliraju odnos javne vlasti i pojedinaca i pružaju pojedincima zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u odnosu s javnom vlašću. Međutim, Ustavni sud je u svojoj praksi ukazao da Europska konvencija pruža minimum zaštite glede ljudskih prava i temeljnih sloboda, a Ustav Bosne i Hercegovine daje širu zaštitu,

pa je usvojio stajalište da, prema članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, svatko tko je bio stranka u određenom postupku i tko ima presudu bilo kojeg suda za koju smatra da su mu njom povrijeđena prava može podnijeti apelaciju Ustavnom sudu. U skladu s tim, državni organi i javna vlast, kao sudionici sudskih postupaka, uživaju garancije prava na pravičan postupak i prava na imovinu iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 39/03 od 27. veljače 2004. godine, objavljena na www.ustavisud.ba). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će ispitati apelantičine navode u odnosu na prava iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine.

Pravo na pravično suđenje

24. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

(e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

25. Ustavni sud, prije svega, zapaža da apelantica osporava odluke redovnih sudova donesene u postupku radi uknjižbe prava vlasništva u zemljišnoj knjizi na predmetnim nekretninama u korist Općine s dijelom 1/1, tvrdeći da predmetne nekretnine predstavljaju državno vlasništvo, te da shodno tome na istim nekretninama, u skladu s odredbama pozitivnih propisa, Općina nije mogla uknjižiti svoje pravo vlasništva na tim nekretninama. Imajući u vidu navedeno, kao i uzimajući u obzir da je upis prava vlasništva odlučujući za njegovo uživanje i raspolaganje, Ustavni sud smatra da apelantica u postupku u kojem su donesene osporene odluke, a u kojem je sudjelovala s ciljem zaštite svojih prava i interesa, uživa garancije prava na pravično suđenje (*mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 176/18 od 22. i 23. ožujka 2018. godine, točka 26., objavljena na www.ustavisud.ba).

26. Iz apelacijskih navoda proizlazi da apelantica, u biti, smatra da su u konkretnom slučaju osporene odluke kojima je dopuštena uknjižba prava vlasništva s dijelom 1/1 na predmetnoj nekretnini u korist Općine, a na temelju Odluke od 28. srpnja 2016. godine, rezultat proizvodnje primjene materijalnog prava. U svezi s tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje na to da, prema praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), koju Ustavni sud slijedi prilikom ispitivanja ustavnih prava (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP 992/15 od 25. listopada 2017. godine, točka 35.), i Ustavnog suda, zadaća ovih sudova nije preispitivati zaključke redovnih sudova glede činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Međutim, s druge strane, zadaća Ustavnog suda jeste, u okviru svoje apelacijske nadležnosti, preispitati način na koji su utvrđene činjenice, odnosno primijenjeni relevantni propisi u postupku pred redovnim sudovima u slučaju kada odluka redovnog suda ne uključuje ili pogrešno primjenjuje ustavno pravo, kada je primjena pozitivnopravnih propisa bila očigledno proizvoljna, kada je relevantni zakon sam po sebi neustavan ili kada su povrijeđena temeljna procesna prava, kao što su pravo na pravičan postupak, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i u drugim slučajevima (vidi Ustavni sud, Odluka broj U 29/02 od 27. lipnja 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 31/03).

27. Stoga će Ustavni sud u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja apelantica problematizira, ispitati je li osporena Odluka utemeljena na proizvoljnoj primjeni relevantnih propisa.

28. Ustavni sud, prije svega, ističe da je gotovo identična pravna pitanja razmatrao u predmetu broj AP 176/18 povodom apelacije iste apelantice i da je u toj odluci zaključio da postoji

kršenje prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine kada obrazloženje osporenih odluka ne zadovoljava standarde prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine u svezi s odredbama Zakona o građevnom zemljištu (*op. cit.* AP 176/18, točka 37.).

29. U odnosu na konkretan slučaj, Ustavni sud ukazuje da je odredbama Zakona o zemljišnim knjigama, između ostalog, reguliran postupak upisa prava vlasništva i drugih prava u zemljišnu knjigu. U ovom postupku, kako to proizlazi iz relevantnih odredbi navedenog Zakona, nakon provjere zahtjeva za upis, donosi se rješenje o potpunom ili djelomičnom prihvaćanju zahtjeva ili se donosi rješenje o odbijanju zahtjeva, i to ako postoje razlozi taksativno navedeni u članku 43. stavak 2. tog Zakona.

30. Ustavni sud dalje ukazuje da iz obrazloženja osporenih odluka kojima je dopuštena uknjižba prava vlasništva s dijelom 1/1 na predmetnim nekretninama u korist Općine proizlazi da je u konkretnom slučaju pravna osnova za njihovo donošenje bila Odluka Općinskog vijeća Općine o određivanju građevnog zemljišta u državnom vlasništvu broj 01-06-140/14-16 od 28. srpnja 2016. godine. U članku 4. Odluke od 28. srpnja 2016. godine je navedeno: "Nalaže se Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda Mostar, Odjel Čitluk, da temeljem ove Odluke u zemljišnim knjigama upiše pravo vlasništva na predmetnim nekretninama u korist Općine Čitluk sa dijelom 1/1." Pri tome, Ustavni sud ukazuje da iz obrazloženja osporenih odluka proizlazi da je uvidom u zemljišnu knjigu, u precizirani zemljišnoknjižni uložak, u postupku pred redovnim sudovima utvrđeno da su predmetne nekretnine označene kao "općenarodna imovina" s 1/1, te da na njima nema upisanih tereta. Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi u konkretnom slučaju, ispitujući jesu li ispunjene pretpostavke za upis i provjeravajući zahtjev za upis u smislu čl. 3. i 42. Zakona o zemljišnim knjigama, ocijenili da su ispunjeni uvjeti iz navedenih zakonskih odredbi, u konačnici konstatirajući da je Odluka od 28. srpnja 2016. godine isprava koja je osnova za stjecanje stvarnog prava u konkretnom slučaju i da ima propisanu formu. U svezi s tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da je odredbom članka 3. stavak 2. Zakona o zemljišnim knjigama propisano: "Uz zahtjev za upis treba priložiti i dokaznu dokumentaciju na kojoj se zahtjev temelji. To mogu biti: 1) isprava koja je osnov za stjecanje stvarnog prava; [...]" Ustavni sud, dalje, ukazuje da je odredbom članka 42. istog Zakona propisano: "Kod provjere zahtjeva za upis nadležni zemljišnoknjižni referent ispituje: 1) jesu li podneseni potrebni dokumenti u propisanoj formi, 2) jesu li dokumenti (isprave) identični sa stanjem u zemljišnoj knjizi, 3) postoji li odobrenje iz članka 41. stavak 1. ovog Zakona." Dakle, Ustavni sud zapaža da iz odredbe članka 42. Zakona o zemljišnim knjigama proizlazi da se svi naprijed navedeni uvjeti ispituju prilikom provjere zahtjeva za upis, a da iz sadržaja osporenih odluka ne proizlazi da je u konkretnom slučaju obrazloženo je li uopće utvrđeno da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz st. 2. i 3. citirane zakonske odredbe, odnosno jesu li dokumenti (isprave) identični sa stanjem u zemljišnoj knjizi (ovo pogotovo imajući u vidu sadržaj Odluke od 28. srpnja 2016. godine i činjenicu da je u predmetnom postupku utvrđeno da su predmetne nekretnine označene kao "općenarodna imovina", te je li, eventualno, s obzirom na tu činjenicu, bilo neophodno pribaviti *odobrenje* potencijalnih zainteresiranih osoba iz članka 41. stavak 1. Zakona o zemljišnim knjigama).

31. Ustavni sud, dalje, primjećuje da iz sadržaja citirane Odluke Općinskog vijeća od 28. srpnja 2016. godine proizlazi da je ona donesena pozivanjem na odredbe čl. 6., 14., 44., 76. i 78. Zakona o građevnom zemljištu. U svezi s navedenim, Ustavni sud primjećuje da iz odredbi čl. 12., 14., 76. i 78. Zakona o građevnom zemljištu, a koje su citirane u dijelu ove Odluke pod nazivom

"Relevantni propisi", nesumnjivo proizlazi ovlaštenje Općinskog vijeća da donese odluku kojom se određuje gradsko, odnosno ostalo građevno zemljište, odnosno da iz odredbi čl. 6. i 78. istog Zakona proizlazi ovlaštenje Općine da upravlja i raspolaže gradskim, odnosno ostalim građevnim zemljištem u državnom vlasništvu na način i pod uvjetima predviđenim zakonom i propisima donesenim na temelju zakona. Međutim, Ustavni sud zapaža da je postupanje Općine determinirano relevantnim odredbama zakona, a da iz navedenih zakonskih odredbi, kao ni iz ostalih odredbi na koje se pozvalo Općinsko vijeće u toj Odluci (članak 44. Zakona o građevnom zemljištu), kao i Općinski sud u osporenom prvostupanjskom rješenju (članak 2. Zakona o građevnom zemljištu), niti iz bilo koje druge odredbe Zakona o građevnom zemljištu ne proizlazi ovlaštenje Općinskog vijeća, odnosno Općine da na temelju Odluke o određivanju gradskog i ostalog građevnog zemljišta upiše pravo vlasništva na gradskom, odnosno ostalom građevnom zemljištu u korist Općine. Ustavni sud ukazuje da Zakon o građevnom zemljištu, naprotiv, u članku 15., eksplicitno propisuje: "Odlukom o određivanju gradskog građevnog zemljišta ne mijenja se oblik vlasništva na zemljištu koje se određuje kao gradsko građevno zemljište." Navedene odredbe se prema članku 78. Zakona o građevnom zemljištu primjenjuju i na ostalo građevno zemljište. Imajući u vidu naprijed navedeno, Ustavni sud konstatira da iz odredbi Zakona o građevnom zemljištu ne proizlazi ni ovlaštenje Općinskog vijeća, odnosno Općine da u postupku donošenja Odluke o određivanju gradskog, odnosno ostalog građevnog zemljišta utvrđuje pravo vlasništva u korist Općine na predmetnom zemljištu, a što je zapravo urađeno Odlukom Općinskog vijeća od 28. srpnja 2016. godine, kako to proizlazi iz činjenica konkretnog predmeta. Dakle, u takvim okolnostima, imajući u vidu činjenice konkretnog predmeta, sporno je da li je navedena Odluka mogla poslužiti kao osnova upisa prava vlasništva na predmetnom zemljištu u korist Općine Čitluk u smislu točke 1. stavka 2. članka 3. Zakona o zemljišnim knjigama.

32. U svezi s naprijed navedenim, Ustavni sud zapaža da je odredbom članka 43. stavak 2. točka 4. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH propisano: "Zemljišnoknjižni referent donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za upis ako: 4) postoji neka druga smetnja koja sprečava upis." Imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da je u konkretnom slučaju riječ o Odluci Općinskog vijeća kojom nije određena mogućnost podnošenja bilo

kakvog pravnog lijeka protiv nje, Ustavni sud zapaža da redovni sud, razmatrajući apelantičinu žalbu, nije obrazložio zašto navedena zakonska odredba Zakona o zemljišnim knjigama ne bi bila primjenjiva u ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji.

33. Shodno navedenom, Ustavni sud zaključuje da se obrazloženje osporenih odluka temelji na arbitrarnoj primjeni materijalnog prava, odnosno arbitrarnoj primjeni odredbi čl. 42. i 43. Zakona o zemljišnim knjigama u svezi s odredbama Zakona o građevnom zemljištu, što je za posljedicu imalo *donošenje arbitrarnih odluka* kojima je prekršeno apelantičino pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine.

34. Zbog navedenog, a pri tome podržavajući i već zauzetu praksu u sličnim predmetima, Ustavni sud smatra da je potrebno ukinuti osporeno rješenje Kantonalnog suda i predmet vratiti tom sudu na ponovni postupak u kojem će taj sud donijeti novu odluku, vodeći računa o stajalištu Ustavnog suda iskazanom u ovoj odluci.

Ostali navodi

35. S obzirom na zaključak glede povrede članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud smatra da nije potrebno posebno razmatrati navodne povrede članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da se obrazloženje osporenih odluka temelji na arbitrarnoj/proizvoljnoj primjeni materijalnog prava, odnosno arbitrarnoj/proizvoljnoj primjeni odredbi čl. 42. i 43. Zakona o zemljišnim knjigama u svezi s odredbama Zakona o građevnom zemljištu, što je za posljedicu imalo donošenje arbitrarnih/proizvoljnih odluka kojima je prekršeno apelantičino pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine.

37. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

38. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

САДРЖАЈ

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

435	Закон о измјенама и допунама Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (српски језик)				
	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)				
	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu državne potpore u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)				
436	Одлука о именовању чланова интерпарламентарних група пријатељства Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за билатералну сарадњу са парламентарним тијелима других земаља (српски језик)				
	Odluka o imenovanju članova interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja (bosanski jezik)				
	Odluka o imenovanju članova međuparlamentarnih skupina prijateljstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za bilateralnu suradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja (hrvatski jezik)				
437	Одлука о измјени Одлуке о формирању Комисије за плате и накнаде у институцијама Босне и Херцеговине (српски језик)				
	Odluka o izmjeni Odluke o formiranju Komisije za plaće i naknade u institucijama Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)				
	Odluka o izmjeni Odluke o formiranju Povjerenstva za plaće i naknade u institucijama Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)				
438	Одлука о измјени Одлуке о формирању привременог Управног одбора Института за нестала лица Босне и Херцеговине (српски језик)				
	Odluka o izmjeni Odluke o formiranju privremenog Upravnog odbora Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)				
	Odluka o izmjeni Odluke o formiranju privremenog Upravnog odbora Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)				
439	Одлука о расподјели међународне помоћи за заштиту и спасавање у опреми и другим средствима (српски језик)				10
	Odluka o raspodjeli međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje (bosanski jezik)				11
	Odluka o raspodjeli međunarodne pomoći za zaštitu i spašavanje u opremi i drugim sredstvima (hrvatski jezik)				12
440	Одлука о измјени и допуни Одлуке о формирању Координационог тијела за питања миграција у Босни и Херцеговини (српски језик)				13
	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)				14
	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o formiranju Koordinacijskog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)				14
441	Одлука о преносу права власништва сталних средстава (српски језик)				14
	Odluka o prijenosu prava vlasništva stalnih sredstava (bosanski jezik)				15
	Odluka o prijenosu prava vlasništva stalnih sredstava (hrvatski jezik)				15
442	Рјешење о поништењу Рјешења о именовању директора Агенције за форензичка испитивања и вјештачења (српски језик)				16
	Rješenje o poništenju Rješenja o imenovanju direktora Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja (bosanski jezik)				16
	Rješenje o poništenju Rješenja o imenovanju direktora Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja (hrvatski jezik)				16

**САВЈЕТ МИНИСТРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****УСТАВНИ СУД****БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

443	Одлука број АП 3548/18 (српски језик)	16
	Odluka broj AP 3548/18 (bosanski jezik)	22
	Odluka broj AP 3548/18 (hrvatski jezik)	26
444	Одлука број АП 5053/18 (српски језик)	31
	Odluka broj AP 5053/18 (bosanski jezik)	37
	Odluka broj AP 5053/18 (hrvatski jezik)	42
445	Одлука број АП 5246/18 (српски језик)	47
	Odluka broj AP 5246/18 (bosanski jezik)	53
	Odluka broj AP 5246/18 (hrvatski jezik)	58

Издавач: Овлашћена служба Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Трг БиХ 1, Сарајево - За издавача: секретарка Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Гордана Живковић - Припрема и дистрибуција: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево, Цемала Биједића 39/III - Директор: Драган Прусица - Телефони: Централна: 722-030 - Директор: 722-061 - Претплата: 722-054, факс: 722-071 - Огласни одјел: 722-049, 722-050, факс: 722-074 - Служба за правне и опште послове: 722-051 - Рачуноводство: 722-044, 722-046 - Комерцијала: 722-042 - Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK д.д. 338-320-22000052-11, ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160-200-00005746-51, НУРО-ALPE-ADRIA-BANK А.Д. Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12, RAiffeisen BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Штампа: "Унионинвестпластика" д.д. Сарајево - За штампарiju: Јасмин Муминовић - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка гласила. "Службени гласник БиХ" је уписан у евиденцију јавних гласила под редним бројем 731. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ/1 - 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002. Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре. Претплата за II полугодиште 2020. за "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 КМ, "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 КМ.

Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba> - годишња претплата 240,00 КМ